

Товариство Східноєвропейський демократичний центр (Варшава, Польща)
Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»

**ГРОМАДСЬКИЙ МОНІТОРИНГ
ТА АДВОКАСІ:**
спільна практика місцевих НУО
та ЗМІ України

Васіна О. С., Бринош І. В., Бондаренко Н. О., Бойко А. М., Яцек Галонзка, Волочай О. В.
Т.....Громадський моніторинг та адвокати: спільна практика місцевих НУО та ЗМІ України:
Ред. О. С. Васіна. — Одеса:.....

Основна мета цього видання — систематизувати та представити позитивний досвід та кращі практики проведення коаліціями локальних НУО та ЗМІ центру, сходу та півдня України ефективних кампаній громадського моніторингу діяльності органів місцевої влади, інформаційних кампаній щодо донесення результатів цих моніторингів до своїх громад, та проектів по представництву суспільних інтересів в рамках проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів». Ще одне важливе завдання цієї брошури — висвітлити перебіг та презентувати підсумки та результати самого вищезазначеного проекту, що виконувався Східноєвропейським демократичним центром (Варшава, Польща) та Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки програми «Польська допомога-2011» МЗС Польщі та Фонду імені Стефана Баторія (Польща).

Адресовано представникам громадських організацій, засобів масової інформації, лідерам територіальних громад, працівникам органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, і всім, хто цікавиться проблемами становлення та розвитку громадянського суспільства в Україні.

Всю інформацію, викладену в цій книзі, Ви можете знайти також на сайті Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України» (www.cvu.od.ua).

У друкованому вигляді книга розповсюджується безкоштовно. Будемо щиро вдячні за відгуки про матеріали.

Це видання підготовано в рамках проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів», що був реалізований Східноєвропейським демократичним центром (Варшава, Польща) та Одеською обласною організацією ВГО КВУ за фінансової підтримки програми закордонної допомоги Міністерства закордонних справ РП 2011 р. та Фонду імені Стефана Баторія (Польща).

Висловлені в ньому думки є авторськими і не обов'язково відображають погляди програми закордонної допомоги Міністерства закордонних справ РП 2011 р. та Фонду імені Стефана Баторія (Польща).

ЗМІСТ

Вступ, А. Коморовська, А. Бойко	4
Про проект, А. Бойко, О. Васіна	7
Громадський моніторинг діяльності місцевої влади: загальні основи, проблеми та успіхи локальних проектів, І. Бринош	33
МОНІТОРИНГОВІ ПРОЕКТИ, ЩО БУЛИ РЕАЛІЗОВАНІ:	55
АР Крим	
«Вільний доступ»	57
«Реєстрація домашніх тварин: реалії та перспективи»	69
Вінницька область	
«Моніторинг Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки» (антикорупційний компонент)	80
«Хмільник: до європейського рівня крокуємо разом!»	88
Одеська область	
«Депутат місцевої ради: престижний статус або відповідальність за долю виборців?»	96
«Маю право знати»	106
Херсонська область	
«Моніторинг ефективності роботи депутатів Херсонської міської ради з виборцями»	116
Представництво суспільних інтересів: загальні основи, кращі практики локальних проектів, О. Волочай	125
ПРОЕКТИ З ПРЕДСТАВНИЦТВА СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ, ЩО БУЛИ РЕАЛІЗОВАНІ:	137
АР Крим	
«Захистимо свої права разом»	139
Донецька область	
«Донецьк без тютюнового диму»	150
Кіровоградська область	
«Чисте селище — гідне здорове життя»	158
Я — вартувий: цікавлюся, проводжу моніторинг, змінюю!, Анна Куліберда, Анета П'єжхала-Толак та Магдалена Хустецька	167
Інфографіка. Вступ., Тім Гаровер, Яцек Галонзка	179

ВСТУП

Основна мета цього видання — систематизувати та представити позитивний досвід та кращі практики, а також висвітлити перебіг та презентувати підсумки й результати проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів», реалізованого за підтримки програми «Польська допомога-2011» МЗС Польщі та Фонду імені Стефана Баторія (Польща).

Таким чином, напочатку цієї збірки зацікавлений читач зможе дізнатись про сам проект, його завдання, основні етапи та результати.

Далі представлена детальна інформація про кампанії громадського моніторингу діяльності місцевих органів влади, інформаційні кампанії на основі даних моніторингів, та проекти по представництву суспільних інтересів, які були здійснені коаліціями локальних НУО та ЗМІ в різних куточках України від Хмельника на Вінничині на Заході до Донецька на Сході. Упорядники збірки додали в цей розділ максимум інформації, як про самих учасників коаліцій, так й про цілі, завдання, перебіг та основні результати їх проектів, аби будь яка зацікавлена громадська організація чи ЗМІ змогли взяти цей позитивний та фактично універсальний досвід на озброєння й долучитись до шляхетної справи громадського моніторингу чи представництва суспільних інтересів.

Крім цього, видання містить і сторонній аналіз та оцінку, вищезазначених локальних проектів, які підготували тренери-консультанти проекту Ігор Бринош та Олена Волочай, котрі впродовж декількох місяців пильно спостерігали за перебігом цих проектів, допомагали коаліціям-учасникам програми фаховими консультаціями та порадами.

Також в цій брошюрі можна знайти інформацію щодо досвіду польських НУО з проведення моніторингу діяльності органів влади та вибрані фрагменти з презентації польського журналіста, експерта та тренера проекту Яцека Галонзки про те, як «прикрасити» журналістські матеріали та видання громадських організацій за допомогою креативної інфографіки.

Ми щиро вдячні програмі «Польська допомога-2011» МЗС Польщі та Фонду імені Стефана Баторія (Польща), які надали фінансову підтримку для реалі-

зації цього проекту й щиро сподіваємось на подальше продовження цього успішного та плідного співробітництва.

Адже ми в жодному разі не плануємо зупинитись на досягнутому й докладемо всіх зусиль задля подальшого розвитку й громадського моніторингу, й механізмів представництва суспільних інтересів, й інших ефективних інструментів громадянського суспільства в Україні.

Сподіваємось, що це видання, й позитивні практики проведення локальних кампаній громадського моніторингу та дій з представництва суспільних інтересів, вміщені в ньому, стануть ще одним кроком на цьому шляху. Тож пропонуємо всім зацікавленим та небайдужим цю брошуру, як, в тому числі, збірку певних підказок в непростій справі громадського моніторингу та представництва суспільних інтересів, та запрошуємо до співпраці задля розвитку, вдосконалення та утвердження в Україні, як ефективних практик громадського моніторингу чи представництва суспільних інтересів, так й громадянського суспільства в цілому.

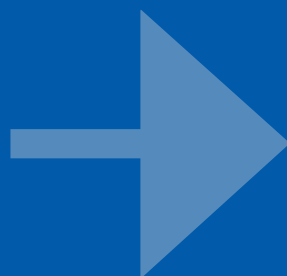
Агнешка КОМОРОВСКА,

*Заступник Президента Правління Товариства
Східноєвропейський демократичний центр (Варшава, Польща)*

Анатолій БОЙКО,

*Голова Одеської обласної організації
ВГО «Комітет виборців України»*

ПРО ПРОЕКТ



ПРО ПРОЕКТ: НАВІЩО, ЯК, ЩО В ПІДСУМКУ?

Великий шлях починається з маленького кроку...

Люди, що отримали можливість керувати іншими, не завжди готові звітувати за свої дії. Особливо перед громадськими діячами чи журналістами. У нашій державі, назвати яку демократичним дуже важко, представники владних структур, на жаль, часто вважають, що нікому нічого не винні. Особливо негативно чиновники ставляться до необхідності звітувати перед громадськістю за свої дії та їх результати, а також прислухатися до її думки при прийнятті рішень.

Однак існують громадські організації, які прагнуть представляти та відстоювати інтереси громади перед чиновниками, а також хочуть знати і розуміти, як працюють місцеві органи влади і чи дійсно вони стоять на захисті інтересів своїх громад.

Саме тому на початку квітня 2011 року Східноєвропейський демократичний центр (Варшава, Польща) та Одеська обласна організація ВГО «Комітету виборців України» за підтримки програми Польська Допомога Міністерства Закордонних справ Польщі в 2011 році та Фонду ім. Стефана Баторія (Польща) розпочали проект «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів».

Метою проекту було надання НУО та ЗМІ України знань, навічок та досвіду з проведення ефективних локальних кампаній громадського моніторингу діяльності органів місцевої влади та інформаційних кампаній щодо донесення результатів цих моніторингів до своїх громад, а також підвищення їх спроможності щодо здійснення представництва суспільних інтересів. Сприяння посиленню співпраці НУО та ЗМІ.

На самому початку проекту було оголошено набір на дві паралельні навчальні програми: «Школу громадського моніторингу діяльності місцевих органів влади-2011» та «Школу ефективного представництва громадських інтересів (адвокаси)».

Ці Школи відрізнялися умовами і географією відбору. Так, у Школі моніторингу могли взяти участь коаліції неурядових (громадських) організацій (НУО) і засобів масової інформації (ЗМІ) — по одному представнику від НУО та ЗМІ — з АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей. У той час як у Школі адвокати брали участь по 3 представника (2 від НУО та 1 від ЗМІ) від кожної коаліції і заявки могли подаватися з будь-якого регіону України.

В результаті, для участі в Школі громадського моніторингу надійшло 18 заявок (з АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей) на 20 місць, а для участі в Школі адвокати — 27 заявок (з АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Черкаської, Чернівецької та Херсонської областей) на 8 місць.

Для участі у Школі громадського моніторингу надійшло 18 заявок на 20 місць:

- ★ АР Крим — 5 заявок
- ★ Вінницька область — 2 заявки
- ★ Дніпропетровська область — 1 заявка
- ★ Миколаївська область — 5 заявок
- ★ Одеська область — 2 заявки
- ★ Херсонська область — 3 заявки.

Для участі у Школі адвокати — 27 заявок на 8 місць:

- ★ АР Крим — 6 заявок,
- ★ Вінницька область — 2 заявки
- ★ Дніпропетровська область — 3 заявки
- ★ Донецька область — 3 заявки
- ★ Кіровоградська область — 2 заявки
- ★ Луганська область — 2 заявки
- ★ Миколаївська область — 6 заявок
- ★ Черкаська область — 1 заявка
- ★ Чернівецька область — 1 заявка
- ★ Херсонська область — 1 заявка.

Кількість наданих заявок

● Для участі в Школі громадського моніторингу — 18 заявок на 20 місць

● Для участі в Школі адвокати — 27 заявок на 8 місць



Відбір учасників для участі в Школах проводила змішана польсько-українська конкурсна комісія, у складі польського та українського координатора проєктів із залученням тренерів Ігора Бриноша (ООО ВГО КВУ), Надії Бондаренко (ООО ВГО КВУ) та Олени Волочай (ГО «За професійну допомогу»).

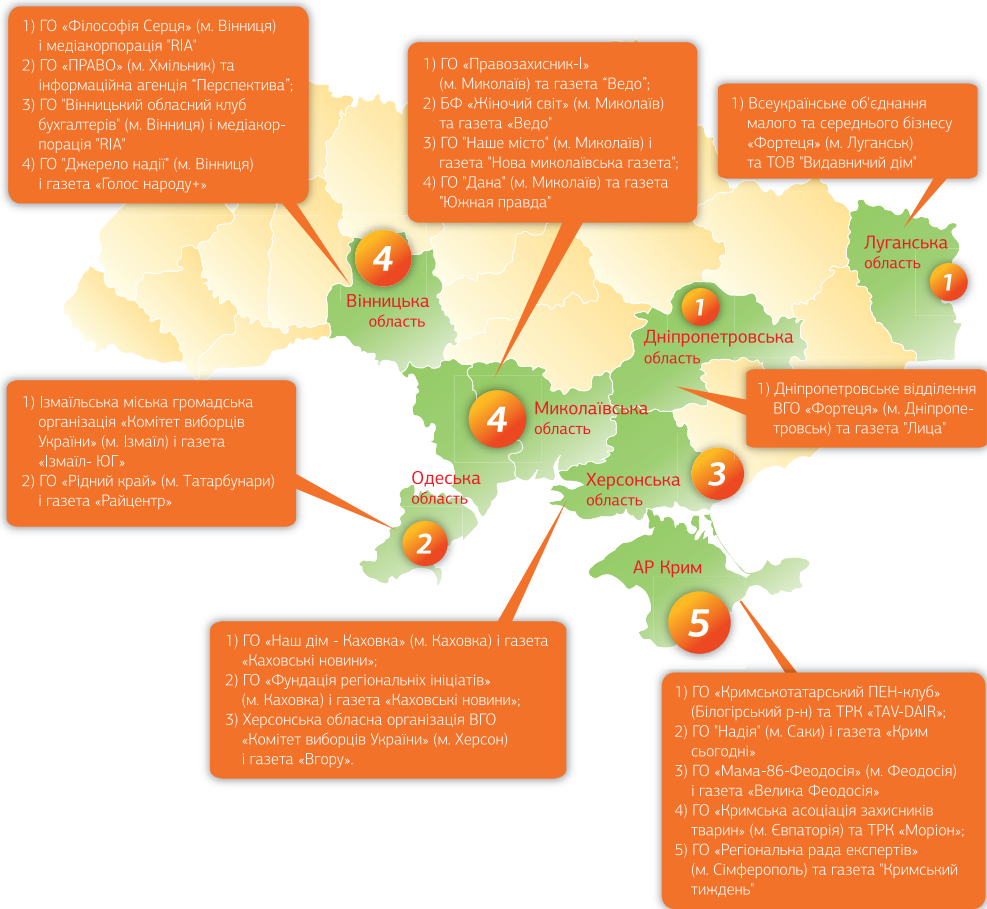
В результаті, для участі в Школі громадського моніторингу було відібрано 16 заявок, а в Школі адвокати — 8. Ще чотирьом коаліціям, які подали заявки на Школу адвокати, але мали більш моніторингову, ніж адвокати, спрямованість, конкурсна комісія запропонувала взяти участь у Школі моніторингу.

Таким чином був сформований наступний список коаліцій — учасників Школи моніторингу:

АР Крим:

- 1) ГО «Кримськотатарський ПЕН-клуб» (Білогірський р-н) та ТРК «TAV-DAIR»;
- 2) ГО «Надія» (м. Саки) і газета «Крим сьогодні»;
- 3) ГО «Мама-86-Феодосія» (м. Феодосія) і газета «Велика Феодосія»;
- 4) ГО «Кримська асоціація захисників тварин» (м. Євпаторія) та ТРК «Моріон»;

Список коаліцій-учасників Школи моніторингу



5) ГО «Регіональна рада експертів» (м. Сімферополь) та газета «Кримський тиждень».

Вінницька область:

- 1) ГО «Філософія Серця» (м. Вінниця) і медіакорпорація «RIA»;
- 2) ГО «ПРАВО» (м. Хмільник) та інформаційна агенція «Перспектива»;
- 3) ГО «Вінницький обласний клуб бухгалтерів» (м. Вінниця) і медіакорпорація «RIA»;
- 4) ГО «Джерело надії» (м. Вінниця) і газета «Голос народу +».

Дніпропетровська область:

- 1) Дніпропетровське відділення ВГО «Фортеця» (м. Дніпропетровськ) та газета «Лица».

Миколаївська область:

- 1) ГО «Правозахисник-І» (м. Миколаїв) та газета «Ведо»;
- 2) БФ «Жіночий світ» (м. Миколаїв) та газета «Ведо»;
- 3) ГО «Наше місто» (м. Миколаїв) і газета «Нова миколаївська газета»;
- 4) ГО «Дана» (м. Миколаїв) та газета «Южная правда».

Луганська область:

- 1) Всеукраїнське об'єднання малого та середнього бізнесу «Фортеця» (м. Луганськ) та ТОВ «Видавничий дім».

Одеська область:

- 1) Ізмаїльська міська громадська організація «Комітет виборців України» (м. Ізмаїл) і газета «Ізмаїл- ЮГ»;
- 2) ГО «Рідний край» (м. Татарбунари) і газета «Райцентр».

Херсонська область:

- 1) ГО «Наш дім — Каховка» (м. Каховка) і газета «Каховські новини»;
- 2) ГО «Фундація регіональних ініціатив» (м. Каховка) і газета «Каховські новини»;
- 3) Херсонська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» (м. Херсон) і газета «Вгору».

та Школи адвокати:

АР Крим:

- 1) Кримський фонд «НАША НАДІЯ» (м. Сімферополь) та газета «Сільський трудівник»;
- 2) ГО «Євпаторійський центр регіонального розвитку» (м. Євпаторія) і газета «Огляд кримських справ».

Дніпропетровська область:

- 1) ГО «Ніка» (м. Тернівка) і газета «Бегемот».

Донецька область:

- 1) Донецька обласна організація ВГО «Комітет виборців України» (м. Донецьк) та газета «МК в Донбасі».

Кіровоградська область:

- 1) ГО «Взаємодія» (смт. Компаніївка) і газета «Степовий край»;
- 2) ГО «Територія успіху (м. Кіровоград) та газета «Вечірня газета».

Список коаліцій-учасників Школи адвокати



Луганська область

- 1) ГО «Сєверодонецьке агентство розвитку громад» (м. Сєверодонецьк) і газета «Сєверодонецькі вісті».

Миколаївська область

- 1) ГО «Рух в підтримку колишніх в'язнів України «Подолання» (м. Миколаїв) та газета «Южная правда».

Важко в навчанні, легко в бою

У травні — напочатку червня на березі Чорного моря в містечку Коблево, для відібраних учасників програми, відбулися дві тренінгові сесії Школи громадського моніторингу-2011 і одна — Школи представництва громадських інтересів (адвокасі).

Майже два тижні з невеликою перервою на виконання домашнього завдання представники тридцяти чотирьох громадських організацій та ЗМІ з АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Луганської, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей наполегливо поглинали знання про те, що таке громадський моніторинг, як проводити ефективні кампанії громадського моніторингу діяльності місцевих органів влади і, що важливо, ефективні інформаційні кампанії з донесення результатів моніторингу до своїх громад.

Перша сесія Школи громадського моніторингу, яка пройшла з 10 по 15 травня, була цілком присвячена питанню підготовки та проведенню ефективних кампаній громадського моніторингу, а також аналізу інформації, отриманої в ході нього. В рамках цієї сесії представники НУО під керівництвом досвідчених тренерів Одеського КВУ Надії Бондаренко та Ігоря Бриноша дізнались про те, що таке стандарти належного врядування діяльності органів влади та обраних осіб, громадський моніторинг, які джерела інформації використовуються для проведення моніторингу і як з них отримати інформацію, а також отримали навички, як вірно спланувати та реалізувати ефективну кампанію громадського моніторингу, проаналізувати отриману інформацію.

На другу сесію, що відбулася 30 травня — 3 червня, кожна громадська організація приїхала з представником свого партнерського ЗМІ. Протягом п'яти днів тренерська команда разом з учасниками тренінгу, журналістами та громадськими активістам, розбирала питання про те, як провести ефективну інформаційну кампанію і донести результати моніторингу до власної громади.



Тренінг «Ефективні механізми проведення громадського моніторингу»,
10-15.05.2011 смт. Коблево: міні лекція тренера Надії Бондаренко.



Тренінг «Ефективні механізми проведення громадського моніторингу». 10-15.05.2011
смт. Коблево: презентація результатів роботи в групах, тренер Ігор Бринош та
учасник проекту Валерій Муратов.



Тренінг «Проведення ефективної інформаційної кампанії», 30.05-03.06.2011 смт. Кoblevo: презентація результатів роботи в групах, учасниці проекту Юлія Грига та Наталя Журбенко.

У перервах між сесіями з громадського моніторингу, з 16 по 23 травня, пройшла тренінгова сесія Школи представництва громадських інтересів (адвокації). Протягом тижня представники 7 коаліцій громадських організацій (НУО) і з Південного і Східного регіонів України (АР Крим, Дніпропетровської, Донецької, Кіровоградської, Луганської та Миколаївської областей) опановували теоретичні знання і практичні навички в області адвокації.

В рамках тренінгової сесії Школи, учасники під керівництвом досвідчених тренерів Олени Волочай (громадська організація «За професійну допомогу», Київ), Надії Бондаренко та Ігоря Бріноша (КВУ, Одеса) дізналися про основні елементи процесу адвокації, способи взаємодії з органами місцевого самоврядування та органами влади в цілому, особливості нових законодавчих актів, а також про ефективні методи співпраці зі ЗМІ та проведення інформаційних кампаній.



Тренінг «Проведення ефективної інформаційної кампанії», 30.05-03.06.2011, смт. Коблево: групова мобілізаційна вправа.



Тренінг «Проведення ефективної інформаційної кампанії», 30.05-03.06.2011, смт. Коблево: загальне фото на згадку.



Тренінг «Успішне представництво суспільних інтересів», 16-23.05.2011 смт. Коблево: робота в групах, учасники проекту Наталя Єгорова, Олена Томашова та Денис Віхарєв.



Тренінг «Успішне представництво суспільних інтересів», 16-23.05.2011 смт. Коблево: презентація результатів роботи в групах, учасники проекту Денис Віхарєв та Наталя Єгорова



Тренінг «Успішне представництво суспільних інтересів», 16-23.05.2011
сmt. Кobleво: групова мобілізаційна вправа.



Тренінг «Успішне представництво суспільних інтересів», 16-23.05.2011, сmt. Кobleво:
міні лекція тренера Олени Волочай

У практичній частині семінару представники НУО та ЗМІ навчилися правильно формувати цілі і завдання проекту, визначати необхідні напрямки роботи, аналізувати свої досягнення і помилки, а також перешкоди і труднощі, які можуть виникати в такому складному процесі, як представництво і відстоювання суспільних інтересів.

За підсумками тренінгових сесій учасники Шкіл отримали не тільки надзвичайно корисні знання та навички, а й нових партнерів і просто хороших друзів на всьому просторі від Вінниччини на заході до Луганщини на сході.

Велика користь і унікальність цих двох Шкіл полягала і в тому, що вдалося зібрати представників НУО та ЗМІ разом, що дало їм можливість отримати реальний досвід командної роботи та подивитись один на одного по-іншому. Також визначною рисою даних Шкіл є те, що в них взяли участь коаліції не тільки з центральних, південних і східних областей країни, а й з Криму, для якого зазвичай проводяться окремі програми. Крім цього, всі учасники навчання мали й прекрасний шанс випробувати отримані знання та навички на практиці.

Кращі з кращих

На завершення тренінгових сесій кожної з Шкіл серед їх учасників були оголошені конкурси на підтримку проектів, спрямованих на моніторинг діяльності місцевих органів влади чи представництво суспільних інтересів.

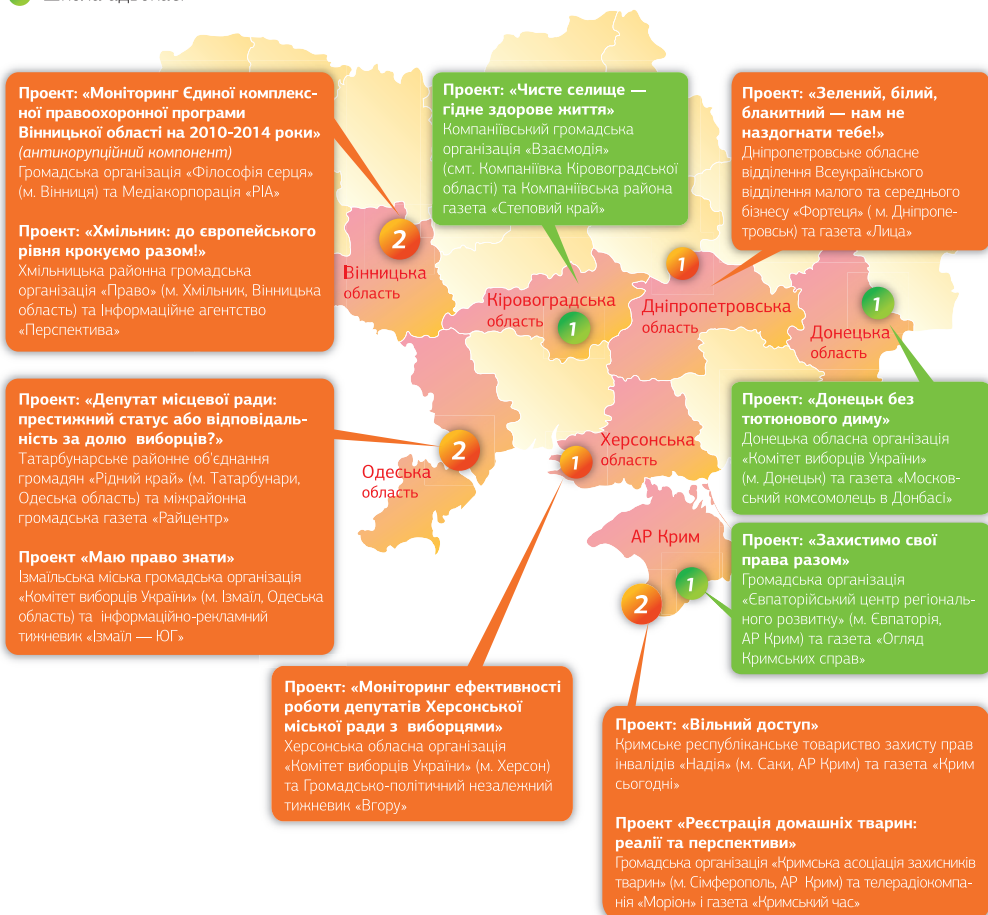
За умовами конкурсу усі бажаючі учасники програми повинні були до 13 червня 2011 року підготувати і подати на розгляд конкурсної комісії свої проекти, спрямовані або на проведення кампанії громадського моніторингу діяльності місцевих органів влади та інформаційної кампанії з донесення результатів моніторингів до місцевої громади, або на представництво суспільних інтересів.

Варто відзначити, що всі коаліції-учасники подали свої проекти на конкурс.

Відібрані проекти

● Школа громадського моніторингу

● Школа адвокати



Для визначення проектів-переможців у кожній з «шкіл» були сформовані конкурсні комісії з тренерів та координаторів проекту, в які традиційно увійшли представники як української, так і польської сторони.

Результати конкурсів стали відомі вже в кінці червня і їх переможцями стали:

Школа громадського моніторингу:

Проект: «Вільний доступ»

Кримське республіканське товариство захисту прав інвалідів «Надія» (м. Саки, АР Крим) та газета «Крим сьогодні»;

Проект «Реєстрація домашніх тварин: реалії та перспективи»

Громадська організація «Кримська асоціація захисників тварин» (м. Сімферополь, АР Крим) та телерадіокомпанія «Моріон» і газета «Кримський час»;

Проект: «Моніторинг Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки» (антикорупційний компонент)

Громадська організація «Філософія серця» (м. Вінниця) та Медіакорпорація «PIA»;

Проект: «Хмільник: до європейського рівня крокуємо разом!»

Хмільницька районна громадська організація «Право» (м. Хмільник, Вінницька область) та Інформаційне агентство «Перспектива»;

Проект: «Депутат місцевої ради: престижний статус або відповідальність за долю виборців?»

Татарбунарське районне об'єднання громадян «Рідний край» (м. Татарбунари, Одеська область) та міжрайонна громадська газета «Райцентр»;

Проект «Маю право знати»

Ізмаїльська міська громадська організація «Комітет виборців України» (м. Ізмаїл, Одеська область) та інформаційно — рекламний тижневик «Ізмаїл -ЮГ»;

Проект: «Моніторинг ефективності роботи депутатів Херсонської міської ради з виборцями»

Херсонська обласна організація «Комітет виборців України» (м. Херсон) та Громадсько-політичний незалежний тижневик «Вгору»;

Проект: «Зелений, білий, блакитний — нам не наздогнати тебе!»

Дніпропетровське обласне відділення Всеукраїнського відділення малого та середнього бізнесу «Фортеця» (м. Дніпропетровськ) та газета «Ліца».

Школа адвокатів:

Проект: «Захистимо свої права разом»

Громадська організація «Євпаторійський центр регіонального розвитку» (м. Євпаторія, АР Крим) та газета «Огляд Кримських справ»;

Проект: «Донецьк без тютюнового диму»

Донецька обласна організація «Комітет виборців України» (м. Донецьк) та газета «Московський комсомолец в Донбасі».

Проект: «Чисте селище — гідне здорове життя»

Компаніївський громадська організація «Взаємодія» (сmt. Компаніївка Кіровоградської області) та Компаніївська району газета «Степовий край»;



Тренінг «Основи інфографіки», 2-3.07.2011 м. Одеса: тренери Яцек Галонзка та Кшиштоф Труш ведуть тренінг.

Представники коаліцій-переможців у кінці червня взяли участь в організаційному семінарі, в ході якого тренера Надія Бондаренко та Ігор Брінош намагалися передати їм знання і навички управління проектами, розповіли про умови фінансової та робочої звітності, а також подальшої взаємодії в рамках реалізації проектів. Додатковою сесією став дводенний курс, присвячений методам та практичним прийомам інфографіки, а також її використання у підготовці інформаційних матеріалів. Тренера з Польщі, Яцек Галонзка та



Тренінг «Основи інфографіки», 2-3.07.2011 м. Одеса: презентація результатів роботи в групах, учасник проекту Андрій Крисько.

Кшиштоф Труш, допомогли учасникам оволодіти основами інфографіки, її прийомами і методами, і давали безпосередні практичні рекомендації поліпшення інформаційної складової, дуже важливої для кожного проекту.

Необхідно відмітити, що майже всі учасники використовували матеріали тренінгу для розробки власних інформаційних матеріалів.

Подібні тренінги дуже важливі для представників НГО та ЗМІ, а особливо тих, хто займається проектами громадського моніторингу, оскільки інфографіка дозволяє в простій, наглядній та цікавій формі із високою долею вірогідності донести до цільової аудиторії результати даже самого складного та об'ємного моніторингу чи підсилити ефективність процесу адвокації.

З липня до листопада 2011 року всі коаліції працювали над виконанням своїх моніторингових кампаній та проектів адвокасі.

В рамках цих проектів пройшло 37 різноманітних публічних заходів, загальна кількість учасників яких склала 1858 осіб, а саме: 15 прес-конференцій — було присутньо 198 журналістів; 12 круглих столів - взяло участь 189 осіб;

В рамках проектів було виконано:



Пройшло
37 публічних заходів,
в яких взяло участь
1858 осіб



Здійснено
13 дослідницьких
заходів



Видано та
розповсюджено **32**
вида різноманітних
друкованих матеріалів
загальним тиражем
110 385 екземплярів



Підготовано та направлено
111 інформаційних
запитів та звернення,
10 судових документів



Вийшло
97 публікацій
в газетах,
244 публікацій на
Інтернет ресурсах



Вийшло **62**
теле- та радіосюжетів

1 благодійна виставка-ярмарок — 1000 осіб; 4 інформаційні сесії, 2 масові вуличні акції і загальні збори, 1 громадські обговорення, 1 флеш-моб, в яких загалом взяла участь 471 особа.

Було здійснено 13 дослідницьких заходів (експертних та соціологічних опитувань, моніторингових визитів), які охопили 1999 осіб.

Крім цього, було підготовано, видано та розповсюджено 32 види різноманітних друкованих матеріалів загальним тиражем 110 385 екземплярів, а саме: 6 видів буклетів загальним тиражем 8450 екз., 3 види інформаційних бюлетенів загальним тиражем 2495 екз., 4 види брошюр загальним тиражем 440 екз., 1 вид плакатів тиражем 300 екз., 5 спецвипусків партнерських ЗМІ загальним тиражем 15000 екз., 5 додатків та розворотів в них загальним тиражем 52000 екз., 4 види листівок загальним тиражем 26700 екз., 4 види інформаційних наліпок загальним тиражем 5000 екз.

Також було підготовано та направлено до різних інстанцій, посадовців та депутатів 111 інформаційних запитів та звернень, подано до судів 10 різноманітних судових документів.

Діяльність коаліцій по виконанню моніторингових кампаній та проектів адвокати отримала широкий медійний резонанс, в результаті чого вийшло 97 публікацій в газетах, 62 радіо- та телесюжетів в ефірі місцевих теле-радіо-кампаній, 244 публікації на різноманітних Інтернет ресурсах.

В ході реалізації міні-проектів, суттєво зміцнилася як організаційна спроможність безпосередньо місцевих НУО та ЗМІ здійснювати моніторинг діяльності влади та представляти суспільні інтереси, так і їх спільний потенціал щодо реалізації функцій громадського контролю. Чітко намітилася тенденція посилення співпраці місцевих ЗМІ та НУО, розбудова партнерських паритетних відносин.

Підбиваючи підсумки....

Фінальним, завершальним заходом проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів» стала підсумкова конференція учасників, яка відбулась в грудні 2011 року в Одесі.



Підсумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: загальний план.

На цей захід зібралося біля 40 представників громадських організацій та ЗМІ, що брали участь у проекті, як тих, що пройшли тільки тренінгову частину, так й тих, що стали переможцями конкурсу міні-проектів.

Учасники конференції детально розібрали та обговорили хід та результати виконання міні-проектів по моніторингу діяльності місцевих органів влади та представництву суспільних інтересів, що були виконані в рамках програми, обговорювали відносно проблем взаємодії НУО та ЗМІ та визначили шляхи їх вирішення.



Підсумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: презентація результатів локальних проектів, учасники проекту Тетяна Шевчук та Віталій Дорох.

Тренери та координатори проекту Ігор Бринош та Надія Бондаренко представили аналіз кращих практик громадського моніторингу та представництва суспільних інтересів на прикладі реалізованих міні-проектів. Крім цього, Ігор Бринош провів додаткову сесію, присвячену проблемам доступу до публічної інформації, з якими зіткнулась більшість учасників програми.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: презентація результатів локальних проектів, учасники проекту Ганна Павлюк та Олександр Мошнягул.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: презентація результатів роботи в групах, учасники проекту Ігор В'юн та Ганна Павлюк.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: тренер Ігор Бринош проводить сесію щодо доступу до публічної інформації.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: тренер та експерт Яцек Галонзка проводить сесію щодо можливостей інфографіки.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: нагородження переможців конкурсу редакцій, польський координатор проекту Агнешка Коморовска та учасниця проекту Ельмаз Халілова.



Пісумкова конференція учасників проекту, 9-11.12.2011 м. Одеса: дискусія, учасниця проекту Антоніна Галкіна.

Польський журналіст та експерт Яцек Галонзка представив ідеї про те, як «прикрасити» журналістські матеріали та видання громадських організацій за допомогою креативної інфографіки.

Також в рамках конференції відбулось підведення підсумків та нагородження переможців конкурсу редакцій на кращу інформаційну кампанію в рамках міні-проекту. Ними стали: газета «Московський комсомолец в Донбасі» (м. Донецьк), газета «Крим сьогодні» (м. Саки, АР Крим), інформаційно — рекламний тижневик «Ізмаїл — ЮГ» (м. Ізмаїл, Одеська область).

Варто підкреслити, що захід подарував учасникам не тільки безцінний досвід ефективної взаємодії ЗМІ та НУО, а й багато корисної додаткової інформації. Кращим підтвердженням цього було те, що всі учасники конференції практично весь час перебували в залі і активно брали участь в обговоренні, а не відсиджувалися мовчки або спілкувалися тет-а-тет «в кулуарах», як це відбувається на більшості подібних заходів.

Таким чином, результатом конференції для журналістів і громадських діячів стало набуття корисних навичок і знань та новорічний, веселий настрій, настільки необхідний в наш час.

Реалізація місцевих моніторингових та адвокасі проектів чітко продемонструвала, що під час моніторингу діяльності місцевої влади чи представництва суспільних інтересів необхідно згуртувати навколо вирішення конкретної актуальної місцевої проблеми широке коло об'єднань громадян, незалежних ЗМІ і спільним фронтом можливо переломити ситуацію на краще, змусити владу враховувати позицію громадськості при прийнятті важливих для громади рішень.

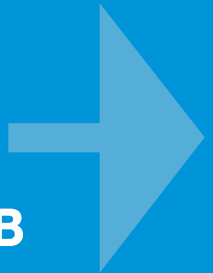
Анатолій БОЙКО,

*Голова Одеської обласної організації
ВГО «Комітет виборців України»*

Олена ВАСІНА,

*Інформаційний редактор Одеської обласної організації
ВГО «Комітет виборців України»*

**ГРОМАДСЬКИЙ МОНІТОРИНГ
ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ:
ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ, ПРОБЛЕМИ
ТА УСПІХИ ЛОКАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ**



I. Загальні основи проведення громадського моніторингу.

Підконтрольність та підзвітність держави громадянському суспільству у особі тих чи інших його структур (в першу чергу об'єднань громадян та засобів масової інформації), реальна участь громадськості в підготовці та ухваленні владних рішень являється однією з принципових ознак демократичної правової держави. Незалежний громадський контроль за діяльністю органів державної влади і місцевого самоврядування — одна з найефективніших форм громадської участі.

Безпосередньо термін «контроль» розуміється як перевірка виконання заповідей, рішень тощо і походить від від франц. *controle* — перевірка, від старофранц. *contre-rolle* — список, що має дублікат для перевірки [Андрійко О. Громадський контроль // Юрид. енцикл.: в 6 т. — К., 2001. — Т. 3. — С. 232]. Юридична теорія виділяє декілька видів контролю, в тому числі і громадський. Громадський контроль реалізується передусім за ініціативою самих громадян та громадських організацій, їх силами, у разі потреби із залученням фахівців та експертів і, як правило, без використання державних ресурсів. Засоби масової інформації також можуть виступати як громадські контролери.

З боку пересічного громадянина громадський контроль виглядає наступним чином: «Я як громадянин, який сплачує податки, що йдуть в тому числі на утримання органів влади, маю право знати відповіді на питання, які стосуються інтересів мене, моєї родини, моїх співвітчизників». Для прикладу — хто і як контролює використання місцевих бюджетів, як формується політика бюджетних видатків на місцях? Попросту говорячи, громадський контроль — це активне спостереження громади за тими, хто від їхнього імені і за рахунок їх податків управляють країною на всіх рівнях — від села до столиці [Путівник з громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування / За ред. О.Неберикута. — Львів, 2009. — С.9].

У розвинених демократичних країнах функції громадського моніторингу беруть на себе організації «сторожових собак» (*watch-dogs*) — засоби масової інформації, репортери, які ведуть журналістські розслідування, організації громадянського суспільства. У своїй діяльності вони переслідують такі цілі: забезпечення виконання владою своїх функцій належним чином; викриття і оголошення посадових порушень і корупції; просування реформ, що дозволяють запобігати посадовим порушенням у майбутньому. Організації «сторожових собак» вирішують наступні питання: які права громадяни мають згідно із законом; чи поведяться з громадянами відповідно до закону; як

згідно закону повинні працювати державні і муніципальні органи; якого роду свобода дій надана держслужбовцям згідно із законом; чи перевищують вони свої повноваження.

Основи успіху організацій «сторожових собак» полягають у тому, щоб бути розумними і проникливими, незалежними, пильними, наполегливими, винахідливими, не пасувати перед труднощами, що неминуче виникають, і в той же час реально оцінювати свої сили як і те, що можливо зробити чи змінити. Необхідно активно залучати громадськість до своєї діяльності, формувати довіру до себе, не боятися критикувати пороки системи, але в той же час не ворогувати з тими, кого критикуєш — навпроти, дуже важливо залучати відповідні адміністративні підрозділи та інші групи до своєї діяльності. Організації «сторожових собак» повинні завжди залишатися аполітичними і об'єктивними; їх місія повинна бути сформульована чітко і ясно.

Можна цілком погодитися з думками більшості експертів щодо слабкого розвитку інституту громадського контролю в Україні. В нашій країні досі ще не сформувався окремий тип т.з. сторожових організацій, воччодогів (watchdogs), для яких громадський контроль є головним або єдиним видом діяльності. Подібна ситуація склалася історично, через «поверхневий» характер демократичних перетворень в незалежній Україні. Адже незалежний і дієвий громадський контроль може існувати лише в демократичних країнах, коли держава дійсно забезпечує базовий рівень громадянських і політичних прав.

Такий стан речей позбавляє громадян ефективного захисту своїх прав та законних інтересів, а владу — дієвого важеля вдосконалення державного управління (А.С.Крупник. Общественный контроль в Украине: история и современность. — Режим доступу: www.um.dp.ua/pdf/okontrol.pdf). Причини слаборозвинутого громадського контролю в Україні криються як в нерозумінні посадовими особами держави необхідності громадського контролю та небажанні його впроваджувати, так і в слабкій інституційній спроможності самих організацій громадянського суспільства здійснювати громадський контроль. Деяким організаціям не вистачає професійних знань, іншим бракує комунікацій та вмінь, частина взагалі лише імітують громадський контроль (насправді їхні дії спрямовані на вирішення власних конкретних політичних інтересів). Особливо «кульгає» громадський контроль за діяльністю органів місцевої влади та місцевого самоврядування, оскільки основні проблеми слабкості громадського контролю як інструменту на місцях представлені майже в «чистому» вигляді (поряд з абсолютним невіглаством представників влади «крокують» настільки ж організаційно слабкі та «кишенькові» громадські організації та ЗМІ).

Таким чином, одна з проблем слабкості громадського контролю в Україні заключається в нерозвиненості та «заблокованості» (свідомій чи несвідомій) як структур громадянського суспільства, так і повноцінної комунікації громадянського суспільства у публічній політиці та в медіа просторі країни.

Для зміцнення громадського контролю необхідний кількісний та якісний ріст громадських організацій, підвищення їхньої компетентності, інституційної і ресурсної спроможності, покращення комунікацій, пошук і використання нових технологій контролю, вдосконалення спільних дій. Засоби масової інформації, максимально об'єктивні та неупереджені, також можуть відігравати надзвичайно важливу роль у захисті суспільних інтересів, пропагуючи досвід і ефективні практики громадського контролю за владою. Важливий резерв тут полягає саме у формуванні громадської думки населення (на відміну від політики маніпулювання настроями та емоціями). ЗМІ виступають одночасно і каналом вираження думки громадянського суспільства, і засобом її формування, і інструментом контролю громадськості над владою. Недаремно важливість діяльності ЗМІ, у тому числі контрольної, знайшла відображення у такій загальновідомій їх назві як «четверта влада».

Серед переліку основних методів громадського контролю (таких як громадська експертиза, журналістське та громадське розслідування, громадський аудит), цільне місце посідає громадський моніторинг.

Моніторинг (від англ. monitoring — контролювання) — це нагляд за якими-небудь процесами або станом чого-небудь. Громадський моніторинг органів державної влади — це системне комплексне дослідження їх діяльності щодо технології підготовки та прийняття рішень, контролю за їх виконанням. Метою громадського моніторингу є: виявлення суспільно-важливих потреб та очікувань; вирішення питань, які потребують оперативного втручання. Результати громадського моніторингу є основою для адекватного реагування органів державної влади в поточній роботі, під час стратегічного планування та визначення пріоритетних напрямків функціонування та діяльності влади.

Таким чином, громадський моніторинг — це спосіб підвищення прозорості дій влади; участь громадян в управлінні і розв'язанні проблем, що зачіпають їхні інтереси; забезпечення можливості громадян контролювати дії й рішення влади; активна участь громадян в ухваленні рішень з питань соціального та економічного розвитку у протилежність пасивному споживанню їхніх результатів.

Громадський моніторинг здійснюється, зокрема, шляхом репрезентативного опитування за наперед визначеними критеріями; відслідковування процесу здійснення владної політики, її динаміки та тенденцій, а також стану справ у відповідних сферах; збору та накопичення інформації, аналізу матеріалів ЗМІ щодо думки громадськості про діяльність влади.

Можна умовно розділити процес громадського моніторингу на рівні, кожному з яких відповідає свій інструментарій:

- ★ збір інформації — це соціологічні опитування, аналіз документів, спостереження;
- ★ інформування — це проведення круглих столів, громадських слухань; обнародування звітів органів влади; незалежний громадський аудит;
- ★ вироблення рекомендацій — це правова експертиза нормативних актів; внесення законопроектів і/або поправок в існуючі нормативні документи;
- ★ впровадження громадських рішень — це відстоювання і просування інтересів в органах влади, обнародування результатів, формування сприятливої громадської думки.

Необхідно також визначити кілька засадних принципів, на підставі яких здійснюється процес моніторингу над органами влади, зокрема: — об'єктивність інформації громадського моніторингу; — відкритість інформації громадського моніторингу; — системність здійснення громадського моніторингу; — незаангажованість організацій громадянського суспільства, що проводять моніторинг; — цілісність інформації моніторингових проєктів; — достовірність інформації, яка надається в результаті здійснення громадського моніторингу. Стосовно основних методів збору та отримання інформації, необхідно відмітити наступні: — спостереження, самооцінка; — вивчення документації; — анкетування; — інтерв'ювання (індивідуальне чи групове); — фокусні групи; — інформаційні запити, звернення; — аналіз ЗМІ; — аналіз актів, скарг, статистичної інформації тощо.

Один із основних принципів, яких має дотримуватися громадська організація, проводячи моніторинг того чи іншого рішення (діяльності, процесу, тощо) стверджує: «Якщо ви не будете впливати на формування свого іміджу — він буде формувати сам себе!». Роблячи корисну справу якісно і ефективно, обов'язково потрібно інформувати громадськість як про перебіг справи, так і про її проміжні та кінцеві результати.

Поки ваша громадська організація буде напружено працювати і відмовчуватися, «зберігаючи сили та найбільш цікаві речі до фінальної пресконференції» — інформаційне поле регулярно заповнюватимуть як інші

організації з їхніми подіями та новинами, так і місцева влада, бізнес, тощо. Якщо місцева преса не буде у курсі справ по вашому проекту громадського моніторингу, то де гарантії, що журналісти повірять вашим аналітичним висновкам — хай вони будуть феноменальні! — якщо раніше вони знати й не знали про ваше існування, і не здогадувалися про «геніальних» експертів, що нині намагаються за півгодини підвести підсумки шестимісячної роботи.

Отже, якщо постійно не нагадувати про себе — і журналісти, і власне пересічні мешканці вашого регіону можуть просто-напросто забути про вас! Не кажучи вже про ваш проект. Тому організації варто завчасно планувати стратегію медіа-підтримки перебігу проекту — причому краще її komponувати із різних елементів, як-то початкова прес-конференція, розсилка прес-релізів із першими результатами аналізу, коментарі (короткі персональні повідомлення), участь у телевізійних та радіопередачах на місцевих ЗМІ, підготовка та розповсюдження фотографій, проведення фінальної прес-конференції, участь у «гарячих телефонних лініях» у локальних ЗМІ, тощо.

Незважаючи на те, наскільки суха та формальна (для когось) інформація, що ви її отримали у результаті аналізу, її, по-перше, завжди можна зробити цікавою, а по-друге, якщо вже у вас геть зовсім немає часу/спеціалістів/натхнення обробляти факти, отримані у результаті моніторингу, спробуйте на крайній випадок відіслати інформацію у ЗМІ навіть у такому вигляді — «Треба ж газетам заповнювати порожнє місце поміж рекламою», як писав Річард Р. Фалк, американський рекламний агент. У нашому випадку — треба ж газетам заповнювати порожнє місце поміж інформацією управління статистики та закликами від податкової «Задекларуйте доходи до 1-го квітня!» [Громадський моніторинг літнього оздоровлення дітей: poradnik для небайдужих. — Кіровоград: ТОРО, 2008 — С.20-21].

Безпосередньо сам процес збору інформації про роботу органів влади дуже сильно профілактично впливає на чиновників і депутатів, дисциплінуючи їх. Хоча моніторинг впливає не тільки на об'єкти, але і на суб'єкти (наприклад, виборці розуміють, що від їх активності і громадянської позиції залежать підсумки і легітимність виборів, а також і те, як звітується перед ними їх депутат).

В процесі громадського моніторингу існує багато ризиків та перешкод, зокрема:

- ★ Опір з боку влади. Це найбільш серйозна перешкода, оскільки часто моніторинг має на меті покращити владну політику та якість державних по-

слуг, а його успіх значною мірою залежить від готовності влади взяти до уваги пропозиції громадськості. В цьому випадку можна або продемонструвати владним установам переваги моніторингу, або створити потужну лобістську групу, щоб подолати опір органів влади.

- ★ Відсутність сильного та активного сектору громадянського суспільства та кваліфікованих виконавців. Коли навіть органи влади і готові до моніторингу, але немає активного сектору НУО, щоб бути посередником цього процесу, здійснення моніторингу є проблематичним.
- ★ Відсутність відкритої інформації. Інформація про хід та результати моніторингу повинна бути оприлюднена через активну інформаційну кампанію. Це допомагає забезпечувати прозорість громадського моніторингу та сприяє зворотному зв'язку з громадськістю.

Донедавна, однією з найбільш серйозних перепон ефективного громадського моніторингу, багато експертів називали обмеженість без достатніх правових підстав доступу представників громадянського суспільства до публічної інформації.

Правове забезпечення права на доступ до публічної інформації є однією з найважливіших гарантій становлення будь-якого демократичного суспільства. Ще з 1766 року Закон Швеції про свободу преси визначив принцип, згідно з яким урядові документи мають бути відкритими для суспільства, а також надав громадянам право звертатися із запитом до урядових органів щодо надання документів. У цілому, досвід інших країн, які прийняли закони про доступ до публічної інформації, свідчить про позитивний вплив таких законодавчих змін на реалізацію громадянами інших основоположних прав, підвищення ефективності діяльності органів влади, а також зменшення ризиків корупції.

Право на доступ до публічної інформації є конституційним правом людини, передбаченим і гарантованим статтею 34 Конституції України, яка, у свою чергу, ґрунтується на положеннях статті 10 Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини, статті 19 Загальної декларації прав людини, статтях 18 та 19 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права тощо. Парламентська Асамблея Ради Європи закликала органи влади України покращити правове регулювання доступу до інформації, неухильно дотримуватися статті 34 Конституції України стосовно свободи інформації під час засекречування документів, а також відкрити доступ до офіційних документів, які були закриті для загального доступу всупереч закону,

підпункт 13.17 пункту 13 Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» від 5 жовтня 2005 року №1466. [Методичні рекомендації щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації», за заг. ред. О.Хмари, М.Лациби, В.Андрусіва. — К., 2011. — С.5].

З метою забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень, створення механізмів реалізації права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, та інформації, що становить суспільний інтерес, 13 січня 2011 року Верховною Радою України прийнято нову редакцію Закону України «Про інформацію» та Закон України «Про доступ до публічної інформації», які набрали чинності 9 травня 2011 року.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» одразу охрестили великим демократичним досягненням, за першим в світі рейтингом законів про доступ до інформації цей закон визнаний експертами одним з найкращих в світі (9 місце). Закон отримав велику публічність, кілька громадських організацій та їх коаліцій почали гучні кампанії, що заохочують громадян його застосовувати, ним широко почали користуватися журналісти. Закон привернув увагу суспільства до проблематики доступу до інформації та його важливості для захисту демократії, інших прав і свобод, він надихнув чимало громадських організацій на активізацію зусиль з отримання інформації про владу.

Хоча, наразі багато експертів відзначають, що насправді корінних змін в сфері відкритості влади так і не відбулося. Замість одного, як це було раніше, базового законодавчого акту, яким був старий Закон «Про інформацію», тепер є аж три: «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних». Відсутність одночасних змін на всіх рівнях законодавства в сфері доступу до інформації створила колізії між цими законами. А серед актів, які були ухвалені на виконання закону «Про доступ до публічної інформації», більшість самі порушують Закон та звужують права на доступ до інформації про діяльність влади, яку гарантує Закон.

Серед основних проблем практики впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації», експерти відзначають наступні:

- ★ Невизначеність з суспільно необхідною інформацією. Суттєвою проблемою нового Закону є те, що термін «суспільна необхідна інформація» згадується в ньому декілька разів, але визначення терміну відсутнє.
- ★ Прийняття переліків інформації, що не є публічною. Органи влади як центральні, так і місцеві, почали приймати «переліки інформації, що не є «публічною» та «переліки службової інформації», які обмежують доступ громадян до інформації. Найбільший такий відомий перелік службової інформації в місті Стаханові складається з 85 пунктів.
- ★ Продовження практики видання органами виконавчої влади рішень з грифом «ДСК». Однією із основних ідей Закону було подолання надмірної таємності держави, зокрема, через встановлення жорстких обмежень щодо можливості віднесення публічної інформації до інформації з обмеженим доступом. Але на практиці Кабінет Міністрів України досі продовжує приймати постанови, які мають гриф «для службового користування». Суспільству як і раніше не повідомляють назви таких актів.
- ★ Недотримання правила, згідно з яким, обмежується доступ до інформації, а не до документу. Відповідно до ч. 7 ст. 6 Закону «обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ». Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений. Однак, не поодинокі випадки, коли в доступі до документу відмовляється саме на підставі того, що цей документ містить інформацію з обмеженим доступом.
- ★ Ненадання інформації про бюджетні кошти і державне майно. Порушується норма закону (ч. 5 ст. 6 Закону) відповідно до якої «не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно». Так, Кабінет Міністрів України відмовся надати інформацію про рівень заробітних плат чиновників, посилаючись, що ця інформація є конфіденційною. А в апараті Верховної Ради України відмовились оприлюднити імена депутатів, які отримали квартири протягом останньої каденції парламенту, а також дані про штатних помічників-консультантів нардепів, посилаючись на відомчі акти, які мають нижчу силу ніж закон.

- ★ Сайти органів влади не виконують закон. Стаття 15 Закону визначає доволі великий перелік даних, які орган влади має оприлюднювати на сайті. Однак, чим далі від Києва, тим менше інформації оприлюднюється на сайтах. Не оприлюднюються навіть більшість нормативно-правових актів. Але навіть і центральні органи влади місяцями не оновлюють свої веб-сайти.
- ★ Місцева влада ігнорує запити. Накопичилася помітна кількість повідомлень про те, що місцева влада просто не реагує на інформаційні запити. Є випадки письмової відмови надавати інформацію на абсолютно незаконних підставах.

Подолати практику не правового застосування закону можна оскарженням незаконних актів в адміністративних судах, проведенням навчання чиновників стосовно застосування закону. Додатковим інструментом, що здатен вплинути на практику застосування Закону України «Про доступ до публічної інформації», можуть слугувати відкриті звернення від громадських організацій до центральних органів влади, створення рейтингів відкритості органів влади та загальна активізація зусиль громадян, ЗМІ та НУО зі спонукання влади до прозорості. [Основні висновки з практики застосування Закону України «Про доступ до публічної інформації». В.Гарбар, Н.Зубар, О.Нестеренко, О.Северин. Режим доступу <http://stop-x-files-ua.org/?p=6365>]

Таким чином, в нинішній ситуації, проведення громадського моніторингу залишається одним з реальних та ефективних інструментів громадського контролю за діяльністю в першу чергу місцевої влади. Використовуючи методи моніторингу, регіональні громадські організації та місцеві ЗМІ мають змогу зробити конкретний внесок у розвиток громадянського суспільства та становлення верховенства права шляхом боротьби зі зловживаннями владою на місцевому рівні. В рамках місцевих моніторингових кампаній особливо актуальними залишаються ті, що сприятимуть кращій підзвітності органів місцевої влади у процесах прийняття рішень; кампанії громадського впливу на посадовців, як призначених, так і на виборних посадах з метою підвищення їх підзвітності та дотримання законодавства; кампанії, спрямовані на висвітлення для громадськості інформації про процеси прийняття рішень; кампанії, в рамках яких громадські організації використовуватимуть ЗМІ та свої власні інформаційні ресурси для того, щоб допомогти громадянам впливати на поведінку чиновників. Зрештою, цінність моніторингу полягає у використанні його даних. Збір даних, навіть якщо вони найкраще відображають ситуацію, чи визначення найточніших індикаторів, не має жодного значення, якщо отримані дані не використані для прийняття рішення.

II. Проблеми та перспективи реалізації місцевих моніторингових проектів.

Виконання семи моніторингових локальних проектів коаліціями місцевих недержавних організацій та засобів масової інформації в різних регіонах України в рамках проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ із обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів», дало можливість після їх закінчення узагальнити отриманий досвід, оголосити певні проблеми та змалювати подальші перспективи проведення громадського моніторингу місцевої влади.

Безперечно, реалізація локальних моніторингових проектів ще раз підтвердила очевидну необхідність постійного моніторингу діяльності місцевої влади як ефективного інструменту громадського контролю. В ході виконання моніторингових проектів заплановані короткострокові результати були досягнуті всіма коаліціями. Про довгостроковий ефект локальних проектів поки зарано говорити, проте вже очевидно, що реалізація проектів викликала великий інтерес у цільових груп, явно намітилися позитивні тенденції щодо підвищення рівня прозорості, відкритості та підзвітності органів місцевої влади на різних рівнях і в різних сферах. Після проведення Школи моніторинга-2011 та безпосередньо в ході реалізації моніторингових проектів, суттєво зміцнилася як організаційна спроможність безпосередньо місцевих НУО та ЗМІ здійснювати моніторинг діяльності влади, так і їх спільний потенціал щодо реалізації функцій громадського контролю.

Чітко намітилася тенденція посилення співпраці ЗМІ та НУО, розбудова їх партнерських паритетних відносин, посилення впливу ЗМІ на процеси контролю за діями органів влади. Засоби масової інформації отримали додаткові можливості інформування своєї аудиторії через проведення моніторингових заходів, НУО значно посилили інформаційну складову своєї діяльності. Реалізація місцевих моніторингових проектів чітко продемонструвала, що під час моніторингу діяльності місцевої влади нагально необхідно згуртувати навколо вирішення конкретної актуальної місцевої проблеми широке коло об'єднань громадян, незалежних ЗМІ і лише спільним фронтом можливо переломити ситуацію на краще, змусити владу враховувати позицію громадськості при прийнятті важливих рішень.

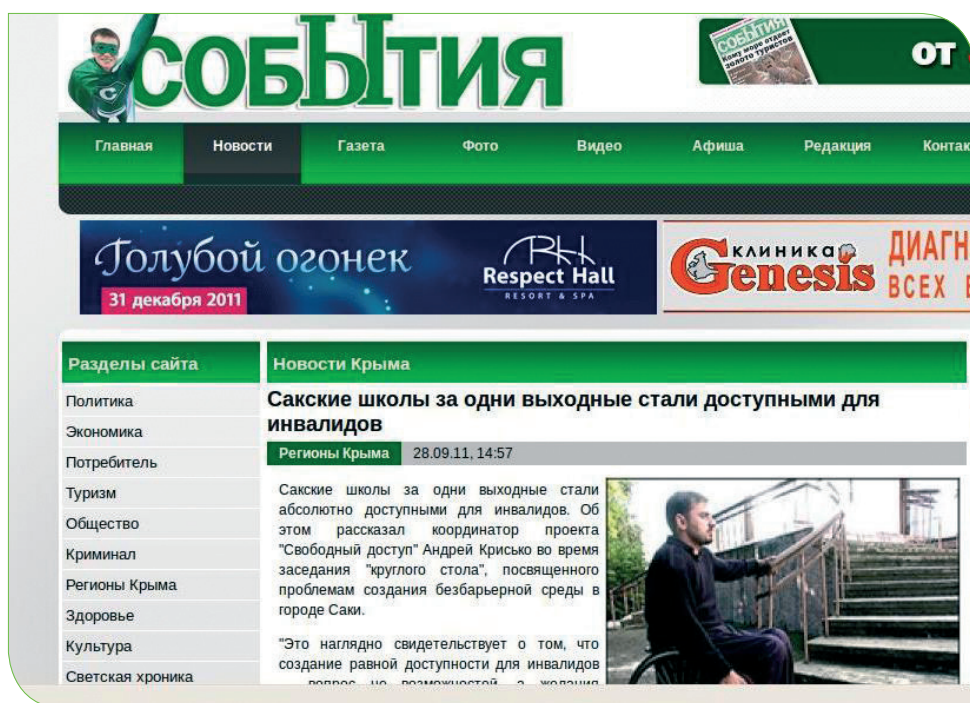
Окремо слід відмітити посилення співпраці між самими НУО та активну розбудову їх партнерських відносин в рамках проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ із обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представни-

цтва суспільних інтересів». Активна комунікація між громадськими діячами під час проведення Школи моніторинга-2011, тренінгів та фінальної конференції проекту, наразі дала старт декільком спільним ініціативам щодо проведення моніторингових кампаній в майбутньому.

Практика реалізації громадського моніторингу паралельно з активною інформаційною кампанією із широким залученням партнеських ЗМІ показала великі потенційні можливості саме такого шляху громадського контролю за діяльністю місцевої влади. Можливості інформаційної кампанії слід використовувати як безпосередньо під час виконання моніторингових заходів задля поточного інформування та посилення можливостей отримання інформації, так і в якості інструмента донесення до широкої громадськості результатів моніторингу та формування певної громадської позиції з цього приводу.

Багато місцевих недержавних організацій, за допомогою проведення громадського моніторингу «оголивши» і оприлюднивши проблеми — стали перед необхідністю подальшого представництва громадських інтересів, а деякі — навіть досягли певних результатів саме в адвокації. Таким чином, лише підтвердилися на практиці підхід та методологія проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з областей центральної та південної України до проведення моніторингової діяльності та представництва громадських інтересів».

У цьому плані показовий досвід проекту «Вільний доступ» (реалізований Кримським республіканським товариством захисту прав інвалідів «Надія» спільно з редакцією газетою «Крим сьогодні»), котрий став одним з найбільш успішних локальних проектів з громадського моніторингу. В ході зазначеного проекту, вдалося не тільки провести масштабний громадський моніторинг, розробити рекомендації та здійснити активну та креативну інформаційну кампанію, але й успішно провести ряд адвокаційних заходів. До таких успіхів можна сміливо віднести незаплановане в міському бюджеті будівництво пандусів до входів в загальноосвітні шкільні заклади міста Саки АР Крим. Крім того, 29 листопада 2011 року за участю спікера ВР АРК В. Константинова та ряду інших посадовців відбулася нарада Координаційної ради інвалідів при Верховній Раді АРК, де було розглянуто пропозиції проекту щодо вдосконалення Програми створення безбар'єрного середовища в АР Крим на 2012-2015 роки. Вказана Програма буде обговорена наприкінці грудня 2011 року або в січні наступного, і є обґрунтовані сподівання на її прийняття.



Сакські школи стали доступними для інвалідів: повідомлення місцевих ЗМІ.

Зрозуміло, кожне проведення громадського моніторингу діяльності місцевої влади передбачає певний, відповідний проблемі та ситуації, набір інструментів збору інформації та ефективного представлення досягнутих результатів громадськості та самій владі. Окрім комплексної реалізації локальних проектів, виконавцями багатьох проектів було заплановано і успішно реалізовано ряд окремих заходів безпосередньо моніторингу та інформаційної кампанії, котрі сміливо можна назвати успішними практиками в конкретних сферах, достойними для широкого впровадження.

Так, що стосується збору та обробки інформації в процесі моніторингу, необхідно виділити Соціологічну лабораторію Херсонської обласної організації Комітету виборців України. Організація вже давно працює в сфері моніторингу діяльності місцевих рад та місцевих депутатів, і в ході реалізації локального проекту використала досконало розроблені анкети експертного опитування та телефонного опитування виборців, анкету монітора місць депутатського прийому під час «походу до депутатів».



Херсонська обласна організація КВУ: інструктаж волонтерів.

Крім того, організація наладила постійну роботу з волонтерами, котрі залучалися до моніторингу (навчання, поточний інструктаж, оцінка діяльності). Ізмаїльська міська організація КВУ (Одеська область) спромоглася ефективно здійснити опитування населення та спостереження за діяльністю об'єкта моніторингу (інформаційні стенди, прийом громадян).

На етапі обговорення результатів моніторингу та напрацювання рекомендацій, успішний та ефективний досвід показало Кримське республіканське товариство захисту прав інвалідів «Надія» — проведення серії круглих столів у форматі «3+1»: попереднє експертне обговорення та вироблення рекомендацій з окремими групами (інваліди, експерти, представники влади), потім загальний круглий стіл за участю представників попередніх експертних обговорень — обговорення вже конкретних проблем та прийняття спільних рекомендацій.



Інформаційні стенди: об'єкт спостереження волонтерів проекту «Маю право знати».

Успішним можна назвати круглий стіл, що був проведений Ізмаїльською міською організацією КВУ — дуже показово, що результати і рекомендації проведеного моніторингу, були адекватно і конструктивно сприйняті керівниками територіальних підрозділів соціального забезпечення (об'єктами моніторингу), які були на ньому присутні. Крім того, безпосередньо в ході засідання круглого столу, керівником Ізмаїльського міськрайонного управління юстиції було запропоновано провести за допомогою провідних експертів навчання з доступу до публічної інформації для відповідальних співробітників органів соціального забезпечення.

В плані оформлення та поширення моніторингових аналітичних звітів за результатами локальних проектів, необхідно виділити декілька форм: у вигляді окремої вкладки до партнерської газети («Кримська асоціація захисту прав тварин»), у вигляді окремого спецвипуску партнерської газети (Кримське республіканське товариство захисту прав інвалідів «Надія», Ізмаїльська міська організація КВУ, громадська організація «Право»), у вигляді окремої брошури (Татарбунарське районне об'єднання громадян «Рідний край»).

Коллекция «Книжкины»

Коллекция «Книжкины» — это уникальное собрание книг, посвященных истории и культуре России. В нее входят произведения известных писателей, поэтов и ученых. Коллекция была создана в 1990-е годы и с тех пор пополняется новыми изданиями. Она является ценным источником информации для исследователей и любителей литературы.

ТО РЕЗУЛЬТАТЫ

ТО РЕЗУЛЬТАТЫ АНОНИМНОГО ОПРОСА ЗАЩИЩЕННЫХ ДОКЛАДОВ КОНСТАНТИНОВ:



1. 70 процентов, связанных с тем, что в настоящее время в стране не хватает квалифицированных кадров, способных вести научные исследования.

2. 60 процентов, связанных с тем, что в настоящее время в стране не хватает финансирования на проведение научных исследований.

Учитывая все вышесказанное, обращаемся к

Учитывая все вышесказанное, обращаемся к Вам с просьбой оказать содействие в решении поставленных задач. Мы уверены, что Ваше участие будет очень ценным.

Уважаемый Александр Владимирович!

Уважаемый Александр Владимирович! В соответствии с Вашим поручением, мы провели исследование и получили следующие результаты:

Уважаемый Александр Владимирович!

Уважаемый Александр Владимирович! В соответствии с Вашим поручением, мы провели исследование и получили следующие результаты:

Уважаемый Александр Владимирович!

Уважаемый Александр Владимирович! В соответствии с Вашим поручением, мы провели исследование и получили следующие результаты:



4. На заседании 14 апреля 2014 года, посвященном обсуждению результатов исследования, были приняты следующие решения:

5. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

6. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

7. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

8. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

9. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

10. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

11. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

12. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

13. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

14. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

15. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

16. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:



17. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

18. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

19. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

20. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

21. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

22. В соответствии с решением, принятым на заседании 14 апреля 2014 года, необходимо провести следующие мероприятия:

Измаил ЮГ

Самый

«МАЮ ПРАВО ЗНАТИ»

все правды о доступе к информации
в сфере социальной защиты населения

Управление труда
и социальной защиты населения

Самый доступный источник информации о деятельности органов государственной власти

СРА

Самый доступный источник информации о деятельности органов государственной власти

СРА

Що стосується інформаційної кампанії, хочеться сфокусувати увагу на медійній стратегії та окремих інформаційних заходах проекту «Вільний доступ» (коаліція в складі Кримського республіканського товариства захисту прав інвалідів «Надія» та редакції газети «Крим сьогодні»). У вказаного проекту чи не у єдиного був спеціальний логотип, котрий активно використовувався під час всіх заходів. Великий резонанс в Криму викликали публічні акції проекту під назвою «Марш інвалідів» та «Прочувуй доступність», котрі продемонстрували не лише вміння коаліції привернути увагу багатьох ЗМІ (в тому числі і всеукраїнських), але і широко залучити безпосередню цільову аудиторію — інвалідів. 32 публікації на різноманітних інформаційних ресурсах Інтернету, що викликали жваві обговорення та коментарі, в тому числі далеко поза межами Криму і навіть України; виготовлення інформаційних банерів та демонстрація наглядних презентацій на всіх публічних заходах; широке і успішне використання в інформаційних матеріалах інфографіки — теж досягнення коаліції.



Логотип проекту «Вільний доступ» та «символ» однієї з акцій.

Крім цього, ефективним було залучення громадськості до інформаційної кампанії, що продемонстрували громадські слухання в м. Хмельник, проведені громадською організацією «Право». Всіма організаціями в тій чи іншій формі були підготовлені друковані просвітницькі матеріали, з огляду на максимальну доступність та корисність для цільової аудиторії — показовими були антикорупційні матеріали громадської організації «Філософія серця» (м. Вінниця).

Друковані ЗМІ найбільш широко були використані Херсонською обласною організацією КВУ (більше 16 публікацій в газетах), що було зумовлено медійною ситуацією в регіоні, котру організація грамотно використала. Ресурси телерадіокомпаній в міру можливостей та їх наявності використовували всі коаліції, проте найбільш активно, зважаючи на наявність партнерської ТРК — «Кримська асоціація захисників тварин». В якості прикладу можна навести цілу серію радіопередач з проблематики проекту на ТРК «Моріон». Крім цього, «Кримська асоціація захисників тварин» протягом всього проекту чи не єдина з коаліцій показала вміння системно працювати з журналістами (постійне інформування про всі заходи, якісні та охайні прес-анонси та прес-релізи). Фінальним медійним успіхом організації було проведення заключної прес-конференції локального проекту, на котрій були присутні знімальні групи всіх чотирьох основних телеканалів Криму.



Керівник проекту «Реєстрація домашніх тварин: реалії та перспективи» О.Рожкова в студії ТРК «Моріон».

З іншого боку, досвід виконання локальних проектів показав (чи підтвердив) і певні проблеми, що заважають здійснювати ефективний громадський моніторинг діяльності місцевої влади. Безперечно, такий досвід також надзвичайно цінний для громадянського суспільства, оскільки дозволяє не лише вдосконалити методологію проведення моніторингу, але і якісно зрости самим суб'єктам моніторингу.

Достатньо серйозними системними проблемами при здійсненні громадського моніторингу, як місцевих НУО, так і місцевих ЗМІ, стали:

- ★ по-перше, недостатній досвід і вміння у проведенні громадського моніторингу. Зокрема, збір необхідної кількості та якості інформації, її аналіз, вироблення рекомендацій.
- ★ по-друге, невміння проводити потужну інформаційну кампанію. Деякі організації навіть за наявності потужного інформаційного партнера, так і не змогли повноцінно використати його потенціал. З іншого боку, багато локальних ЗМІ з тих чи інших причин недостатньо проявили свою партнерську позицію в проектах. Одночасно з цим, необхідно відзначити низький рівень і здатність локальних НУО працювати зі ЗМІ. Багато організацій вперше проводили прес-конференції і готували прес-пакети, більшість організацій не використовує потенціал Інтернету, поняття не має щодо роз-

силки матеріалів по ЗМІ. Багато організацій не розуміють завдання прес-релізу, деякі раніше ніколи його не готували і не поширювали серед ЗМІ. З цього випливає ще одна важлива проблема організацій — невміння себе «подати» при достатньо успішній діяльності.

- ★ по-третє, недостатній досвід виконання та управління локальними проектами, відсутність кваліфікованих співробітників, відсутність (або низький рівень) координації спільних дій.

З іншого боку, наявність вказаних проблем абсолютно виправдало необхідність проведення Школи моніторинга-2011, а також засвідчило актуальність подальшого навчання місцевих НУО та ЗМІ спільним діям з громадського моніторингу місцевої влади.

Практично всі локальні коаліції у тому чи іншому вигляді під час проведення моніторингових заходів стикнулися з проблемами доступу до публічної інформації стосовно діяльності місцевої влади. Основною проблемою в цьому ракурсі стало незнання та порушення місцевими чиновниками вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації». Окремо необхідно виділити відсутність забезпечення пасивного доступу до публічної інформації; порушення щодо надання публічної інформації за інформаційними запитами (ненадання, порушення строків та відмова в наданні інформації); нерозуміння чиновниками особливостей та специфіки Закону України «Про звернення громадян» та Закону України «Про доступ до публічної інформації» (в першу чергу, що стосується термінів надання відповідей на запити).

Вказані обставини вимагають при плануванні моніторингової кампанії передбачати максимально широкий масив можливих джерел інформації, навіть якщо вони інформаційно і дублюються. Крім цього, наступним кроком для НУО, ЗМІ чи просто пересічних громадян після ненадання відкритої за своїм характером інформації (в будь якій формі), повинно бути подальше адміністративне та (чи) судове оскарження такої діяльності (чи бездіяльності) розпорядника інформації. Приємно, що багато хто з керівників локальних проектів адекватно сприйняв та відгукнувся на пропозицію юриста проекту «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ із обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів» не залишати без справедливої реакції подібну відмову органів влади надати публічну інформацію за інформаційними запитами.

В результаті, в рамках нашої програми ми отримали позитивний досвід відстоювання права на інформацію через оскарження розпоряднику інформа-

ції та у вищестоящий орган. Крім цього, є приклади судових оскаржень — подано кілька адміністративних позовів (згодом, через незаконні відмови в задоволенні позовів місцевими судами — і апеляційних скарг) щодо неправомірної відмови у наданні публічної інформації.

В якості прикладу хочеться навести дві красномовні ситуації:

Ізмаїльською міською організацією Комітету виборців України (проект «Маю право знати») 14.07.2011 року було направлено інформаційний запит до управління праці та соціального захисту населення м. Ізмаїл Одеської області. У зв'язку з відсутністю відповіді на запит (пам'ятаємо 5-денний термін), 3.08.2011 року було направлено повторний запит, який також залишився без адекватної, передбаченої законодавством реакції. Далі було зроблено два телефонних дзвінка до управління з вимогами надати інформацію і попередженнями про порушення закону. Хоча, при першому дзвінку виявилось, що в управлінні взагалі не знають де запит (очевидно, саме в цей момент відповідальний співробітник дізнався, що питання з доступом до публічної інформації покладено на нього). Під час другого дзвінка повідомили, що відповідальний співробітник пішов у відпустку, а відповідь готує юрист — проте, результату так і не послідувало. З оголошення в місцевих ЗМІ, виконавці проекту дізналися, що 10.08.2011 року в Ізмаїлі буде проводити виїзний прийом начальник Головного управління праці та соціального захисту населення в Одеській області — і записалися на прийом. І коли під час прийому обласний керівник розповідав про належне виконання норм Закону України «Про доступ до публічної інформації» в своїй структурі — представники Комітету виборців України на конкретному прикладі довели, що це не зовсім так. Зауваження та прохання представників організації були письмово зафіксовані... — і сталося «диво». Буквально на наступний день — прийшло два листи по електронній пошті і поштовий конверт з офіційною відповіддю на запит (хоча з моменту звернення пройшов майже місяць). Причому, інформація була дуже повною та розписаною буквально до дрібниць.

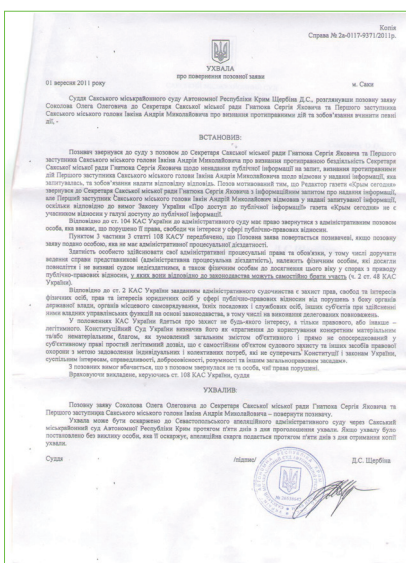


Керівник обласного рівня взяв під контроль виконання підлеглими з м. Ізмаїл Закону України «Про доступ до публічної інформації».

8 серпня 2011 року засновник і редактор партнерської газети «Крим сьогодні» Соколов Олег Олегович направив на ім'я Сакського міського голови АР Крим інформаційний запит з проханням надати певну публічну інформацію (в рамках проекту «Вільний доступ»). На вказаний інформаційний запит була отримана відповідь, датована 11 серпня 2011 року — у наданні запитуваної інформації відмовлено, посилаючись на те, що газета «Крим сьогодні» «не є учасником відносин у сфері доступу до публічної інформації». У відповідь на таке явне порушення інформаційного законодавства, засновником і редактором газети «Крим сьогодні» було подано два адміністративні позови (до Сакського міського голови та секретаря Сакської міськради) про визнання протиправними дій суб'єктів владних повноважень та вимогами надати запитувану інформацію. На жаль, суд першої інстанції в таких законних вимогах відмовив, проте позивачем було подано апеляційні скарги і хоча судовий процес нині дещо затягується, проте надія на відновлення порушеного права залишається.

		
УКРАЇНА АУТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ САКСЬКА МІСЬКА РАДА ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ 96500, м. Саки, вул. Леніна, 15, тел./факс (06563) 2-35-68	УКРАИНА АУТОНОМНАЯ РЕСПУБЛИКА КРЫМ САКСКИЙ ГОРОДСКОЙ СОВЕТ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 96500, г. Саки, ул. Ленина, 15, тел./факс (06563) 2-35-68	УКРАИНА КЪРЫМ МУХТАР ДЖУМХУРИЙЕТ САКЪ ШЕЗЪРИ ШУРАСЫ ИДЖРАИИ КОМИТЕТИ 96500, Сакъ, ш. Ленин, сог. 15, тел./факс (06563) 2-35-68
11.08.2011г. № 03.3-17/98 на № 3-8-8 от 08.08.2011г.		
Редактору газеты «Крым сегодня» Соколову О.О. 96500, АР Крым г. Саки, пер. Кулиды, д. 12		
На информационный запрос газеты «Крым сегодня» от 08.08.2011г. № 3-8-8, поданный в соответствии с Законом Украины «О доступе к публичной информации», исполнительный комитет Сакского городского совета сообщает, что газета «Крым сегодня», согласно Закона Украины «О доступе к публичной информации» не является участником отношений в сфере доступа к публичной информации.		
Первый заместитель городского головы		 А.Н. Ивкин

*Хронологія боротьби за право на інформацію
в м. Саки: відмова міськради.*



Таким чином, зазначені успіхи наочно показали, що проект «Підготовка коаліцій НУО та локальних ЗМІ з областей центральної та південної України до проведення моніторингової діяльності та представництва громадських інтересів» пройшов не дарма, і окрім всього іншого, його учасники дійсно змусили владу виконувати свої функції та дотримуватися закону.

Ігор БРИНОШ
Керівник юридичного відділу Одеської обласної організації
ВГО «Комітет виборців України»

**МОНІТОРИНГОВІ ПРОЕКТИ,
ЩО БУЛИ РЕАЛІЗОВАНІ**





Автономна республіка Крим

Локальний проект «Вільний доступ»

НУО: Кримське республіканське товариство захисту прав інвалідів «Надія»

Партнерське ЗМІ: газета «Крим сьогодні».

Територія діяльності: м. Саки, АР Крим.

Проблема та мета проекту

Місто Саки є унікальним курортом по лікуванню людей з обмеженими фізичними можливостями. Однак, на сьогоднішній день його інфраструктура не розрахована на комфортне проживання та оздоровлення інвалідів. Парадокс, але курорт для інвалідів Саки є одним з найменш пристосованих під потреби людей з обмеженими фізичними можливостями. У Саках відсутній або затруднений доступ до більшості об'єктів соціального і побутового обслуговування. Як наслідок — слабо налагоджена робота щодо участі людей з обмеженими фізичними можливостями в суспільному, культурному та спортивному житті міста. Це дозволяє говорити про те, що інваліди, які проживають в Саках або приїжджають сюди на оздоровлення, істотно обмежені в реалізації своїх прав і свобод.



Профільний курорт недоступний для інвалідів!

Метою проекту було визначити рівень доступності об'єктів громадського користування для людей з обмеженими фізичними можливостями та активізувати роботу місцевих органів влади щодо забезпечення прав інвалідів щодо доступу до будівель та приміщень загального користування.

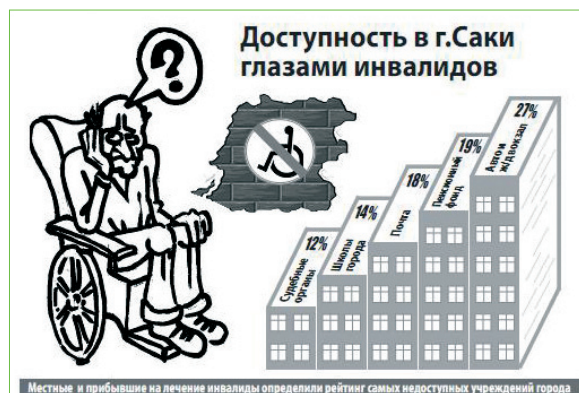
До завдань проекту входило визначення проблеми та її аналіз, вироблення рекомендацій, донесення інформації до громадськості, а рекомендацій — до місцевої влади міста. Заключним завданням проекту було узагальнення та передача напрацьованого досвіду іншим організаціям інвалідів Криму.

Реалізація проекту здійснювалася в три етапи: моніторинг ситуації з доступністю, аналіз проблематики; пошук оптимальних пропозицій для вирішення даної проблеми; інформаційна кампанія по донесенню напрацьованих рішень.

Реалізація проекту

Моніторинговий сегмент.

З 1 по 16 серпня проводилася робота з проведення опитування громадської думки, обробці та систематизації даних, підведення результатів опитування. У ході опитування респондентам пропонувалося назвати найбільш затребувані і в той же час найменш доступні для них місця загального користування.



Результаты опитування інвалідів: інфографіка.

Результат: Було опитано 630 респондентів (мешканців та гостей міста Саки), складено рейтинг найбільш недоступних місць для людей з обмеженими фізичними можливостями, виявлено ряд найбільш актуальних проблем, пов'язаних з доступністю.

З 16 серпня по 9 вересня було проведено опитування балансоутримувачів будинків і керівників установ, які потрапили в рейтинг недоступності (20 громадських будівель).

Результат: частина балансоутримувачів та орендарів дали свої пояснення причин, з яких вони не забезпечили доступність до своїх установ.

З 21 серпня по 9 вересня була проведена експертна оцінка дотримання архітектурних норм в будівлях громадського користування. Одночасно, залучений до проекту експерт з архітектурних питань надав власну оцінку доступності даних споруд — заміряв крутизну пандусів, ширину проїздів і т.д.

Результат: виявлені порушення вимог архітектурно-будівельних норм зафіксовані і систематизовані по різновидах.



В рамках проекта «Свободный доступ» общественое защиты прав инвалидов «Надежда» проверило, насколько удобным для инвалидов является г. Саки — неофициальная столица колясочников.

85%

зданий общественного назначения в Саках являются полностью или частично недоступными для:

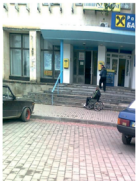
- Инвалидов
- Пожилых людей
- Беременных
- Родителей с маленькими детьми
- Прибывших на оздоровление колясочников

Ознакомиться с результатами общественного мониторинга «Свободный доступ» можно в Интернете: <http://gurt.org.ua/articles/11947/>

В рамках акции «Прочувствуй доступность» мы предлагаем местным чиновникам на личном опыте убедиться в том, что их деятельность по обеспечению безбарьерной среды для инвалидов не вполне результативна.



Пенсионный фонд — круче только Альпы



Укрпочта — инвалидам не нужна



Сакский суд — остается недоступным

ТРЕБУЙТЕ ОТ ВАШИХ ДЕПУТАТОВ РЕШЕНИЯ ВОПРОСА С ДОСТУПНОСТЬЮ

Издание этой листовки стало возможным благодаря финансовой поддержке Программы Польская Помощь Министерства иностранных дел Польши в 2011 году и Фонда им. Стефана Батория. Содержание данного документа является исключительно ответственностью организации. Мнения выраженные в письменных или электронных публикациях могут не отображать точку зрения Программы Польская Помощь Министерства иностранных дел Польши в 2011 году, Фонда им. Стефана Батория, Общественной организации Комитета избирателей Украины и Восточно-европейского демократического центра (Польша, Варшава).



Тираж: 200 экз. печать ТОВ «Алтані-Крим»

Підготовлена в рамках проекту інформаційна листівка.

У період з 1 по 31 серпня склалися і направлялися інформаційні запити до виконавчих органів влади, органів місцевого самоврядування, балансоутримувачів будинків. Також були складені та направлені судові позови щодо Сакського міського голови та Секретаря Сакської міської ради щодо відмови у наданні інформації, а після повернення вказаних позовів Сакським міськрайонним судом — і відповідні апеляційні скарги.

Результат: згідно з отриманими відповідями було складено уявлення про дії місцевих органів влади щодо вирішення питання з недоступністю громадських будівель для інвалідів.

Далі, зібравши повну інформацію з проблематики, був здійснений перехід до наступного етапу проекту — вироблення пропозицій щодо вирішення наявної проблеми.

З 1 по 23 вересня проводилася діяльність з організації та проведення круглих столів, а також з вироблення оптимальних рішень за результатами моніторингу.

Результат: в ході проведення 4 круглих столів були прийняті і відкориговані рекомендації до органів влади щодо вирішення проблем створення безбар'єрного середовища в місті Саки. Крім того, був підготовлений проект звернення розробникам державної цільової програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів». На кожному заході окремо до проблеми доступності підходили вузькопрофільні групи — інваліди (9.09.11; 8 учасників), балансоутримувачі (11.09.11; 6 учасників), експерти в галузі архітектури, містобудування, адаптації інвалідів (14.09.11; 8 учасників). Це дозволило зібрати максимальну кількість найрізноманітніших пропозицій від усіх найбільш компетентних у даній проблемі представників. Заключне заход — (23.09.11; 12 учасників) носив змішаний характер, кожна з вузькопрофільних груп делегувала своїх представників. Також на круглий стіл були запрошені і представники місцевих органів влади. У ході спільного обговорення були внесені поправки до переліку розроблених пропозицій, а також включені додаткові рекомендації.



Підготовлені в результаті обговорень рекомендації: інфографіка.

Інформаційна кампанія

Підготовлено та проведено 25 липня прес-конференцію, на якій кримським журналістам було презентовано проект «Вільний доступ».

Результат: проект громадського моніторингу та проблематика презентовані громадськості.

26 вересня була проведена прес-конференція, в ході якої були оприлюднені проміжні результати проекту та перші успіхи, а також проанонсовано інформаційні акції, заплановані на жовтень.

Результат: ЗМІ висвітлили діяльність за проектом, окремі положення моніторингового звіту, зацікавилися майбутніми масовими акціями.

На третьому, заключному етапі проекту, основним завданням стала актуалізація проблеми доступності громадських будівель для маломобільних груп населення і максимально публічна передача напрацьованих пропозицій органам місцевої влади.

Для реалізації вказаних завдань були заплановані та проведені дві масові акції. Перша, під назвою «Марш позора» відбулася 18 жовтня і була направлена на балансоутримувачів — до кожної недоступної або частково доступної будівлі під'їжджала група інвалідів-колясочників (близько 10 осіб), волонтерів (близько 10 осіб) та небайдужих мешканців міста. Присутні розгортали банери «Жити недоступно — це злочинно» і вимагали зустрічі з керівником організації. Останньому вручали зауваження, складені за підсумками оцінки залученого до проекту архітектурного експерта, а також рекомендації щодо усунення виявлених недоліків. У будинках громадського користування розміщувалися інформаційні матеріали про те, якою має бути доступність до подібних закладів і куди звертатися у разі її відсутності. Після цього учасники переміщалися до наступної будівлі. Друга масова акція під назвою «Чиновник — відчуй доступність» відбулася 20 жовтня і була направлена на актуалізацію проблеми перед органами місцевої влади. Біля входу в міську адміністрацію була встановлена інвалідна коляска з табличкою «Чиновник — відчуй доступність». Попередньо всім представникам органів місцевої влади, які мають відношення до питань доступності (7 осіб), було розіслано запрошення, в якому пропонувалося на власному досвіді переконатися — місто не пристосоване для потреб людей на візках. При проведенні цієї масової акції також передавалися пропозиції для органів місцевої влади, однак представники міської адміністрації відмовилися приймати рекомендації щодо покращення ситуації.



Учасники «марша позора» у вестибюлі районного будинку культури.



Акція «Відчуй доступність»: до інвалідів вийшов юрист виконкому та заступник міського архітектора.



Акція «Відчуй доступність»: журналісти беруть коментарі у інвалідів.



Підсумкова прес-конференція 24.10.2011 р.: керівник проекту Андрій Криско.

Завершенням третього етапу проекту стала підсумкова прес-конференція (24 жовтня; 10 журналістів), на якій акцент був зроблений не тільки на моніторинговому звіті, але і на реакції представників місцевих органів влади щодо направлених до них пропозицій.

Під час проведення громадського моніторингу, організація зіткнулася з такими проблемами:

- ★ Складнощі в отриманні статистичних даних про точну кількість людей з обмеженими можливостями, їх вік, національність, інші соціологічні показники;
- ★ Місцева влада категорично не бажала звітувати про заходи щодо створення доступності і взаємодіяти за проектом у яких би то не було формах;
- ★ Балансоутримувачів деяких будівель опитати не вдалося, оскільки вони або є приватними структурами і відмовлялися від коментарів (Кримавто-транс, Укртелеком), або відсилали за коментарями до вищого керівництва, застати на місці яке не вдалося (Укрпошта, Держказначейство);
- ★ Суд упереджено і непрофесійно підійшов до розгляду позовів по відновленню порушеного права на інформацію — терміни розгляду були затягнуті і актуальність представленої інформації виявилася втраченою;
- ★ Органи місцевої влади відмовлялися визнавати факти відсутності доступності в місті Саки.

Результати проекту

Можна говорити про три рівні отриманих результатів проекту.

Рівень громадської організації:

- ★ Всебічно вивчена проблема доступності громадських будівель для маломобільних груп населення;
- ★ Складено рейтинг доступності громадських будівель;
- ★ Напрацьовано досвід моніторингу стану безбар'єрного середовища;
- ★ Розроблено пропозиції щодо вирішення існуючої проблеми.

Рівень м. Саки:

- ★ Збудовано три пандуса в будівлях громадського користування;
- ★ Укладено договір про обладнання пандусами ще трьох будівель громадського користування;

- ★ Миська влада розпочали пошук коштів на закупівлю спеціалізованого автотобуса;
- ★ Адміністрація взяла на озброєння тезу проекту «Нормальні дороги — половина доступності».

Рівень АР Крим:

- ★ Пропозиції щодо створення безбар'єрного середовища спонукали Міністерство з соціальної політики АРК розробити програму створення доступності в АР Крим на 2012-2015 роки;
- ★ Програма буде розглянута депутатами в кінці грудня 2011 — початку січня 2012 року;
- ★ Ряд громадських організацій з інших міст автономії відгукнулися на пропозицію створення інтерактивної карти доступності Криму.

СПЕЦВІПУСК обществено-политический еженедельник

КРЫМ сегодня

№ 18 (102) 10 октября 2011
21 11 18 20 21 22 23

Новости города Саки, а также лучшие статьи журналистов газеты вы можете найти на сайте: www.saki-news.ru

Жить недоступно — это преступно!

Двери санской почты всегда открыты для людей на колясках

Партнеры проекта «Свободный доступ»:

Депутат Сацкого городского совета Олег Соколов
председатель правления по вопросам и средства с 1994 до 1998

п. Саки, Промышлен (вело на 1-м этаже)
Телефон 0934-034-00-00

СВОБОДНЫЙ ДОСТУП

Городу-курорту инвалиды не нужны

Доступность в г.Саки глазами инвалидов

Заявление
Центр правовой информации и консультации КРОПИ «Надежда» сообщает:

Константинова попросили спасти Саки

Дважды диллер

Президент доволен Крымом

Визит неждан

Партнерська газета «Крим сьогодні» активно висвітлювала заходи проекту: спеціальний випуск, поточні публікації.

Кількісні результати:

- ★ За період проекту проведено 2 опитування громадської думки, в якому опитано 630 респондентів. Також опитано 13 балансоутримувачів, класифіковано і систематизовано інформацію про доступність 20 громадських будівель.
- ★ Направлено 10 інформаційних запитів, 3 позовних заяви до Сакського міськрайонного суду, 3 апеляційних скарги, 3 заяви в прокуратуру, 1 скарга до вищої інстанції, 1 колективне звернення до Голови Постійної депутатської комісії зі зв'язків з громадськістю Верховної Ради АРК.
- ★ Проведено 4 круглих столи із залученням 24 експертів та представників зацікавлених сторін.
- ★ Проведено 3 прес-конференції і 2 масові акції з широким висвітленням про роботу проекту та його результати не тільки в кримських, але і в загальнонаціональних ЗМІ (всього 53 публікації).
- ★ Випущений спецвипуск газети «Крим сьогодні», який поширено в м. Саки, в кількості 1 тис. примірників.
- ★ Видана брошура за підсумками моніторингу «Вільний доступ», з практичними пропозиціями щодо вирішення проблеми, а також рекомендаціями для інших НУО з реалізації аналогічних проектів в інших регіонах Криму (140 примірників).
- ★ Видана інформаційна листівка з окремими результатами моніторингу (200 штук), яка поширювалася під час масових акцій, а також в ході опитування громадської думки серед представників маломобільних груп населення.
- ★ Видано інформаційний плакат (300 примірників), який розміщувався у будівлях громадського користування.

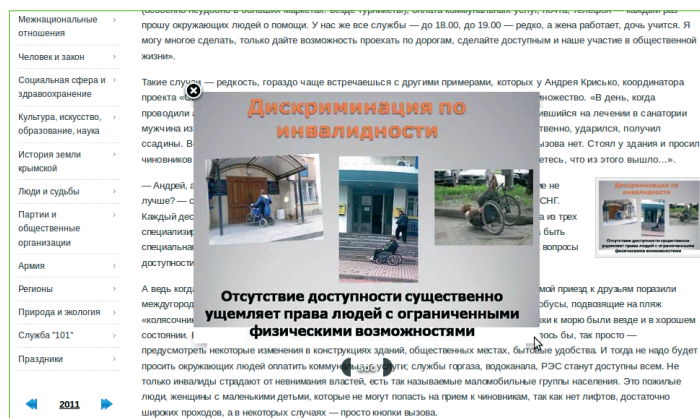
Якісні результати:

- ★ За підсумками опитування громадської думки складений рейтинг доступності місць громадського користування в місті Саки. Рейтинг активно представлений в кримських ЗМІ.
- ★ Зафіксовані і класифіковані всі порушення умов рівної доступності в будівлі громадського користування. Інформація представлена ЗМІ та органам влади. Отримано коментарі балансоутримувачів та проаналізовано проблемні аспекти щодо усунення порушень.
- ★ Проаналізовано діяльність органів місцевої влади щодо створення умов доступності для маломобільних груп населення в будівлях громадського користування.

- ★ Проведено круглі столи з представниками всіх зацікавлених сторін. Розроблено пропозиції щодо поліпшення умов доступності громадських будівель для маломобільних груп населення.
- ★ Розроблені та передані балансоутримувачам, а також до органів місцевої влади пропозиції щодо вирішення проблеми доступності.
- ★ Реалізована інформаційна кампанія щодо актуалізації питання створення рівної доступності в діяльності органів місцевої влади. Проблема отримала дуже широке висвітлення в ЗМІ та громадський резонанс.

З незапланованих позитивних результатів необхідно відзначити активне сприяння партнерського ЗМІ на етапі судового захисту права на інформацію. Крім виконання всіх формальностей з оформлення судового позову, редакція газети підключила до вирішення цього питання і медіа-юриста з організації «Інститут розвитку регіональної преси».

Крім того, експертну допомогу в обговоренні результатів двох опитувань громадської думки надали такі організації як: Інститут соціально-економічного розвитку Криму, Регіональна рада експертів, Центр гуманітарних досліджень. Сприяння у проведенні круглих столів, надання експертних оцінок, підготовку до масових акцій надали інвалідні організації «Берегиня», «Товариш», Кримське товариство глухих, Кримське представництво Національної асамблеї інвалідних організацій України, Кримське республіканське товариство сприяння міжнародним зв'язкам та інші.



Публикация про результаты проекта на сайте газеты «Крымские известия».



Кадр з відеорепортажу ТРК «Україна» про результати проекту.

До істотних незапланованих результатів проекту необхідне віднести наступні:

- 1) Незаплановане в міському бюджеті будівництво пандусів до входів в загальноосвітні шкільні заклади міста Саки.
- 2) Увага до проблеми з доступністю з боку в.о. Голови Ради міністрів АР Крим П. Бурлакова.
- 3) Проведення журналістами Чорноморської телерадіокомпанії і газети «Кримський телеграф» власних розслідувань з даної проблематики.

Локальний проект «Реєстрація домашніх тварин: реалії та перспективи»

НУО: громадська організація «Кримська асоціація захисників тварин».

Партнерські ЗМІ: ТРК «Моріон», газета «Кримський час».

Територія діяльності: м. Євпаторія, АР Крим.

Проблема та мета проекту

Проблема відсутності реалізації механізму реєстрації домашніх тварин (собак та кішок) в м. Євпаторії наразі є гострою та важливою, оскільки не дозволяє впорядкувати кількість таких тварин в місті, контролювати дотримання їх власниками законодавчих актів, не дозволяє визначити приналежність домашньої тварини господареві. У результаті цього, неможливо проконтролювати виконання багатьох положень правил утримання домашніх тварин, пов'язаних з їх безконтрольним вигулом та розведенням, відмовою від власності на домашніх тварин, нацьковуванням їх на людей та інших тварин, жорстоким поводженням з тваринами. Проблема ця торкається всього населення — як власників тварин, так і тих, у кого їх немає.

Сама по собі проблема відсутності реалізації механізму реєстрації собак та кішок призводить до ще більшої проблеми — проблеми безпритульних тварин у місті. Велика кількість міських бездомних тварин (собак і кішок) — показник зниження відповідальності їх власників та некомпетентності влади.

На даний час в м. Євпаторії, як і у всій країні, немає жодних обмежень щодо можливості володіння домашніми тваринами. Кількість таких тварин, навіть в межах невеликого міста Євпаторії, величезна. При цьому, тільки одиниці з цих тварин зареєстровані, тобто реально існують і до них та їх господарів можна застосувати норми українського законодавства.

Для вирішення вказаної проблеми, яка є компетенцією органів місцевого самоврядування, Євпаторійською міською радою були затверджені наступні нормативно-правові акти: «Правила утримання домашніх, сільськогосподарських, диких, інших видів тварин, птахів жителями, на підприємствах, установах та організаціях м. Євпаторія» від 27.02.2009 року та «Програма поводження з тваринами у м. Євпаторія на 2010-2014 роки» від 29.01.2010 року. Однак, механізм реєстрації домашніх тварин (собак і кішок), який в них прописаний, до цих пір залишається лише на папері. Керівництво міста або не усвідомлює або не хоче усвідомлювати наслідки хаосу в сфері кількості

домашніх тварин та поводження з ними, хоча має реальні можливості і по-вноваження впливати на ситуацію. На даний момент, свою незацікавленість у проведенні реєстрації демонструють і ЖЕКи, і управління ветеринарної служби м. Євпаторії, а також клуби любителів собак і кішок.



Інформаційний банер проекту

Ситуація ускладнюється тим, що на фоні небажання влади займатися реєстрацією домашніх тварин та контролювати цей процес, самі власники не бажають реєструвати своїх домашніх тварин, зокрема, собак та кішок. Частина з них робить це свідомо, не бажаючи нести відповідальність за порушення правил утримання своїх тварин і жорстоке поводження з ними, частина — просто не має інформації з цієї теми і не розуміє важливість і необхідність цієї процедури.

Сьогодні, коли відмінено місцевий податок з власників собак (а на інші види домашніх тварин податок ніколи і не вводився), проблема відсутності реалізації обов'язкової реєстрації домашніх тварин (собак і кішок), як і раніше, залишається актуальною.

Таким чином, метою локального проекту «Реєстрація домашніх тварин: реалії та перспективи», було впровадження механізму реєстрації домашніх тварин (собак і кішок) у м. Євпаторія шляхом проведення моніторингу виконання міською владою, клубами любителів собак і кішок, приватними особами та керівниками підприємств міста вимог існуючих відповідних локальних нормативно-правових актів (в частині реєстрації домашніх тварин (собак і кішок), розробки рекомендацій та проведення інформаційної кампанії з донесення результатів моніторингу до громадськості.

Реалізація проекту

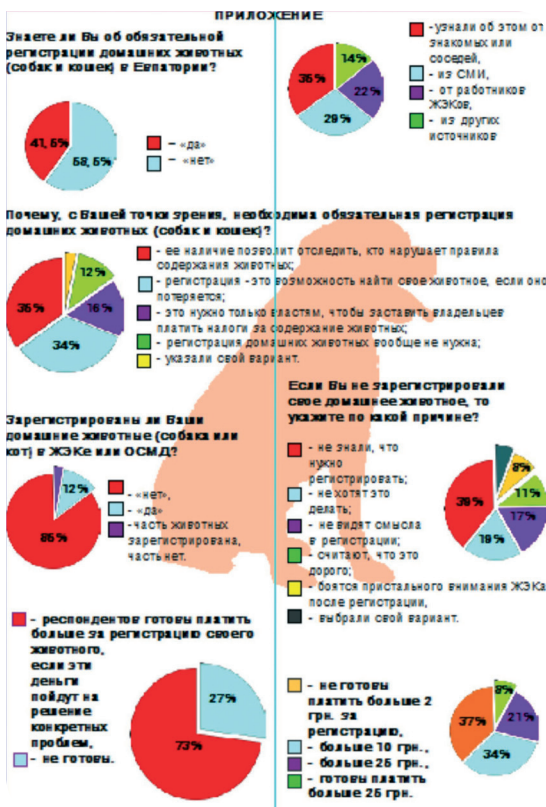
Моніторинговий сегмент

Для отримання достовірної та повної картини щодо проблеми та шляхів її вирішення, було використано наступні механізми отримання та аналізу інформації:

- ★ було проаналізовано законодавство України і декількох європейських країн стосовно реєстрації домашніх тварин (собак та кішок);
- ★ було направлено 19 інформаційних запитів: до бюджетної комісії євпаторійської міської ради, начальнику управління міського господарства м. Євпаторія, начальнику ветеринарної служби АР Крим та м. Євпаторія, начальникам ЖЕКів м. Євпаторія, державному реєстратору м. Євпаторія. Окрім безпосередньо отримання інформації, завдяки направленню інформаційних запитів було привернуто увагу чиновників до проблеми проекту.
- ★ активістами та волонтерами організації була зібрана та проаналізована інформація, яка містилася на інформаційних дошках ЖЕКів;
- ★ з метою вивчення ставлення до реєстрації домашніх тварин, а також до проблеми бездомних тварин в Євпаторії, було проведено анкетування 410 жителів міста. З числа опитаних 36% виявилися власниками собак, 42% — власниками кішок, 22% — не мали домашніх тварин взагалі. Опитування виконувалося за науково-методичної підтримки кафедри менеджменту і права Південного філіалу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Кримський агротехнологічний університет» (м. Сімферополь). Анкета на тему реєстрації домашніх тварин містила 19 питань, анкета на тему проблеми бездомних тварин — 4 питання. В цілому, результати анкетування вказали на практично нульову кількість зареєстрованих домашніх тварин в м. Євпаторії, а також підтвердили практично абсолютне нерозуміння потреби реєстрації серед мешканців та майже абсолютну відсутність з боку ЖЕКів будь-якої пропаганди реєстрації. Однак, сам факт проведення подібного анкетування в Євпаторії вперше змусив анкетованих хоча б замислитися над проблемою.
- ★ було проведено анкетування керівників кількох підприємств міста на тему реєстрації тварин (собак і кішок) на підприємствах і в організаціях міста. Анкета містила 18 питань по темі реєстрації тварин на підприємствах. Заповнити анкету було запропоновано керівникам 20 євпаторійських підприємств

(цікаво, що керівники 11-ти з них — депутати євпаторійської міської ради). Заповнили анкету керівники лише 15-ти підприємств. Примітно, що керівники 2-х підприємств — депутати міської ради — відмовилися відповідати на запитання анкети. Причому один з них — голова профільної по цій темі комісії міської ради, в обов'язки якої входить контролювати виконання Правил утримання тварин, один розділ в яких якраз і присвячений їх обов'язковій реєстрації. Саме проведення анкетування керівників підприємств вкрай їх здивувало і змусило принаймні задуматися над цим питанням.

★ інтерв'ювання з опитувальником було проведено серед декількох цільових груп.



Результаты опитування: інфографіка.

а) працівники ЖЕКів. Було запропоновано одному — двом працівникам кожного з 6-ти ЖЕКів відповісти на кілька запитань на тему реєстрації домашніх тварин. В результаті 6 працівників 4-х ЖЕКів заповнили опитувальні листи. Працівники 2-х ЖЕКів відмовилися дати інтерв'ю або заповнити опитувальний лист. Примітно, що в ЖЕКу, працівники якого вияви-

лися дуже зайняті для інтерв'ювання, на стендах взагалі відсутня будь-яка інформація про реєстрацію домашніх тварин. Треба сказати, що в цілому працівники ЖЕКів демонстрували нерозуміння як здійснювати процедуру реєстрації, звинувачували в проблемі відсутності зареєстрованих тварин міську раду та жителів. На питання, як змінити ситуацію, лише знижували плечима.

- б) працівники управління ветеринарної медицини. Через практично постійну відсутність на робочому місці працівників управління ветеринарної медицини м. Євпаторія, опитувальні листи були передані для заповнення через бухгалтерію. В результаті, ці листи перебували у ветеринарній службі тиждень, представники цієї служби обіцяли їх заповнити, проте невдовзі заступник начальника служби заявив, що працівники заповнити опитувальники відмовилися, не пояснюючи причини.
- в) керівники і члени клубів любителів кішок і собак. З'ясувалося, що в Євпаторії існує тільки два офіційно зареєстрованих кінологічних клуби. Офіційно зареєстрованих клубів любителів кішок в Євпаторії немає. У рамках інтерв'ювання з опитувальником було опитано два керівники цих двох клубів — євпаторійських філій КСУ і UCI. В результаті з'ясувалося, що вони поняття не мають про необхідність реєстрації домашніх тварин за місцем проживання їх господарів. Для них слово «реєстрація» асоціюється тільки з реєстрацією в клубах, яку проходить кожен новий їх член. Позитивний момент — керівники клубів попросили ознайомити їх з текстом Правил утримання тварин і обіцяли розповідати про реєстрацію в ЖЕКах членам своїх клубів.

Інформаційна кампанія

Поточну реалізацію проекту та його результати було широко поширено через ряд заходів інформаційної кампанії:

- ★ 27 липня 2011 року була проведена стартова прес-конференція в інформаційному прес-центрі в м. Сімферополь. Для присутніх 12 ЗМІ було презентовано проект та поінформовано про актуальність проблеми відсутності реєстрації домашніх тварин.



Стартова прес-конференція 27.07.2011 р.: Сергій Сухобойченко, Ольга Рожкова (керівник проекту), Тетяна Волошина

- ★ 28 серпня 2011 року в Євпаторії була проведена перша благодійна виставка-ярмарок під назвою «Тварини — наші друзі», присвячена пропаганді гуманного поводження з тваринами. В рамках цього заходу були представлені вироби і сувеніри волонтерів організації, проведені дитячі конкурси з малювання на тему «Моя улюблена тварина». Крім того, гостям та жителям міста пропонували взяти до себе в будинок кошеня чи цуценя, яких волонтери організації знайшли на вулиці, звучали пісні про людяність і доброту до «братів наших менших». Також в рамках благодійної виставки було роздано близько 1000 підготовлених в рамках проекту буклетів, присвячених необхідності відповідального ставлення людини до своїх домашніх вихованців. В результаті благодійного заходу було зібрано 418 гривень, котрі були витрачені на лікування та стерилізацію бездомних тварин Євпаторії.



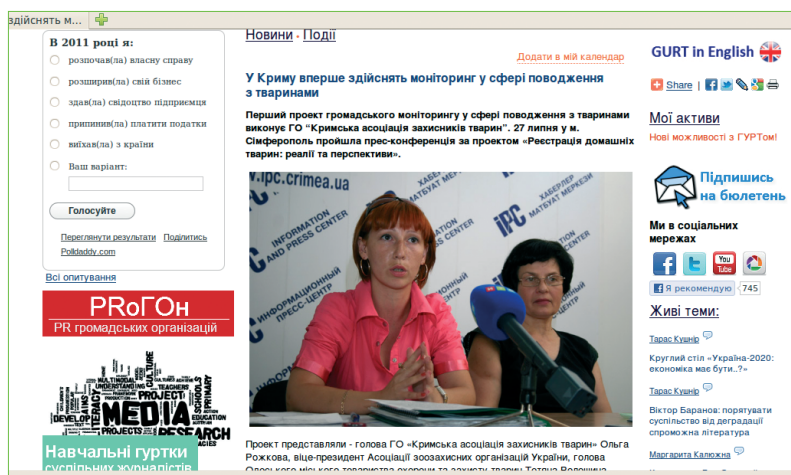
Волонтери та члени організації на благодійній виставці-ярмарці 28.08.2011 р. в м. Євпаторія.

- ★ 20 жовтня в м. Євпаторії проведено круглий стіл за участю громадськості та чиновників міста з обговорення вироблених в результаті моніторингу рекомендацій щодо впровадження реєстрації домашніх тварин. Прийняли участь в обговоренні 20 осіб, серед них представники ЖЕКів, управління міського господарства, депутатів євпаторійського міської ради, газети «Євпаторийская здравница» та громадськості. На круглому столі відбулося обговорення результатів заходів моніторингової кампанії, був визначений перелік конкретних проблем, які заважають впровадженню механізму реєстрації домашніх тварин у Євпаторії, вироблений бажаний механізм реєстрації домашніх тварин і прийнята резолюція. Даний захід дозволив почути безпосередньо з вуст працівників ЖЕКів та управління міського господарства їх бачення проблеми проекту та обмінятися думками.



Заклучна прес-конференція 26.10.2011 р.: Ольга Рожкова (керівник проекту), Оксана Волощенко, Ігор Бринош.

- ★ 26 жовтня в інформаційному прес-центрі в м. Сімферополі було проведено підсумкову прес-конференцію проекту, на якій були підведені та оголошені результати моніторингу. На заході були присутні представники 14-ти ЗМІ, у тому числі всі 4 кримських телеканали.
- ★ внесок партнерських ЗМІ в інформаційний супровід був вагомий. На ТРК «Моріон» вийшло 2 радіопередачі в записі і 3 — в прямому ефірі. Таким чином, пройшов цикл передач, який практично постійно звертав увагу слухачів на тему поводження з тваринами. Це дало можливість із завидною регулярністю бути присутніми в радіоефірі, а значить з більшою ефективністю доносити до слухачів цілі та завдання проекту, а також корисну інформацію. У газеті «Кримський час» — інформаційному партнері проекту, 27 жовтня 2011 вийшла велика стаття на розворот, присвячена підсумкам і рекомендаціям моніторингу.
- ★ в рамках проекту в мережі Інтернет була розміщена інформація про старт моніторингу (6 матеріалів); в жовтні була поширена інформація про круглий стіл та підсумкову прес-конференцію (5 матеріалів в Інтернеті). Відеосюжети про поточну діяльність та результати проекту підготували та показали ДТРК «Крим» (м. Сімферополь), ТРК «Неаполь» (м. Сімферополь), ТРК «Каламіт» (м. Євпаторія).



Одна з публікацій про проект на всеукраїнському інформаційному Інтернет-ресурсі.

Результати проекту

- ★ За результатами аналізу законодавства України (на рівні країни, м. Євпаторія, м. Києва, м. Харкова, м. Чернігова) та кількох європейських країн (Польщі, Італії, Німеччини, Великобританії) з реєстрації домашніх тварин (собак і кішок) був підготовлений аналітичний звіт, основний висновок якого — реєстрація домашніх тварин, особливо собак, необхідна поряд з обов'язковою ідентифікацією тварин і механізм реєстрації максимально простий і зручний для громадян.
- ★ Була зібрана і проаналізована інформації на інформаційних дошках 6-ти ЖЕКів.
- ★ Було проанкетовано 410 жителів міста на тему реєстрації домашніх тварин і підготовлений звіт за результатами анкетування, чим було привернуто увагу жителів до проблеми реєстрації. За результатами анкетування жителів Євпаторії на тему реєстрації домашніх тварин був підготовлений звіт, основний висновок якого: в Євпаторії вкрай мало зареєстрованих тварин; ЖЕКи не проводять жодної роз'яснювальної роботи на цю тему, а мешканці плутають поняття «реєстрація» та «паспортизація». Крім цього, за результатами анкетування мешканців міста встановлено, що більшість «за» вирішення проблеми бездомних тварин шляхом створення притулків і стерилізації бездомних тварин — цю інформацію, офіційно оформлену, можна використовувати як аргумент для влади.

- ★ Було проанкетовано 15 керівників підприємств на тему реєстрації домашніх тварин на підприємствах та підготовлено звіт за результатами анкетування, чим було привернуто увагу керівників підприємств до проблеми. За результатами анкетування керівників підприємств на тему реєстрації домашніх тварин на підприємствах був підготовлений звіт, основний висновок якого — керівники підприємств погано проінформовані про обов'язкову реєстрацію собак і кішок на підприємствах міста; управління ветеринарної медицини м. Євпаторії практично не проводить роз'яснювальну роботу на цю тему, кількість зареєстрованих собак і кішок на підприємствах м. Євпаторії мізерна.
- ★ В результаті інтерв'ювання з опитувальником було опитано 8 осіб та підготовлено звіт за результатами інтерв'ювання, чим було привернуто увагу до проблеми реєстрації домашніх тварин (собак і кішок).
- ★ За результатами проведення круглого столу за участю громадськості та чиновників міста був вироблений бажаний механізм реєстрації домашніх тварин і прийнята резолюція. Основна думка резолюції — механізм реєстрації домашніх тварин повинен включати використання загальної електронної бази даних таких тварин і залучення до цього механізму крім ЖЕКів та інших експлуатаційних контор ще й кінологічних клубів та ветеринарних клінік незалежно від форми власності;
- ★ За підсумками моніторингу було підготовлено моніторинговий аналітичний звіт та розроблено 16 рекомендацій восьми структурам, починаючи від Верховної Ради України і закінчуючи кінологічними клубами та ЗМІ. Звіт та рекомендації було вміщено в інформаційних бюлетенях (тираж 120 штук) та представлено на підсумковій прес-конференції.
- ★ Була проведена 1 благодійна виставка-ярмарка, на якій було роздано близько 1000 буклетів та зібрано 418 грн. пожертвувань. Таким чином було привернуто увагу мешканців та гостей міста до проблеми відповідального ставлення до тварин.
- ★ В ЗМІ було обговорено проблеми бездомних тварин, шляхів її вирішення в прив'язці до реєстрації домашніх тварин. Судячи зі змісту матеріалів у ЗМІ за результатами проведених стартової та підсумкової прес-конференції можна сказати, що ЗМІ в цілому підтримують обов'язкову реєстрацію домашніх тварин, їх дуже цікавить, коли цей механізм нарешті буде впроваджений, вважають цю тему актуальною і будуть стежити за її розвитком.



Ольга Рожкова
председатель
ОО "Крымская ассоциация защитников животных"



Игорь Бринош
координатор проекта
руководитель юридического отдела
Одесской областной организации
"Комитет избирателей Украины"

Кадри з відеорепортажу місцевої ТРК про результати проекту.

Крім того, організації вдалося домовитися з керівниками клубів про подальшу спільну діяльність з пропаганди гуманного ставлення до тварин; познайомитися як мінімум з одним керівником підприємства, який зацікавлений у стерилізації тварин на прилеглий до свого підприємства території. А також — знайти нових однодумців і партнерів в особі газети «Кримський час», встановити контакти з новими ЗМІ (ТРК «Каламіт» і газета «Евпаторийская здравница») і посилити вже існуючі контакти (ТРК «Неаполь»).

Вінницька область

Локальний проект «Моніторинг Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки» (антикорупційний компонент)

НУО: Громадська організація «Філософія Серця».

Партнерське ЗМІ: Медіа корпорація «PIA».

Територія діяльності: Вінницька область.



Проблема та мета проекту

У вітчизняних умовах важливість взаємодії органів державної влади та громадянського суспільства у сфері протидії поширенню корупції обумовлюється низкою факторів:

- ★ низькі показники довіри населення до усього спектру політичних інститутів поширюють суспільний скептицизм щодо ініціатив держави у вирішенні проблеми корупції;
- ★ корумпований стан системи правосуддя позбавляє громадян ефективних державно-правових механізмів захисту своїх прав і свобод, тим самим посилюючи значення неурядових та правозахисних організацій;
- ★ зростання уваги до України з боку Єврокомісії у питанні боротьби з корупцією при підготовці звіту щодо виконання українською стороною Плану дій „Україна — ЄС» вимагає активізації процесу залучення громадян, у тому числі через організації громадянського суспільства, до процедур прийняття рішень як важливої передумови протидії корупції.

Згідно з оприлюдненими наприкінці травня висновками Організації економічної співпраці й розвитку, Україна провалила план боротьби з корупцією. За оцінками цієї організації, Україна повністю виконала лише одну з 24 антикорупційних рекомендацій. Відтак серед усіх країн Європи, які борються з корупцією, Україна в числі останніх.

Одним з головних механізмів участі неурядових організацій в антикорупційних заходах є громадський моніторинг діяльності органів влади у політичній, економічній і соціальній сферах як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Саме тому, організація «Філософія серця» вирішила обрати для

проведення моніторингу антикорупційний компонент Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки.

І відповідно, метою проекту стало отримання інформації про результативність виконання антикорупційних заходів передбачених Єдиною комплексною правоохоронною програмою Вінницької області на 2010-2014 роки усіма її виконавцями, з метою ініціювання розробки обласної Програми запобігання проявам та протидії корупції.

Для досягнення мети було потрібно:

- ★ провести аналіз Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки (антикорупційного компоненту);
- ★ подання інформаційних запитів і звернень до органів державної влади та місцевого самоврядування з метою отримання офіційної позиції посадових осіб з приводу того чи іншого питання;
- ★ зовнішнє спостереження за роботою посадових осіб органів державної влади, а також колегіальних органів під час розробки та прийняття управлінських рішень;
- ★ аналіз наявних сайтів центральних органів державної влади та місцевого самоврядування на предмет їх інформаційного наповнення;
- ★ проведення експертних опитувань.

Реалізація проекту

Моніторинговий сегмент

З липня по жовтень 2011 року громадською організацією «Філософія Серця» в партнерстві з Медіа Корпорацією «RIA» на Вінниччині реалізовувався проект «Моніторинг Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки» (антикорупційний компонент). В рамках проекту було надіслано 13 інформаційних запитів до суб'єктів владних повноважень, здійснено моніторинг сайтів щодо виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» регіональними органами публічної влади, на сайті Медіа Корпорації «RIA» проведено опитування серед вінничан щодо зменшення рівня корупції з введенням нового закону.

Так, за результатами опрацювання відповідей на інформаційні запити, експертами коаліції було зроблено висновки, що антикорупційний компонент «Єдиної комплексної правоохоронної програми Вінницької області на 2010-2014 роки» практично не виконувався протягом 2010-2011 років через від-

сутність фінансування. Також, через відповіді на інформаційні запити, УМВС у Вінницькій області повідомило, що протягом липня-вересня 2011 року складено 24 протоколи про кримінальні та адміністративні корупційні правопорушення.



Результати експертного опитування в рамках проекту.

В результаті експертної оцінки Програми встановлено, що деякі елементи програми виконано, а саме:

- ★ Введення посади спеціаліста з питань запобігання та протидії корупції у межах загальної чисельності працівників апарату облдержадміністрації;
- ★ Проведення за участю керівників правоохоронних органів щомісячного аналізу стану дотримання антикорупційного законодавства, та розгляд зведених результатів на нарадах, засіданнях колегій;
- ★ Забезпечення розгляду на засіданнях колегій, нарадах питань дотримання законодавства про державну службу й боротьбу з корупцією та здійснення скоординованих дій усіх державних органів влади області;
- ★ Запровадження прямої лінії «Суспільство проти корупції» ;
- ★ Виконання заходів діючої та запровадження оновленої обов'язкової навчальної програми з питань запобігання та протидії корупції для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з метою поглиблення знань у цій сфері;
- ★ Запровадження на Вінницькому обласному державному телебаченні та на обласному радіо циклу передач «Суспільство проти корупції»;
- ★ Виготовлення спеціальних інформаційних стендів та матеріалів антикорупційного спрямування та розміщення їх в приміщеннях органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Проте, незважаючи на часткове виконання антикорупційного компоненту Програми, очікуваних результатів отримано не було через формальний характер запланованих заходів. Наприклад, інформаційні стенди дійсно в усіх приміщеннях органів виконавчої влади наявні, проте їх зміст не оновлюється протягом місяців, і інформація розміщена не актуальна.

Результат моніторингу

Виконано

Введення посади спеціаліста з питань запобігання та протидії корупції у межах загальної чисельності працівників апарату облдержадміністрації

Проведення за участю керівників правоохоронних органів щомісячного аналізу стану дотримання антикорупційного законодавства, та розгляд зведених результатів на нарадах, засіданнях колегій

Забезпечення розгляду на засіданнях колегій, нарадах питань дотримання законодавства про державну службу й боротьбу з корупцією та здійснення скоординованих дій усіх державних органів влади області

Запровадження прямої лінії «Суспільство проти корупції»

Виконання заходів діючої та запровадження оновленої обов'язкової навчальної програми з питань запобігання та протидії корупції для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з метою поглиблення знань у цій сфері

Запровадження на Вінницькому обласному державному телебаченні та на обласному радіо циклу передач «Суспільство проти корупції»

Виготовлення спеціальних інформаційних стендів та матеріалів антикорупційного спрямування та розміщення їх в приміщеннях органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

Не виконано

**12
пунктів
з 19-ти**

**Протягом 2010-2011 рр антикорупційний розділ
Програми не фінансувався !**

Результати моніторингу.

Активно долучилися до обговорення результатів моніторингу виконання Єдиної комплексної правоохоронної програми та розробки пропозицій до нової програми громадські ради при Вінницькій облраді та облдержадміністрації. Так, на спільному засіданні двох громадських рад 20 вересня 2011 р., після презентації даного проекту, було прийнято рішення про створення робочої групи для розробки пропозицій до програми, яка складалася з 5 осіб: голова ГР Пилип Прудіус, голова ВОГО «Подільський центр прав людини» Михайло Бардин, голова ВОГО «Спілка юристів Вінниччини» Олексій Гончар, голова ГО «Центр регіональної ініціативи та розвитку» Руслан Штогрин, голова ГО «Філософія Серця» Юлія Грига.

Окремо треба відзначити, що позитивним впливом проекту, стало створення Вінницькою обласною радою робочої групи з розробки нової цільової антикорупційної програми, до складу якої увійшли представники організації «Філософія Серця».

Отже, депутатам Вінниччини третій сектор дав нове завдання — переписати «антикорупційну» програму. Та ще й так, щоб її можна було реально виконати, а не отримати чергову декларацію. А щоб народним обранцям було легше думати над втіленням своїх «слів» в «реальні справи», організація «Філософія Серця» розробила для них рекомендації.

Нова обласна програма по запобіганню корупції з'явиться на розгляд сесії вже у грудні цього року.

Інформаційна кампанія

Стартував проект 11 липня 2011 року з проведення прес-конференції. У заході взяли участь представники органів влади, правоохоронних органів, незалежні експерти, журналісти. На конференції мова йшла про те, що прийнята депутатами облради у 2010 році діюча Програма має декларативний характер і неефективна, та на думку громадських експертів є «збірником невиконаних обіцянок».



Стартова прес-конференція 11.07.2011 р..

У липні партнерським ЗМІ було висвітлено початок кампанії з проведення моніторингу та анонсовано заходи, що будуть проведені в рамках проекту, завдяки чому було посилено інтерес громади до заявленої проблематики.

Також було проведено опитування серед відвідувачів сайту «PIA» на тему: «Чи зменшиться корупція серед чиновників після введення нового закону «Про засади запобігання та протидію корупції».

Про необхідність впровадження в області дієвих інструментів по боротьбі із корупцією, нових принципів формування штатної «сітки» у органах влади, підвищення відповідальності місцевого самоврядування, чітке визначення повноважень чиновників та роботу правоохоронних органів і правосуддя, їх взаємодії і взаємоконтролю, говорили учасники круглого столу, що відбувся в рамках проекту 1 серпня 2011р. В обговоренні взяли участь заступник голови Вінницької обласної Ради Степан Нешик, голова Громадських рад при Вінницькій облдержадміністрації та облраді Пилип Прудіус, представник Всеукраїнської Спеціальної Колегії з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю Олексій Сініцин, начальник відділу боротьби з корупцією ОБОЗ УМВС України у Вінницькій області Андрій Чапчай, начальник відділу нагляду за виконанням законодавства у сфері запобігання та протидії корупції прокуратури у Вінницькій області Олександр Саулко, депутати обласної ради та представники неурядових організацій Вінниччини. Підсумком стало прийняття резолюції щодо необхідності розробки цільової антикорупційної програми із залученням представників третього сектору.

У серпні партнерським ЗМІ було висвітлено перебіг кампанії з проведення моніторингу та підготовлено додаток до газет «PIA» та «20 минут». У соціальній мережі «Facebook» була створена сторінка, яка наповнювалась новинами проекту.

25 жовтня 2011 р. на підсумковій прес-конференції моніторингового проекту організації «Філософії Серця» були представлені результати проекту, а також рекомендації для нової обласної програми по запобіганню корупції.

В рамках проекту було видано два додатки до газет «PIA» та «20 минут», буклети та листівки з тематики проекту. Додатки розповсюджувалися як вкладення до газет. Листівки і буклети були розповсюджені на тематичних заходах: виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, засідання робочої групи обласної ради з розробки нової цільової програми, презентація дослідження Transparency International у Вінниці, презентація проекту антикорупційної програми комісіям обласної ради.



Підсумкова прес-конференція 25.10.2011 р.

В мережі Інтернет був оприлюднений моніторинговий звіт на сайтах «Громадський простір», «Вінницький майдан» та «Моя Вінниця». Також, постійно висвітлювався перебіг реалізації проекту на вищезазначених сайтах.

Реалізація проекту разом з партнерським ЗМІ дала можливість широко та повноцінно висвітлити результати спільної роботи. Тому такий досвід має поширюватися на всі проекти, що реалізуються третім сектором. Також, значно виріс попит на «продукцію» громадської організації серед ЗМІ регіону. За час реалізації проекту організація «Філософія Серця» отримала чотири пропозиції щодо реалізації подібних проектів від інших ЗМІ, отже потенційних медіа-партнерів значно побільшало.

Результати проекту

Під час реалізації проекту було отримано змістовні відповіді на 13 інформаційних запитів, проведено експертне опитування серед 30 експертів, проведено аналіз сайтів Вінницької облдержадміністрації, облради та міськради на предмет виконання ЗУ «Про доступ до публічної інформації». Опрацювавши отриману інформацію, експерти організації «Філософії Серця» дійшли висновку, що антикорупційний розділ «Єдиної комплексної правоохоронної програми у Вінницькій області на 2010-2014р.р.» переважно носить декла-

ративний характер, а ті заходи, які могли б бути виконані не фінансувалися взагалі протягом 2010-2011р.

Неочікуваним результатом стала участь представників організації у робочій групі з підготовки обласної програми щодо запобігання та протидії корупції.

Всі пропозиції експертів організації «Філософії Серця» було враховано в проєкті нової обласної Програми по запобіганню корупції.



Юлія Грига, керівник ГО «Філософія серця»

Реалізація проєкту значно підвищила імідж організації, сприяла налагодженню діалогу з органами влади, поширила можливості співпраці влади з представниками НУО в цілому.

Локальний проект «Хмільник до європейського рівня крокуємо разом!!!»

НУО: Хмільницька районна громадська організація «ПРАВО».

Партнерське ЗМІ: Інформаційна агенція «Перспектива».

Територія діяльності: Хмільницький район, Вінницька область.



Проблема та мета проекту

Місто Хмільник — районний центр Хмільницького району, який розташований у крайній північно-західній частині Вінницької області, межуючи частково з територією Житомирської і Хмільницької областей, Літинським, Калинівським та Козятинським районами Вінницької області. Станом на 01.06.2007 року в місті Хмільнику проживає 27,9 тис. чол..

В 1934 році в місті виявлено радонові мінеральні води, а в 1944 році в Хмільнику відкрито першу оздоровницю для лікування радоновою водою. У грудні 1970 року місто Хмільник стає курортом республіканського значення.

Визначаючи значення міста Хмільника, як курорту, а також зважаючи на унікальні властивості його радонових вод та великий потенціал щодо розвитку курортно-туристичної справи, 21 вересня 2006 року, під час спільного засідання Хмільницької міської та Хмільницької районної рад 5-го скликання, була затверджена Концепція розвитку курорту Хмільник, як центру бальнеологічного лікування, радонової терапії та рекреації і туризму на 2007 — 2016

роки (далі Концепція), яка передбачає, що в майбутньому місто Хмельник — курортно-туристичний центр європейського рівня.

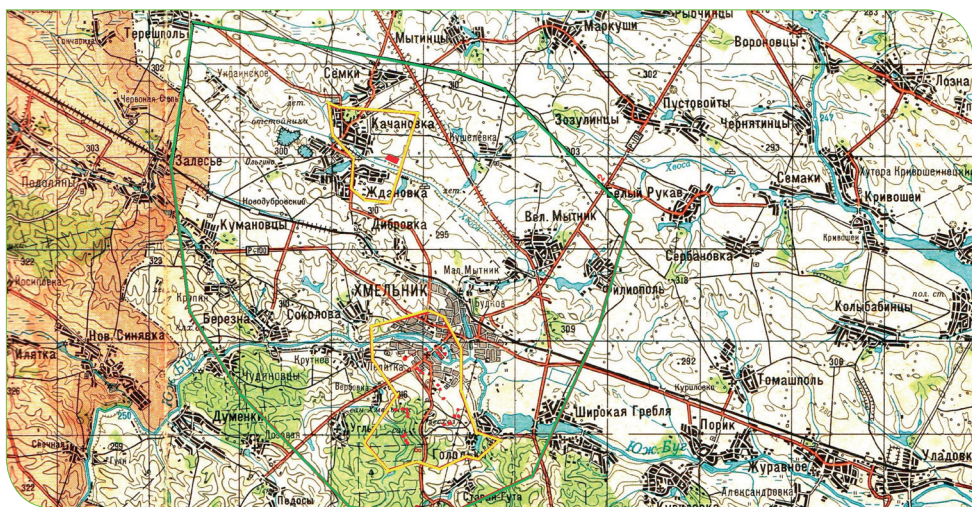
Згідно Концепції, окрім міста Хмельника, до санаторно-курортної зони мали увійти ще 17 навколишніх населених пункти.

Починаючи з 2007 року, була проведена значна робота щодо реалізації Концепції. Як наслідок, 12 травня 2011 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про оголошення природних територій міста Хмельник Вінницької області курортом державного значення», який 1 червня 2011 року був підписаний Президентом України. Цим законом фактично було введено санітарні обмеження щодо ведення окремих видів господарської діяльності в межах курорту Хмельник.

Але Концепція, окрім введення санітарних обмежень та запровадження стану санітарної охорони, передбачає ще низку не менш важливих завдань, невиконання яких ставить під загрозу подальший розвиток міста, як курорту європейського значення.

Ситуація після місцевих виборів 2010 року склалася таким чином, що майже всі, хто розробляв Концепцію, зараз не залучені до процесу управління містом.

Тому виникла гостра необхідність проведення незалежного, об'єктивного та фахового моніторингу стану реалізації Концепції та вироблення пропозицій щодо її подальшого впровадження, з залученням до цього процесу розробників Концепції.



Мапа з межами округу та санітарної охорони курорту Хмельник.

Метою проекту було: виробити пропозиції щодо подальшої реалізації Концепції розвитку курорту Хмільник, як центру бальнеологічного лікування, радонової терапії та рекреації і туризму на 2007 — 2016 роки шляхом проведення моніторингу сучасного стану її реалізації з максимальним залученням до цього процесу всіх зацікавлених суб'єктів.

Завдання проекту:

- ★ Провести моніторинг стану реалізації Концепції;
- ★ Залучити до аналізу ключових розробників Концепції;
- ★ Поширити інформацію про реалізацію проекту та результати моніторингу та залучити до обговорення пропозицій максимальну кількість зацікавлених суб'єктів;
- ★ Виробити та представити на розгляд владі пропозиції щодо подальшої успішної реалізації Концепції.

Реалізація проекту

Моніторинговий сегмент

Моніторинг здійснювався в 4 етапи:

- 1) Збір інформації;
- 2) Аналіз інформації;
- 3) Вироблення пропозицій;
- 4) Проведення громадського обговорення.

Збір інформації

Збір інформації відбувався через аналіз офіційного сайту міста Хмільника, надсилання інформаційних запитів, проведення інтерв'ю та отримання консультацій. Для збору інформації було залучено членів громадської організації «ПРАВО», які виступили в якості експертів. Концепція складається з 10 головних пріоритетних напрямків розвитку курорту:

- ★ розвиток потужностей курорту;
- ★ розвиток інфраструктури міста та курортної території;
- ★ захист природно-лікувальних (рекреаційних) ресурсів;

- ★ розвиток енергетичного та водозабезпечення;
- ★ розвиток міста та навколишніх територій як екологічно-чистого середовища;
- ★ удосконалення системи лікування та оздоровлення;
- ★ розвиток курортного та туристичного бізнесу;
- ★ розвиток супутнього бізнесу;
- ★ удосконалення системи управління містом та курортною галуззю;
- ★ розвиток агропромислового комплексу.

Тому кожен експерт опікувався кількома пріоритетними напрямками Концепції. Після отримання всієї необхідної інформації від кожного експерта її було узагальнено.

Завдяки реалізації цього етапу, було зібрано всю необхідну інформацію для проведення аналізу.



Мальовничий куточок м. Хмельник

15 серпня 2011 року було проведено презентацію проекту «Хмельник: до європейського рівня крокуємо разом!!!» та круглий стіл на тему «Хмельник: вчора, сьогодні, завтра...».

Доцільність проведення засідання круглого столу полягала в необхідності започаткування суспільного діалогу щодо проблем реалізації Концепції розвитку Хмільника.

В роботі круглого столу взяли участь не менше 30% осіб, які не є безпосередньо фахівцями в питанні, що розглядалося. Вони мають свіжий погляд на проблему і нерідко можуть запропонувати нестандартні шляхи її вирішення.

Учасниками круглого столу було підтримано наступні пропозиції:

Рекомендувати міській владі провести консультації з представниками Хмельницької районної ради та Хмельницької райдержадміністрації щодо спільної розробки Державної програми економічного і соціального розвитку курорту державного значення Хмільника на 2013-2017 роки, з внесенням відповідних змін до розпорядження міського голови, яким створено робочу групу.

Ввести до складу робочої групи представників громадськості міста та району.

Ініціювати проведення консультацій з громадськістю міста та району щодо участі в розробці Державної програми економічного і соціального розвитку курорту державного значення Хмільника на 2013-2017 роки, а також щодо подальшої реалізації Концепції розвитку курорту Хмільник, як центру бальнеологічного лікування, радонової терапії та рекреації і туризму на 2007 — 2016 роки, яка була затверджена 21 вересня 2006 року, під час спільного засідання Хмельницької міської та Хмельницької районної рад 5-го скликання.

Пропозиції за результатами проведення круглого столу були офіційно направленні на імя Хмельницького міського голови. Вони були частково враховано.

Аналіз інформації та вироблення пропозицій.

Аналіз інформації та вироблення пропозицій здійснювалися експертами з залученням ключових розробників Концепції. Окрім членів громадської організації «ПРАВО» до аналізу інформації долучився экс-міський голова міста Хмільника Володимир Мельничук та экс-начальник управління економіки та євроінтеграції Анатолій Мороз, які є одними з ключових розробників Концепції.

Інформаційна кампанія

27 листопада 2011 року було проведено громадські обговорення результатів моніторингу стану реалізації Концепції розвитку курорту Хмільник, як центру бальнеологічного лікування, радонової терапії та рекреації і туризму на 2007 — 2016 роки. Доцільність проведення громадського обговорення полягала в необхідності започаткування суспільного діалогу щодо проблем реалізації Концепції розвитку Хмільника, а також отриманні громадської оцінки напрацьованих пропозицій за результатами моніторингу.

За наслідками громадського обговорення було сформовано остаточний пакет пропозицій. Завдяки проведенню заходу, було отримано громадську оцінку результатів моніторингу, а також започатковано широкий діалог між владою, громадою та бізнесом щодо подальшої реалізації Концепції.

Моніторинговий звіт було розміщено на сайті Громадський форум Хмільниччини. На всеукраїнських ресурсах, а також віддруковано та розповсюджено серед членів територіальних громад міста Хмільника та Хмільницького району.

Крім цього, в рамках проекту було підготовано та розповсюджено буклет та інформаційний бюлетень за результатами моніторингу.



*Громадські обговорення результатів моніторингу
27.11.2011 виступ з зали.*

В реалізації проекту, окрім офіційного партнера — інформаційно рекламної агенції «Перспектива», активну участь приймали такі організації та ЗМІ:

- 1) Хмельницька міська молодіжна громадська організація «Молодіжна Рада» — залучення членів організації в якості волонтерів;
- 2) Хмельницьке районне радіомовлення — інтерв'ю за результатами проведення заходів в рамках проекту. 17.08.2011 року та 30.10.2011 року — 4 ефіра.

Результати проекту

В рамках проекту вдалося досягти всіх запланованих кількісних та якісних результатів. А саме:

Кількісні:

- ★ було проведено 4 комунікативних заходи за участю громадськості;
- ★ участь в заходах взяло понад 50 осіб;
- ★ було надруковано 1500 буклетів та 1875 примірників газети;
- ★ до моніторингу було залучено 5 експертів громадської організації «ПРАВО»;
- ★ до реалізації проекту було залучено 2 сторонніх експерти;
- ★ з інформацією про результати реалізації проекту ознайомилося понад 10 000 осіб.

Якісні:

- ★ підвищився рівень обізнаності мешканців щодо напрямків розвитку міста Хмельника, як курорту європейського значення;
- ★ було отримано реальну картину стану реалізації Концепції;
- ★ було налагоджено партнерські стосунки між представниками влади та громадськості;
- ★ було створено умови для більш ефективного залучення членів територіальних громад до формування політики щодо впровадження Концепції;
- ★ успішна реалізація проекту дозволить розробляти більш якісні програми щодо реалізації Концепції;
- ★ підвищиться авторитет громадської організації «ПРАВО» та інформаційної агенції «Перспектива».

Реалізація проекту та участь в Школі громадського моніторингу підвищила авторитет громадської організації «ПРАВО» та підтвердила здатність членів організації проводити якісний моніторинг та аналіз місцевої політики для вирішення актуальних проблем місцевого розвитку.

Подальша стратегія полягає в донесенні офіційних пропозицій за результатами моніторингу до міської та районної влади. Питання будуть винесені на розгляд громадських рад при виконавчому комітеті Хмельницької міської ради та Хмельницької райдержадміністрації.

Також, після підготовки проекту Державної програми економічного і соціального розвитку курорту державного значення Хмельника на 2013-2017 роки, буде проведено її аналіз на предмет врахування пропозицій, напрацьованих за результатами моніторингу.

Одеська область

Локальний проект «Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців?»

НУО: Татарбунарське районне об'єднання громадян «Рідний край».

Партнерське ЗМІ: газета «Райцентр».

Територія діяльності: Татарбунарський район Одеської області.

Проблема та мета проекту

Визначити стандарти належного «доброго самоврядування» та активізувати діяльність депутатів — ось важливе завдання для сталого культурного та економічного розвитку Татарбунарського району. Зробити діяльність місцевих депутатів відкритою, доступною, підзвітною і підконтрольною означає зробити її чутливою до громадян, до їхніх потреб і запитів. Контроль за діяльністю депутатів має бути одночасно і допомогою у їхній роботі. Добре відомий афоризм: «Якщо люди виберуть до влади ангела, і не будуть його контролювати, то через рік у нього відпадуть крила і виростуть роги».



Об'єкт моніторингу — діяльність депутатів Татарбунарської районної ради Одеської області.

Правдива інформація про виконання чи невиконання депутатами своїх обов'язків поступово має призвести до активізації населення під час виборчої кампанії до органів місцевої влади, до усвідомленого вибору та більш активних звернень громадян до представників місцевих органів влади. Місцеве самоврядування та територіальна громада, виборці та обранці, громадяни та депутати повинні з часом перейти від протистояння до взаємної поваги і співпраці.

Кожен депутат місцевої ради взяв на себе зобов'язання брати активну участь у роботі постійних комісій, голосувати за прийняття рішень на пленарних сесійних засіданнях, проводити прийом виборців. Без регулярного спілкування з представниками громади депутат перестає бути виразником інтересів цієї громади і втрачає здатність адекватно представляти інтереси виборців в органах державної влади та інших представницьких структурах.

Водночас з цим депутат, використовуючи депутатські повноваження, може впливати на їх вирішення на ранніх стадіях, а це завжди потребує меншої кількості ресурсів. Тож у разі необхідності кожен житель Татарбунарського району може звернутися до будь-кого з депутатів Татарбунарської районної ради у зазначені в графіку місце та час депутатського прийому. Проте, на жаль, спостерігаються непоодинокі випадки, коли депутати ігнорують цей факт і не проводять прийоми.

Через відсутність контролю з боку громадськості у більшості депутатів частково або повністю відсутня депутатська активність та відповідальність. Це призвело до того, що Татарбунарський район Одеської області протягом останніх років отримав статус депресивного, хоча об'єктивних підстав для цього немає.

Основною метою проекту «Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців?» та проведеного громадського моніторингу було поліпшення рівня життя мешканців Татарбунарського району шляхом запровадження прозорого та демократичного громадського контролю за діяльністю депутатів, досягнення зміни уявлень мешканців району про роль депутатів у розвитку громадянського суспільства та «доброго місцевого самоврядування», яке поєднує процес взаємодії влади та громади, і впливає на визначення публічної політики та рішень щодо суспільного життя.

Також метою громадського моніторингу було підвищення рівня відповідальності та активності 38 депутатів Татарбунарської районної ради Одеської

області перед виборцями шляхом посилення громадського контролю за їх діяльністю.

Найголовнішими завданнями проекту було:

- ★ активізувати діяльність депутатів Татарбунарської районної ради;
- ★ активізувати виборців до громадського контролю місцевих рад;
- ★ проаналізувати проведення прийому громадян депутатами Татарбунарської районної ради та здійснення інших своїх повноважень;
- ★ проаналізувати прийняті Татарбунарською районною радою рішення та районні програми розвитку;
- ★ оприлюднити результати громадського моніторингу та інші результати проекту, висвітлити об'єктивну інформацію щодо виконання депутатами Татарбунарської районної ради своїх обов'язків.

Реалізація проекту

Моніторинговий сегмент

Основними механізмами отримання інформації стали:

- ★ пряме спостереження стану та оформлення приміщень (цілеспрямоване сприйняття атмосфери, в якій працюють депутати);
- ★ вивчення місцевих НПА (ознайомлення з діловими паперами, які підтверджують факти діяльності депутатів);
- ★ вивчення публікацій у регіональних ЗМІ та Інтернет-ресурсах;
- ★ направлення інформаційних запитів про надання інформації до Татарбунарської районної ради та райдержадміністрації;
- ★ пряме спостереження проведення прийому виборців;
- ★ пряме спостереження за засіданнями постійних комісій та пленарних сесійних засідань Татарбунарської районої ради;
- ★ анкетування виборців;
- ★ анкетування депутатів.

Відповідно до законодавства, одним із обов'язків депутатів місцевих рад є підтримання зв'язку з виборцями, зокрема, здійснення їх прийому не менше одного разу на місяць. Без регулярного спілкування з представниками громади депутат перестас бути виразником інтересів цієї громади і втрачає здатність адекватно представляти інтереси цієї громади. Для аналізу додержання такого обов'язку був проведений відповідний моніторинг прийому виборців депутатів Татарбунарської районної ради.

Основною метою моніторингу було дослідити такі аспекти: чи здійснюють депутати Татарбунарської районної ради прийом виборців; наскільки просто виборцю потрапити на прийом до народних обранців; чи розміщені інформаційні таблички у вказаних місцях прийому громадян.

Для проведення моніторингу була отримана офіційна інформація від Татарбунарської районної ради щодо графіків проведення прийому виборців депутатами райради. На підставі такої інформації була розроблена методологія моніторингу. Основний метод моніторингу — безпосереднє відвідування вказаних місць та часу прийому виборців депутатами Татарбунарської районної ради виконавцями проекту. Дні прийому виборців депутатами, які відвідувалися, визначалися методом випадкової вибірки.

У період з 1 липня по 20 жовтня 2011 року було здійснено 27 моніторингових візитів до депутатів Татарбунарської районної ради.

Як показали результати моніторингу, депутати були присутніми у вказаних у графіку місцях та час лише у 11 випадках з 27, що складає 45 % від загальної кількості візитів.

Навіть в громадських приймальнях політичних сил, представлених в Татарбунарській районній раді, у зазначених місцях прийому відсутні відповідні таблички з ідентифікацією депутата. В місцях прийому громадян депутатами мажоритарних округів також відсутні таблички з їх ідентифікацією. Така ситуація значно ускладнює доступність депутатів для виборців та створює додаткові незручності у випадку необхідності потрапити на прийом до народних обранців.

Крім того, в рамках проекту «Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців», було проведено анкетування 370 мешканців Татарбунарського району віком від 18 до 65 років.

В процесі проведення заходів по реалізації проекту, активісти ТРОГ «Рідний край» були присутні на 14 засіданнях постійних комісій, на 2 засіданнях спільних комісій та на 2 сесійних засіданнях Татарбунарської районної ради VI скликання.

В рамках проекту моніторингу органів місцевої влади на предмет відкритості і прозорості, підзвітності та реалізації Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Татарбунарським районним об'єднанням громадян «Рідний край» до Татарбунарської районної ради було направлено 3 запити на інформацію. Надіслані відповіді оцінювалися за основними трьома критеріями: повнота, якість та вчасність надісланих відповідей. Так, відповіді на всі три запити було надано вчасно, інформація була повна та якісна, що вказує на високий професіоналізм працівників апарату районної ради.

В рамках проекту було розроблено 38 анкет по опитуванню депутатів. 34 депутатам було запропоновано заповнити їх, але відповіли на питання та повернули анкети лише 9 депутатів. На поставлені питання відповіді надано формально, а деякі з них зовсім не відповідали дійсності.

Інформаційна кампанія

Проект «Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців» офіційно стартував проведенням прес-конференції в м. Татарбунари Одеської області 18 липня 2011 року, в якій прийняло участь 16 чоловік, з них представники шести ЗМІ, представники громадських організацій, голови політичних партій.



*Прес-конференція 18.07.2011 р.:
Алексєєнко Вікторія, Євген Грибачов (керівник проекту), Олег Молога.*

Результати моніторингу були обговорені в ході проведення круглого столу в м. Татарбунари, 28 жовтня 2011 року з представниками громадськості, депутатами районної, міської та сільських рад, експертами та керівниками політичних сил, ЗМІ, НУО (всього 22 учасника). Круглий стіл був фінальним завершенням проекту. Метою проведення круглого столу стало публічне обговорення та привернення уваги до наступних питань: — Можливість громадського контролю за діяльністю депутатів Татарбунарської районної ради; — Дотримання основних принципів Конституції та Законів України, якими керуються в своїй діяльності депутати місцевої ради.



*Круглий стіл 28.10.2011 р., м. Татарбунари Одеської області.
Результати моніторингу презентує керівник проекту Є.Грибачов.*

Обговорення дало можливість об'єктивно та комплексно оцінити існуючі проблеми, напрацювати реальні можливі рекомендації, щодо подальших кроків поусуненню або мінімізації цих проблем. Крім цього, отриманий зв'язний зв'язок дав можливість вдосконалити моніторинговий звіт Татарбунарського районного об'єднання громадян «Рідний край» та конкретизувати рекомендації.

Внаслідок плідного конструктивного обговорення, було спільно прийнято ряд рекомендацій:

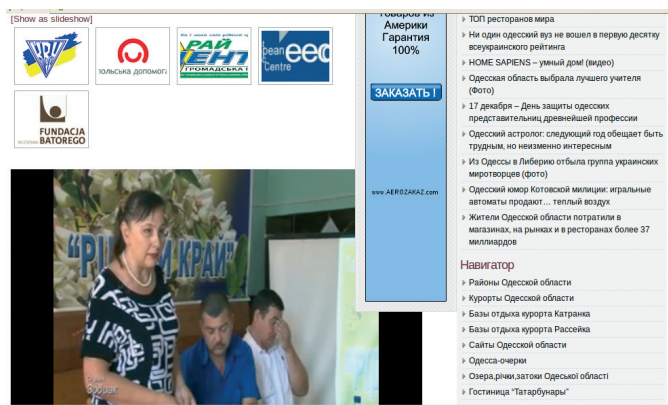
- ★ Депутатів потрібно навчати, проводити тренінги і семінари;
- ★ Широко інформувати населення про діяльність депутатів через різноманітні ЗМІ;
- ★ Збирати пленарні засідання частіше, ніж один раз на квартал, і виносити на односторонній розгляд порядку денного не більше 20 питань;
- ★ Здійснювати жорсткий контроль за діяльністю державних структур, не допускати проявів корупції;
- ★ Забезпечити підзвітність і підконтрольність депутатів перед виборцями.



Одна з публікацій в місцевій газеті про старт проекту.

Необхідно відмітити, що впродовж липня по кінець жовтня місяця поточного року всі заходи, які проводилися під час моніторингу та його результати, широко висвітлювалися на сторінках партнерського ЗМІ газети «Райцентр», на веб-сайті та інших ЗМІ (всього більше 20 публікацій в місцевих газетах та інформаційних Інтернет ресурсах). Інформаційну підтримку проекту було надано редакцією міжрайонної громадської газети «Райцентр», яка забезпечила пу-

блікацію статей та підготовку трьох спеціальних випусків газети по ходу проекту та його результатах, а також прийняла активну участь в опитуванні громадян та спостереженні. Зокрема, активно до всіх заходів по проекту залучалася Алексєнко Вікторія, редактор газети. Окрім партнерського ЗМІ, інформаційну підтримку проекту надали також комунальна газета «Татарбунарський вестник», громадська газета «Лиман» та газета «Бессарабський вестник».



Публікація про хід проекту з розміщенням відео на місцевому веб-ресурсі.

Результати проекту

Кількісні:

- ★ Отримано та проаналізовано відповіді на всі відправлені інформаційні запити;
- ★ Проаналізовані ЗМІ з січня 2011 по червень 2011 року на наявність інформаційних публікацій Татарбунарської районної ради;
- ★ Проведено спостереження в ході депутатських прийомів, які вказують на багато порушень чинного законодавства;
- ★ Опитано 370 громадян згідно з проектом;
- ★ Проаналізовані інформаційні сайт і стенд Татарбунарської районної ради.

Якісні:

- ★ Проінформовано населення про особливості та важливість громадського контролю за діяльністю депутатів;
- ★ Встановлено контакт та співпрацю з головою Татарбунарської районної ради;

- «Громадський моніторинг та адвокасі: спільна практика місцевих НУО та ЗМІ України»

Результати проекту вміщені в спеціальному випуску партнерської газети «Райцентр».

104

мадського моніторингу діяльності депутатів Татарбунарської районної ради Одеської області VI скликання, котрий був проведений протягом липня — жовтня 2011 року Татарбунарським районним об'єднанням громадян «Рідний край» спільно з газетою «Райцентр», в рамках проекту «Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців?». Крім того, з метою більш ефективного виконання своїх повноважень депутатами місцевих рад, видання містить розділ просвітницького характеру, матеріали якого підготовлено за сприяння Татарбунарського районного управління юстиції.

Таким чином, проведені моніторингові та інформаційні заходи дали змогу здійснити ефективний громадський моніторинг відкритості, доступності та прозорості діяльності депутатів Татарбунарської районної ради VI скликання. В результаті реалізації проекту його виконавці спробували визначити ступінь реалістичності обіцянок та їх виконання на практиці; виявити депутатську активність як в роботі зі своїми виборцями, в округах, так і в депутатських комісіях і на сесійних засіданнях. Необхідність дослідження кількісних і якісних показників діяльності депутатів Татарбунарської районної ради має стати прикладом для наслідування в подальшій діяльності депутатів міської та сільських рад району.





Татарбунарське районне об'єднання громадян «Рідний край»




Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців?

результати громадського моніторингу діяльності депутатів Татарбунарської районної ради VI скликання



Депутат місцевої ради: престижний статус чи відповідальність за долю виборців?

результати громадського моніторингу діяльності депутатів Татарбунарської районної ради VI скликання

Друк цієї брошури став можливим завдяки фінансовій підтримці Програми Польська Допомога Міністерства закордонних справ Польщі у 2011 році та Фонда ім. Стефана Баторія. Зміст цього видання є виключною відповідальністю Татарбунарського районного об'єднання громадян «Рідний край». Дана, виключена в цьому виданні можливість не відображає точку зору Програми Польська Допомога Міністерства закордонних справ Польщі у 2011 році, Фонда ім. Стефана Баторія, Одеської обласної організації Комітету виборців України та Східно-Європейського демократичного центру (Польща, Варшава).

м. Одеса - 2011





Татарбунарське районне об'єднання громадян «Рідний край»

Підготовлена в рамках проекту брошура з практичними рекомендаціями депутатам надовго залишиться на столах місцевих обранців.

Локальний проект «Маю право знати»

НУО: Ізмаїльська міська громадська організація «Комітет виборців України».

Партнерське ЗМІ: газета «Измаил — Юг».

Територія діяльності: Ізмаїльський та Кілійський райони Одеської області.

Проблема та мета проекту

На сьогодні громадяни не мають ефективного механізму отримання інформації щодо надання та можливості отримання різних видів соціальної допомоги. Основними проблемами, що стоять на заваді є: відсутність у громадян інтересу до вирішення правових питань, причиною чого є низька або недостатня поінформованість громадян щодо нових змін та умов отримання різних видів соціальної допомоги.

9 травня 2011 року набув чинності закон «Про доступ до публічної інформації» та закон «Про інформацію». Закон України «Про доступ до публічної інформації» визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень та інформації, що становить суспільний інтерес. Конституція України гарантує соціальний захист та гідний рівень життя кожному громадянину України.



Доступ до публічної інформації: чи все гаразд з реалізацією цього права?

Складні правові механізми реалізації прав та інтересів, недоступний для багатьох ринок правових послуг, корумпованість влади є тими чинниками, що суттєво впливають на соціальні настрої населення. Непоодинокі ситуації, коли деякі працівники управлінь на місцях порушують або ігнорують встановлений порядок роботи з громадянами, адже підхід державних органів ґрунтується здебільшого на формальному розумінні допомоги населенню.

Реалізація даного проекту за допомогою громадської організації дасть змогу долучитися до процесу підвищення правових можливостей населення, допомагаючи йому вступати у взаємовідносини з владою, представляючи його інтереси у цих відносинах, підвищити рівень знань про механізми отримання допомоги, захисту своїх прав, зробити джерела інформації більш доступними для різних категорій населення.

Метою проекту було сприяння дотриманню прав людини в сфері доступу до публічної інформації в системі соціального захисту населення, вироблення та сприяння впровадженню рекомендацій для покращення стану дотримання права на доступ до публічної інформації з боку територіальних органів соціального захисту населення.

Реалізація проекту

Проект «Маю право знати» стартував 1 липня 2011 р. та містив ряд запланованих заходів, які дали змогу провести ефективний громадський моніторинг управлінь праці та соціального захисту населення м. Ізмаїла, м. Кілія, Ізмаїльського та Кілійського районів Одеської області на предмет відкритості, доступності та прозорості, а також виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Моніторинговий сегмент

На протязі всієї моніторингової кампанії відбувався збір та обробка інформації з різних джерел, а саме:

З надісланих інформаційних запитів до Ізмаїльського, Кілійського районних відділів УПСЗН, управлінь міст Ізмаїл та Кілія була отримана інформація щодо видів соціальної допомоги, умов її отримання, кількість людей що її отримують, кількість людей, що хотіли б отримати, також доступ до звітів зазначених структур тощо.

Через деякий час, з метою моніторингу можливих змін в напрямку виконання Закону, в рамках проекту було відправлено другу «хвилю» інформаційних запитів до Управління праці та соціального захисту населення. Результати відправлених запитів показали, що певні позитивні зрушення відбулися і проведений громадський контроль та висвітлення діяльності управлінь в ЗМІ донесли до даного органу влади можливі наслідки невиконання Закону «Про доступ до публічної інформації».

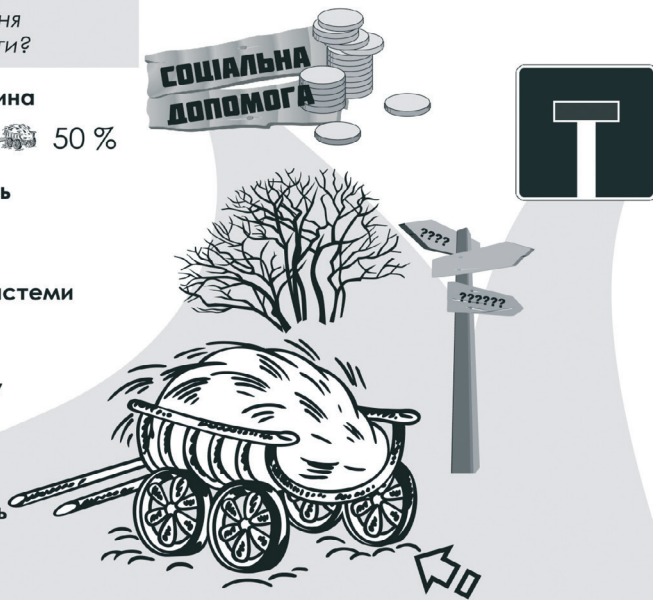
З метою контролю відкритості, доступності та якості інформування населення управліннями праці та соціального захисту населення, було проведено моніторинг інформаційних веб-сайтів, де мають розмішувати свою інформацію управління, а також моніторинг місцевих газет з інформаційними публікаціями. При аналізі сайтів зверталась увага на періодичність публікацій, повноту, доступність (наскільки легко знайти інформацію), наявність та оперативне оновлення нормативно-правових документів щодо умов отримання різних видів соціальної допомоги. В друкованих ЗМІ увагу було зосереджено на періодичність публікацій (як часто), кількість інформаційних видань. Зокрема, були переглянуті такі ЗМІ, як «Придунайські вісті» та «Собеседник Измаила».



Волонтери та члени організації проводять опитування громадян.

Також активістами Комітету виборців України були здійснені спостереження на робочих місцях управлінь праці та соціального захисту населення у відповідних населених пунктах. В ході спостереження зверталась увага на наявність інформаційних стендів в приймальнях, повноту інформації на стендах, наявність стільців, можливості доступу людей з обмеженими можливостями та інше. За результатами спостереження інформація заносилася до спеціально складеної анкети спостерігача, аналіз яких дав уявлення про готовність спеціалістів та працівників управлінь виконувати діючий Закон «Про доступ до публічної інформації» та свої функціональні обов'язки.

Що стало на заваді в процесі отримання соціальної допомоги?



Результати опитування: інфографіка.

Протягом трьох днів, з 13 по 15 серпня, було проведено опитування жителів — всього було опитано 300 громадян віком від 18 до 70 років (100 чол. в м. Ізмаїл, 50 — в Ізмаїльському районі, 100 чол. в м. Кілія, 50 чол. — в Кілійському районі). Опитування дало змогу залучити до дискусії різні верстви населення з різних регіонів та проаналізувати основні проблеми, з якими вони зустрічаються під час отримання соціальної допомоги в державних органах. Крім того, вдалося оцінити рівень задоволеності населення якістю отримання інформації, її вчасністю, точністю та доступністю, а також чи знають вони про Закон, для чого він потрібен та чи мають досвід його

застосування. По ходу опитування доводилося проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу з громадянами, які не тільки не знали і не чули про Закон, але в принципі не розуміли навіщо він потрібен і як ним користуватися. Під час опитування також було поширено підготовлені в рамках проекту буклети «Маю право знати», в яких містилась інформація про основні результати проекту, корисна інформація для громадян.

Важливим елементом моніторингу стали висновки та коментарі експертів, переважно з представників ЗМІ та працівників УПСЗН, що вийшли на пенсію.

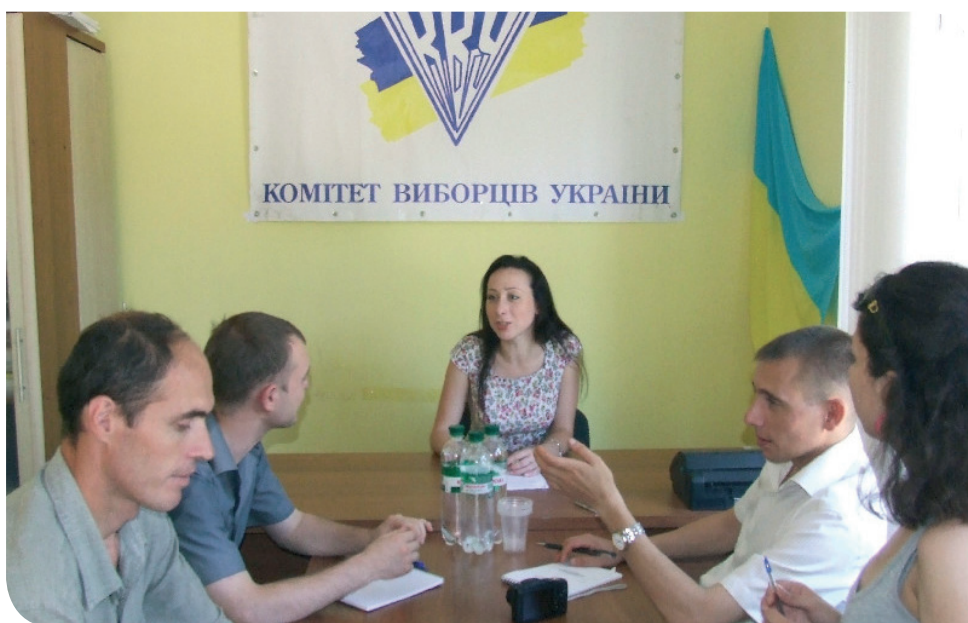
У вересні було підготовлено моніторинговий звіт і відправлено його для аналізу експертам. Для цього, було складено і відправлено офіційне прохання експертам Центру політичних студій та аналітики, для надання експертної оцінки проміжних результатів проекту та вироблення рекомендацій. Надана експертна оцінка підтвердила, що управління праці та соціального захисту населення недостатньо відкриті для населення.

Таким чином, спираючись на результати проведеного моніторингу, Ізмаїльська міська організація «Комітет виборців України» констатувала, що більшість населення не знає про існування діючого Закону, та відповідно не знає як ним користуватись. Респонденти, які знають про закон, ним не користувались і не цікавились, яку інформацію можна запросити, тобто не знають, що конкретно вони можуть дізнатися та для чого це потрібно. Громадянам потрібно пояснити співвідношення понять «інформаційний запит» та «право на звернення громадян», а також те, яку інформацію вони можуть просити за запитами.

Щодо діяльності управлінь, то результати говорять про те, що населення знає та отримує необхідну інформацію, переважно від знайомих, які мали досвід отримання соціальної допомоги та знають умови. Існує недовіра людей до органів державної влади. Самі ж управління вживають недостатньо заходів для покращення доступу громадян до публічної інформації. Крім того, спеціалісти несерйозно ставляться до виконання своїх прямих обов'язків відносно виконання Закону «Про доступ до публічної інформації».

Інформаційна кампанія

Інформаційна кампанія була представлена проведенням таких публічних заходів як прес-конференція та круглий стіл, які дозволили залучити до діалогу не тільки ЗМІ але й представників громадськості та органів влади. На початковому етапі проект був презентований на прес — конференції, яка пройшла в м. Ізмаїлі 8 липня 2011 року, учасниками якої стали представників шести ЗМІ.



Стартова прес-конференція проекту 08.07.2011 р.:
керівник проекту Світлана Гудь, місцеві журналісти.



Так виглядали підготовлені в рамках проекту буклети «Маю право знати».

Протягом вересня було розповсюджено майже 1 тисячу буклетів, які були надруковані в рамках проекту «Маю право знати» та містили результати проекту та інформаційні рекомендації для громадян. Розповсюджувались буклети в трьох районах: Ізмаїльському, Кілійському та Ренійському через виїзди Ізмаїльського Центру права спільно з місцевими управліннями юстиції, передавались в села зазначених районів до сільських рад, а також поширювалися під час надання громадянам юридичних консультацій в стаціонарній приймальні Ізмаїльського Центру права.

22 жовтня 2011 року було проведено регіональний круглий стіл у м. Ізмаїлі під назвою «Доступ до публічної інформації в сфері соціального захисту населення: проблеми і перспективи», який став фінальним завершенням проекту. Результати моніторингу були обговорені з керівниками та представниками територіальних управлінь праці та соціального захисту населення м. Ізмаїла, Ізмаїльського та Кілійського районів, юстиції, експертами, представниками політичних сил, ЗМІ, НУО.



Круглий стіл «Доступ до публічної інформації в сфері соціального захисту населення: проблеми і перспективи»: 22.10.2011 р., м. Ізмаїл.

Метою проведення круглого столу стало публічне обговорення та привернення уваги до наступних питань:

- ★ Можливість публічного контролю за виконанням Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- ★ Проблеми співпраці Управлінь праці та соціального захисту населення з інститутами громадського суспільства;
- ★ Дотримання основних принципів Закону України «Про доступ до публічної інформації» Управліннями праці та соціального захисту населення.

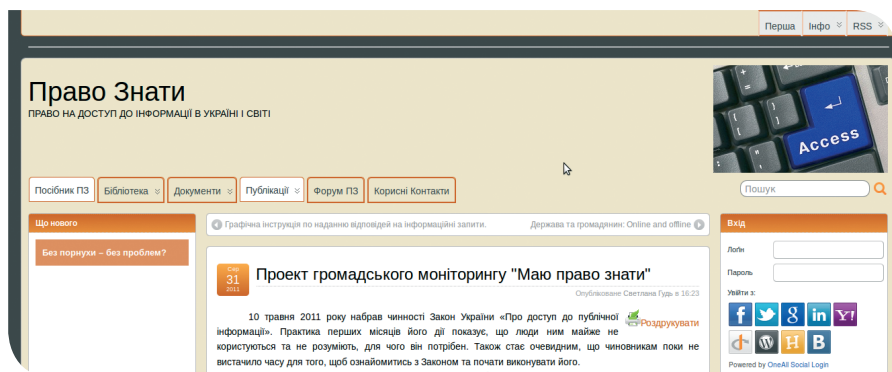
Активне та конструктивне обговорення дало можливість об'єктивно та комплексно оцінити існуючі проблеми виконання Закону та постійного оновлення інформації управління праці, напрацювати реальні можливі рекомендації, щодо подальших кроків по усуненню або мінімізації цих проблем. Крім цього, отриманий зворотній зв'язок від представників управління праці та соціального захисту населення, дав можливість вдосконалити моніторинговий звіт Ізмаїльської міської громадської організації «Комітет виборців України» та конкретизувати рекомендації.

[illegible][illegible]

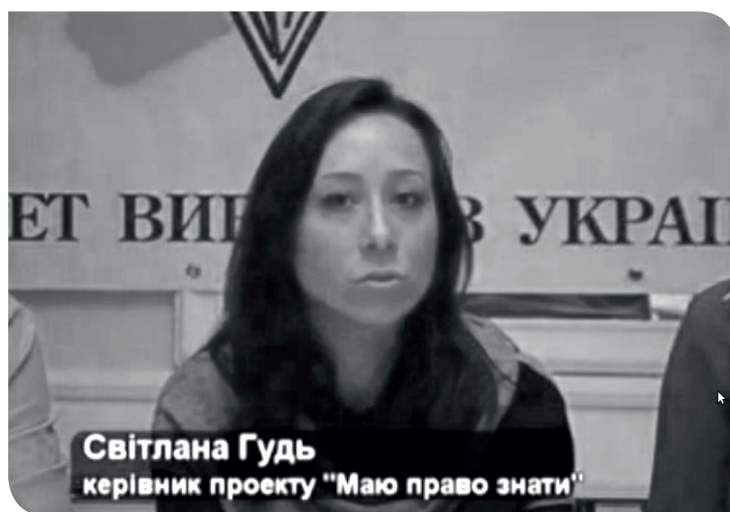
Одна з публікацій партнерської газети «Измаил — Юг».

Інформаційну підтримку проекту було надано партнерським ЗМІ — Ізмаїльським інформаційним виданням «Измаил — ЮГ», яке забезпечило написання та публікацію статей по ходу проекту та його результати, а також прийняли

активну участь в опитуванні громадян та спостереженні. Результати кожного етапу проекту оприлюднювались шляхом періодичної публікації статей та окремого спеціального випуску газети партнера «Ізмаїл — ЮГ» (тираж 7000 екземплярів). Також інформацію про реалізацію та результати проекту було розміщено в газеті «Співрозмовник Ізмаїла», інших друкованих виданнях. В Інтернеті за весь період вийшло 10 публікацій на сторінках «Право знати», Фейсбуку, ГУРТУ, Кур'єру, на Ізмаїльському телебаченні вийшло два відео сюжети.



Публікація про проект на всеукраїнському профільному Інтернет-ресурсі «Право знати».



Кадр з відеорепортажу місцевої ТРК про результати проекту

Результати проекту

Кількісні:

- ★ Отримано відповіді на всі відправлені запити (4 запити і 4 відповіді);
- ★ Проаналізовано ЗМІ з січня 2011 по червень 2011 року на наявність інформаційних публікацій управлінь праці та соціального захисту населення;
- ★ Проведено спостереження на робочих місцях управлінь праці та соціального захисту населення;
- ★ Опитано 300 громадян;
- ★ Проаналізовано інформаційні сайти управлінь праці та соціального захисту населення;
- ★ Опубліковано 4 статті про результати проведеного моніторингового дослідження;
- ★ Надруковано та поширено 1200 примірників буклетів «Маю право знати».

Якісні:

- ★ Досягнуто позитивного результату у донесенні результатів реалізації проекту через ЗМІ;
- ★ Проінформовано населення про особливості та важливість Закону «Про доступ до публічної інформації»;
- ★ Встановлено контакт та налагоджено співпрацю з територіальними та головним Управлінням праці та соціального захисту населення;
- ★ Проведена повторна хвиля інформаційних запитів, яка показала певні позитивні зміни в роботі управлінь праці та соціального захисту населення щодо доступу до інформації;
- ★ Вироблено конкретні спільні рекомендації щодо усунення та (або) мінімізації виявлених проблем та труднощів при використанні Закону України «Про доступ до публічної інформації».

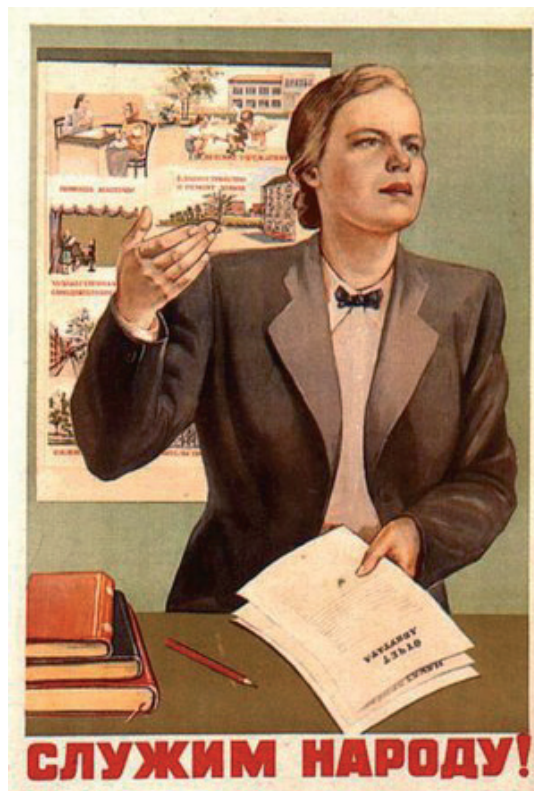
Херсонська область

Локальний проект «Моніторинг ефективності роботи депутатів Херсонської міської ради з виборцями»

НУО: Херсонська обласна організація Комітету виборців України.

Партнерське ЗМІ: Громадсько-політичний незалежний тижневик «Вгору».

Територія діяльності: м. Херсон.



Проблема та мета проекту

На минулих місцевих виборах половина депутатів міських рад обиралась в одномандатних виборчих округах. Законодавець пояснював необхідність повернення до мажоритарної системи втратою зв'язку між депутатом і виборцем. Дійсно, в попередній каденції Херсонської міської ради, депутати, обрані за партійними списками не були закріплені за конкретними територіями і фактично не працювали з виборцями. Повноцінний прийом виборців не вівся. Під час річних звітів обрані депутати звітували за своїх колег. Повернення до мажоритарної системи повинно було вирішити ці проблеми.

Депутати Херсонської міської ради, до речі як мажоритарники, так і ті, що були обрані за партійними списками наприкінці минулого року визначили місця прийому виборців і повідомили про це через засоби масової інформації. Формально відновлення втрачених зв'язків відбулось.

Прошло півроку, час достатній для того щоб зробити висновок — наскільки ефективно працюють обранці з виборцями на округах, як вирішуються проблеми виборців, одним словом наскільки виправдало себе повернення до мажоритарної системи? Але, на жаль, проблема — сьогодні ці питання владою не досліджуються, моніторинг діяльності депутатів в округах не ведеться, інформація по цим питанням майже відсутня. Через це виборці не знають що роблять депутати, а ті в свою чергу мають можливість виконувати свої обов'язки формально, не особливо напружуючись. Зазначена проблема є вкрай важливою для міста, тому що торкається інтересів всіх його мешканців, саме депутат повинен сприяти вирішенню базових проблем виборців, від його активність залежить вирішення цих проблем.

Даний проект було направлено на проведення моніторингу роботи депутатів Херсонської міської ради в виборчих округах та інформування виборців про результати депутатської діяльності. Реалізація проекту мала підвищити поінформованість виборців, а депутатів стимулювати до більш активної роботи в округах.

Мета моніторингу: підвищити активність роботи депутатів Херсонської міської ради шляхом моніторингу роботи з виборцями на округах, інформування виборців про результати моніторингу та підготовки відповідних пропозицій для влади.

Завдання моніторингу:

- ★ проведення дослідження ефективності роботи депутатів з виборцями на округах;
- ★ проведення широкої інформаційної кампанії;
- ★ активізація громадян;
- ★ підготовка та передача міській владі пропозицій щодо підвищення інформування про роботу депутатів.

Реалізація проекту

Моніторинговий сегмент

Перша половина липня була підготовчим етапом, під час якого були виконані наступні дії по проекту:

- ★ Затверджено плану проекту;
- ★ Підготовлено моніторингова анкета для «походу до депутатів»;
- ★ Проведено інструктаж волонтерів — учасників «походу до депутатів»;
- ★ Підготовлено анкету для «телефонного опитування»;
- ★ Підготовлено анкету для експертного опитування;
- ★ Підготовлено та направлено інформаційний запит, в якому була запрошена інформація про час і місце прийому депутатів;



Інструктаж волонтерів — учасників «походу до депутатів»

Друга половина липня і серпень були періодом збору інформації:

Головним заходом в цей період була акція «похід до депутатів». Згідно з графіком депутати приймають в різні дні, але більшість у 3-й четвер місяця. 18 серпня 2011 р велика група волонтерів відвідали 32 обранця (переважно мажоритарників), з яких прийом вели лише 10. Інших або взагалі не було, або вони залишили вести прийом під різними приводами своїх помічників, що не передбачено законом.

Другий «масовий похід до депутатів» відбувся 15 вересня 2011 р., волонтери відвідали 28 депутатів, прийом вели вже 12 обранців. Дивно, адже тепер відвідали в основному депутатів обраних за партійними списками. Інформа-

ція про прийом тут же, як і в серпні була розміщена в інтернеті і на наступному тижні опублікована в пресі.

В інші дні волонтери відвідали ще 9 депутатів, з яких прийом вели — 6. Таким чином, волонтери відвідали 69 депутатів, з яких прийом вели 28, або (16 обраних за списком і лише 12 в мажоритарних округах). Прийом 7 депутатів не був проведений через хворобу і великої відстані (кілька депутатів ведуть прийом у приміських селищах, транспортний зв'язок з якими обмежений).

Однак і отриманого результату виявилось цілком достатньо для остаточних оцінок якості депутатського прийому.

Количество депутатов, которые вели прием по годам



Аналіз прийому виборців депутатами Херсонської міської ради у 1999 — 2011рр.

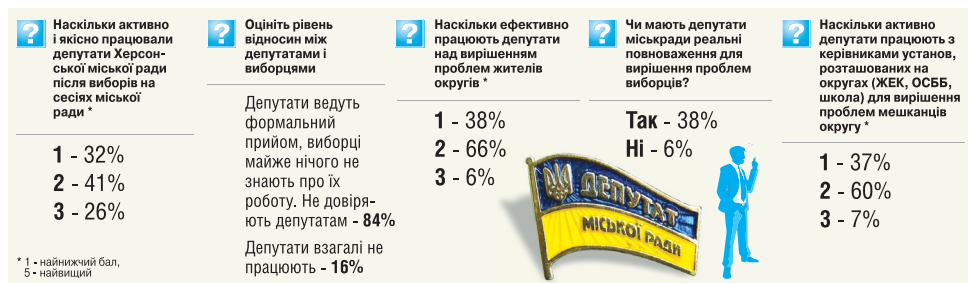
Крім походу до депутатів в цей період був проведений моніторинг місцевої преси та офіційного сайту міста. Був проведений моніторинг газет: «Херсонський вісник» (офіційний орган міськради), газет «Гривна», «Вгору» «Новий Час» і сайту «Благополучний град Херсон». На жаль, у зазначених ЗМІ було знайдено дуже мало інформації про роботу депутатів з виборцями: графік прийому, розміщений в «Херсонському віснику» (3 рази потім перевидався з уточненнями), в «Гривні» та на сайті міста. Крім цього в деяких інтерв'ю депутати трохи розповіли про те, як вони вирішують проблеми виборців.

Наприкінці серпня почалось проведення телефонного та експертного опитувань.

Вересень був місяцем аналізу інформації.

Був завершений «похід до депутатів», проаналізовано його результати, підготовано попередній аналітичний звіт, фрагменти якого були опубліковані партнером проекту, газетою «Вгору».

Так само були закінчені телефонне (100 чоловік) і експертне (50 осіб), опитування, зроблені аналітичні висновки.



Результати опитування.

Інформаційна кампанія

19 липня 2011р. відбулась прес-конференція з презентації проекту, після якої провідні ЗМІ (радіо «Софія», газети «Вгору» і «Гривна», сайти «Площа свободи» і «Херсонська правда») повідомили, що найближчим часом волонтери ХОО КВУ, інших громадських організацій, журналісти, відвідають депутатів Херсонської міської ради під час їх прийому виборців.

Водночас ця інформація була розміщена на групі «Третій сектор Херсонщини» в Фейсбуці, і на сайті «Політична Херсонщина». Її відразу опублікували інші сайти, а через тиждень провідні газети міста. Після цього обласне державне радіо запросило на спеціальну передачу експертів проекту.

У серпні на сайті «Політична Херсонщина» був створений розділ «Доступний депутат», в якому була розміщена інформація про нинішній склад Херсонської міської ради, інших рад області, витяги із законодавства, що стосується статусу депутата, його права та обов'язки, графік прийому депутатів міськради, інші інформаційні та правові матеріали. Даний розділ підтримувався на всьому протязі реалізації проекту.

Крім того, в серпні було видано буклет з презентацією проекту, організації та партнерського ЗМІ. У буклеті викладено мету, завдання, проблему проекту, очікувані результати, так само викладена історія діяльності ХОО КВУ в питаннях моніторингу діяльності влади, так же розміщена інформація про партнерське ЗМІ — газету «Вгору».

Буклет поширювався під час відвідування волонтерами депутатів, серед громадянам які були присутні на депутатському прийомі під час візитів волонтерів, крім того буклет поширювали під час публічних заходів проекту.

24 жовтня 2011 р. відбулося обговорення результатів проекту та аналітичного звіту на круглому столі, і їх презентація на прес-конференції. В обговоренні взяли участь секретар Херсонської міської ради Зоя Бережна, керівник «більшості» ради, голова фракції «Партії Регіонів» Ігор Казаков, керівник фракції КПУ Алла Беліченко, депутати районних у Херсоні рад, представники громадськості.



Прес-конференція з презентації проекту 19.07.2011:проект презентують члени ХОО КВУ Василь Касьянов та Олександр Мошнягул.



Прес-конференція та круглий стіл з презентації результатів проекту 24.10.2011.



Прес-конференція та круглий стіл з презентації результатів проекту 24.10.2011: дискусія.

Крім того, в жовтні було видано додаток газети «Вгору» накладом 16 000 екземплярів, в якому розміщені матеріали про результати проекту.

Також вся поточна інформація про проект розміщувалася на сайті «Політична Херсонщина», в мережі Фейсбук, її, як правило, передруковували сайти «Херсонська правда» і «ПІК».

Активну підтримку в реалізації проекту надали організації, які входять до складу громадської ради при ХОДА: в першу чергу «Фонд милосердя та здоров'я» (керівник А. Тютюник), Причорноморський центр політичних і соціальних досліджень (О. Мошнягул), Молодіжний центр регіонального розвитку, (М. Елігуашвілі), Безпосереднє народовладдя (Л. Щепеткіна), Асоціація захисту прав споживачів (В. Задніприний).

Крім офіційного інформаційного партнера газети «Вгору», активно писали про проект газети «Гривна», «Акценти», «Новий день», «Вільний Вибір», сайти «Херсонська Правда» і «ПІК».

Результати проекту

Кількісні результати:

- ★ В ЗМІ та Інтернеті близько 70 публікацій
- ★ Відвідано 69 депутатів під час прийому виборців, 7 депутатів так і не змогли відвідати;
- ★ Опрацьовано близько 50-ти документів депутатів (журнали, звернення, листи);
- ★ Опитано 50 експертів;
- ★ Підготовлено 10 пропозицій для влади.

Якісні результати:

- ★ Отримано якісний звіт про моніторинг преси;
- ★ Отримано звіти про зустрічі з депутатами;
- ★ Підготовлено звіт про проведення «телефонного опитування»;
- ★ Підготовлено звіт про проведення експертного опитування;
- ★ Виготовлений розділ на сайті «Політична Херсонщина»;
- ★ Підготовлено текст Аналітичного звіту;
- ★ Підготовлені пропозиції для влади.

Після виходу статей або інформації на радіо до організації через редакцію зверталися виборці з проханням надати інформацію про роботу конкретного депутата.

Після першого ж «походу до депутатів» керівництво міста почало активно просити у організації всі матеріали по проекту: проект фактично моніторився міськрадою, що говорить про актуальність обраної теми.

Підводячи підсумки слід зазначити, що всі поставлені в проекті завдання були виконані повністю. Підготовлені в рамках проекту зауваження та пропозиції були передані керівництву міста. Секретар міської ради Зоя Бережна взяла до відома більшість зауважень і пообіцяла усунути їх.

**ПРЕДСТАВНИЦТВО СУСПІЛЬНИХ
ІНТЕРЕСІВ: ЗАГАЛЬНІ
ОСНОВИ, КРАЩІ ПРАКТИКИ
ЛОКАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ**



Представництво суспільних інтересів: загальні основи, кращі практики локальних проектів

В той час, коли в Україні масово порушуються права людини, захист громадських інтересів (адвокація) перестала бути абстракцією.

Захист громадських інтересів в Україні став простою необхідністю.

Велика частина людей і організацій накопичили необхідні дані зі свого персонального досвіду, з результатів систематизованих моніторингів дотримання прав і свобод.

Ці дані красномовно свідчать про те, що переважна частина населення Україна орієнтована на зміну якості свого життя. Такі зміни можливі тільки за допомогою впливу на прийняття рішень та їх подальший контроль з боку громадських організацій, ініціативних груп чи громад.

Минув час, коли можна було все списати на погане законодавство. У суспільстві настало розуміння, що навіть при прекрасному якісному законі практика його виконання може не відповідати навіть мінімального стандарту. Потрібні зміни у підході громадських організацій до взаємодії з владою.

Якщо наприкінці 20-го ст. використовувався критерій якості взаємодії: партнерство-конфронтація, то в першому десятилітті XXI ст. викристалізувався новий критерій: відповідність / невідповідність прийнятих владою рішень та їх виконання стандартам прав людини і свобод.

Наш проект «Підготовка коаліцій неурядових організацій та локальних ЗМІ з обраних областей центральної та південної України до проведення моніторингу діяльності органів місцевої влади та представництва суспільних інтересів» один з таких, який реалізує цей якісно новий підхід до захисту громадських інтересів.

Підхід полягає в тому, що захист громадських інтересів розглядається як процес, заснований на прагненні до дотримання стандартів прав і свобод.

На противагу підходу до адвокації як до одноразової кампанії, наш підхід надихається результатами, яких домагаються на місцях невеликі громадські організації і групи, що цілеспрямовано діють на певному відрізку часу з вирішення суспільно значущої проблеми, комбінуючи різні види дій і не зу-

пиняючись на один раз обраному форматі. Доброю ілюстрацією для таких процесів є недавня публікація Олексія Полторакова «Ліки від політичного аутизму»: «При цьому мають на увазі не масові акції підтримки, виступи на захист і так далі, характерні для традиційної політики. Важлива саме пряма, безпосередня участь українських громадян у соціально-політичних процесах, вираз їхніх інтересів і запитів перед обличчям влади, пряма участь в проектах громадянського контролю (насамперед через ЗМІ) і, принаймні, непряма, — в перерозподілі ресурсів і владних повноважень».

Але головне! — Вони спираються на вже існуючі стандарти захисту прав і свобод, будь то право на здоров'я або право на свободу. Адже в захисті громадського інтересу основоположну роль відіграють знання стандартів і правових процедур.

Дії у цьому процесі плануються лише після того, як зацікавлені у змінах та прийнятті рішень люди зберуть достатньо надійні дані про існуючу проблему, проаналізують причини і поставлять реалістичні, досяжні цілі.

Саме тому перш, ніж діяти, організації, які отримали підтримку в проекті, ставили цілі, виходячи з хорошого знання проблем, з якими стикаються їх односельці або жителі міста та регіону. Вони мають право говорити і вимагати змін, так як заручилися підтримкою інших, зацікавлених у вирішенні проблеми. І якщо якась запланована дія не принесла результату, то для адвокації це зовсім не кінець, а початок наступного етапу (так званий план Б) — що означає не провал проекту, а продовження процесу.

Не менш важливі й самі правові дії — чітко сплановані, ретельно продумані за змістом, якісно виконані хорошими професіоналами.

Щоб домогтися гарного взаєморозуміння та підтримки, знадобиться професійна робота з мас медіа, так як про один і той же процес медіа можуть розповісти по-різному. Тому для захисту громадського інтересу інформаційна та просвітницька робота — величезна і цінна сфера взаємодії з суспільством і тими, хто приймає рішення. Уміння вести переговори, розпізнавати інтереси, приводити до необхідних рішень, спираючись на правовий стандарт, — далеко не повний список того, чим доводиться всерйоз займатися неурядовим організаціям.



THE UNIVERSAL DECLARATION OF Human Rights

PREAMBLE recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

WHEREAS disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspiration of the common people,

WHEREAS it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law,

WHEREAS it is essential to promote the development of friendly relations between nations,

WHEREAS the peoples of the United Nations have in the Charter reaffirmed their faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

WHEREAS Member States have pledged themselves to achieve, in cooperation with the United Nations, the promotion of universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms,

WHEREAS a common understanding of these rights and freedoms is of the greatest importance for the full realization of this pledge,

Preamble The General Assembly Proclaims this Universal Declaration of Human Rights as a common standard of achievement for all peoples and all nations, to the end that every individual and every organ of society, keeping this Declaration constantly in mind, shall strive by teaching and education to promote respect for their rights and freedoms and by progressive measures, national and international, to secure their universal and effective recognition and observance, both among the peoples of Member States themselves and among the peoples of territories under their jurisdiction.

ARTICLE 1 (1) All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

ARTICLE 2 (1) Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status. Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be an independent, trust, non-self governing or under any other limitation of sovereignty.

ARTICLE 3 (1) Everyone has the right to life, liberty and security of person.

ARTICLE 4 (1) No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

ARTICLE 5 (1) No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

ARTICLE 6 (1) Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law.

ARTICLE 7 (1) All are equal before the law and are entitled without any discrimination to equal protection of the law. All are entitled to equal protection against any discrimination in violation of this Declaration and against any incitement to such discrimination.

ARTICLE 8 (1) Everyone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violating the fundamental rights granted him by the constitution or by the law.

ARTICLE 9 (1) No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

ARTICLE 10 (1) Everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him.

ARTICLE 11 (1) Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proven guilty according to law in a public trial at which he has had the opportunity to defend himself. (2) No one shall be held guilty of any penal offence on account of any act or omission which did not constitute a penal offence in his country, in international law, at the time that it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable to the crime at the time it was committed.

ARTICLE 12 (1) No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

ARTICLE 13 (1) Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each State. (2) Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

ARTICLE 14 (1) (1) Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution. (2) This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from activities contrary to the purposes and principles of the United Nations.

ARTICLE 15 (1) (1) Everyone has the right to nationality. (2) No one shall be arbitrarily deprived of his nationality.

ARTICLE 16 (1) (1) Men and women of full age, without any limitation due to race, nationality or religion, have the right to marry and to found a family. They are entitled to equal rights in all matters relating to marriage and in the dissolution. (2) Marriage shall be entered into only with the free and full consent of the intending spouses. (3) The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

ARTICLE 17 (1) (1) Everyone has the right to own property alone as well as in association with others. (2) No one shall be arbitrarily deprived of his property.

ARTICLE 18 (1) Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion, to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

ARTICLE 19 (1) Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without restriction, to receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

ARTICLE 20 (1) (1) Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association. (2) No one may be compelled to belong to an association.

ARTICLE 21 (1) (1) Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives. (2) Everyone has the right to equal access to public service in his country. (3) The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by secret ballot and universal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

ARTICLE 22 (1) Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international co-operation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

ARTICLE 23 (1) (1) Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment. (2) Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work. (3) Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and his family a decent existence.

ARTICLE 24 (1) Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holiday with pay.

ARTICLE 25 (1) (1) Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control. (2) Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

ARTICLE 26 (1) (1) Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit. (2) Education shall be directed to the full development of the human personality and the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace. (3) Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

ARTICLE 27 (1) (1) Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits. (2) Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

ARTICLE 28 (1) Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

ARTICLE 29 (1) (1) Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible. (2) In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law which for the purpose of securing the recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society. (3) These rights and freedoms may in no case be exercised contrary to the purposes and principles of the United Nations.

ARTICLE 30 (1) Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth herein, or at limiting, by law, teaching, practice, worship and observance.



Загальна декларація прав людини

І лише тоді, коли переговорний потенціал вичерпаний, а партнерство неможливо з принципових міркувань, з метою захисту громадського інтересу, заснованого на правах і свободах, ми змушені переходити до конфронтації з владою.

Конфронтація — не самоціль, не головний спосіб добитися результату.

Конфронтація без насильства — це спосіб показати владі, що наше діло праве (засновано на праві).

І коли влада порушує прийняті стандарти захисту прав людини, на партнерство вона розраховувати не може. Громадські дії — мітинги, плакати, флешмоби влада часто намагається списати на рахунок політичних опонентів.

Представництво суспільних інтересів: загальні основи, кращі практики локальних проєктів

Однак мешканців міст чи сіл — не членів політичних партій, які хочуть жити в чистому довкіллі, набагато більше, ніж членів навіть найчисленнішої партії.

Для неупередженого захисту громадських інтересів важливо залишатися політично нейтральними.

Отже, захист громадського інтересу заснований на стандартах захисту прав і свобод, цілі — ясні і досяжні. Постановка цих цілей пов'язана з визначеними законом обов'язками влади по відношенню до наших прав. А дії в плані — тільки ті, які ведуть до мети. Прийняті владою рішення знаходяться під контролем незалежних ЗМІ та зацікавлених партнерів з громади, селища, регіону або ініціативних груп, що працюють у певній сфері.

Сподіваємося, що надані вашій увазі проекти зацікавлять вас саме тим, що зовсім невеликі групи людей можуть змінювати дійсність на краще, не чекаючи, що виникла проблема «якось розсмокчеться сама собою».

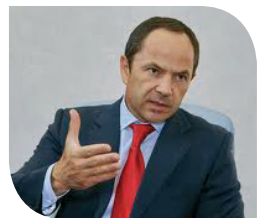
У людей є правові підстави вимагати у влади прийняття таких рішень, які б вели до реалізації всього каталогу прав і свобод, зафіксованих в національному та міжнародному праві.

В якості ілюстрації позиції влади по відношенню до правових вимог ми вирішили використати кілька характерних цитат із недавніх виступів чиновників різних рівнів, щоб продемонструвати злагожденість і системність підходу до цих питань з боку влади.

Віктор Янукович, Президент України: «Тому я проти того, щоб скасовувати пільги, і ми повинні з громадськими організаціями, з тими, хто протестує, хто користується цими пільгами, спільно підійти до проблеми, і дати відповіді на ці питання. Більшість громадських організацій хоче діалогу, але є радикали, які кричать: Є закон — платіть», але така позиція не має відповіді. Тому що наші фінансові можливості обмежені». <http://podrobnosti.ua/power/2011/11/08/802549.html>



Сергій Тігіпко, віце-прем'єр: «Щодо судових рішень — сьогодні не закладено ні копійки до бюджету. Більше тисячі людей мають рішення судів про виплату понад 10 тис. грн. Плюс, є випадки, коли з 1996 року нараховувалася компенсація по 1 млн. 600 грн. Цього не закладено в бюджеті. Ось цю проблему будемо



вирішувати», — запевнив чиновник. <http://rf-comfort.ru/rabochaya-gruppa-chernobyltsev-voshla-v-kabmin-na-peregovoryi-s-tigipko/>. «В Україні винесені тисячі судових рішень, за якими пенсії складають більше 30 тисяч гривень, а разові виплати при цьому досягають 700 тисяч гривень і вище. Інакше як судовою корупцією назвати це не можна. Однозначно потрібно посилювати нагляд за правомірністю таких рішень», — підкреслив Тіринко. http://lb.ua/news/2011/11/06/122708_Tigipko_poobeshchal_chernobiltsam_re.html

Олександр Попов, який ось вже рік фактично виконує роль мера Києва, з приводу судових рішень про комунальні послуги:

«Виконання рішення суду щодо скасування незаконних тарифів на комунальні послуги, встановлених з першого червня, призведе до зупинки надання цих послуг. Про це в ефірі телеканалу Київ заявив голова Київської міськдержадміністрації Олександр Попов, повідомляє Українська правда. «Реалізація рішення суду і прийняття певних заходів зупинить подачу комунальних послуг — це абсолютно об'єктивно кажу, без жодних перебільшень», — сказав глава



Один з блогерів популярного інтернет-порталу резюмував: «Тобто, закон — це погано, діалог на користь влади — добре ...».

А таких псевдодіалогів, не заснованих на громадському контролі за виконанням владою своїх зобов'язань, стає більше і більше: «... як показує досвід деяких громадських рад при ключових органах державної влади (зокрема, при МЗС), під загрозою соціального» рейдерства «знаходяться навіть цілком «невинні» інститути громадянського суспільства ». <http://www.pravda.com.ua/articles/2011/11/23/6780344/>

Ці короткі цитати мають стати ємним застереженням всім, хто намагається «конструктивно співпрацювати» з будь-якою владою за будь-яких обставин — навіть тоді, коли вона відкрито, навіть брутально не виконує своїх законних зобов'язань, маніпулює громадською думкою, апелюючи до нашої совісті або протиставляючи суспільству тих, хто бореться за верховенство права.

Саме тому підхід до адвокації, заснований на стандартах захисту прав людини ми вважаємо своєчасним і найбільш адекватним в існуючій суспільній

ситуації: обов'язки на основі права і стандартів важко заперечити — їх можна тільки виконати законним способом.

Головними відмінними рисами реалізованих за підтримки програми МЗС Польщі та Фонду Стефана Баторія проектів є три:

- ★ Організаціями виконано аналіз права, який дозволив систематизувати зобов'язання влади в обраному ними проблемному полі.
- ★ Проект виконувався в тісній взаємодії з локальними засобами масової інформації, що дозволяє привернути увагу до проблеми та шляхів її вирішення, створити майданчик для суспільного діалогу, а самій газеті стати каналом інформування та правової просвіти своєї читачької аудиторії.
- ★ Організації взаємодіяли з владою та громадами за рішенням насущних проблем на локальному рівні, використовуючи існуюче законодавче поле і наявні невеликі ресурси.

Те, що свою діяльність з реалізації проектів організації починали з аналізу права, ми вважаємо підходом, що вимагає популяризації та поширення в Україні. Тільки при ретельному аналізі взятих на себе владою зобов'язань можна побачити реальний рух в проблемному полі: вирішується проблема, замовчується чи вона, або ж «заганяється» в тінь і за допомогою незаконних дій або бездіяльності перетворюється на нерозв'язну.

Партнери працювали над наступними цілями:

Донецьк КВУ зосередився на реалізації права мешканців м. Донецька на чисте (вільне від тютюнового диму) повітря. Була поставлена мета перевірити, як виконуються владою взяті на себе зобов'язання — адже в Положенні про заборону куріння в громадських місцях вказані певні громадські місця, в яких куріння повністю заборонено. Але одна справа — прийняти Положення, і зовсім інша — виконати його. За час реалізації проекту вдалося добитися розширення списку громадських місць вільних від тютюнового диму, фактично невелика команда сприяла прийняттю нового Положення про заборону куріння в громадських місцях міста Донецька до ЄВРО —



Акція в м. Донецьк 17 листопада 2011 р. в Міжнародний день відмови від паління.

2012. Результат став можливий завдяки активізації людей, які однозначно висловилися за чисте повітря, а також роботі з Постійною комісією з питань захисту прав і свобод. Форми роботи з зацікавленими групами були різноманітними: гаряча лінія, на яку не тільки приймали дзвінки для реєстрації порушень, але й використовували її для правового інформування та освіти, а також, спільно з партнерськими ЗМІ — для активізації правових дій. Подача рекомендацій для розробки зобов'язуючих документів, заслуховування звітів про реалізацію норм є формами реальної участі організації у формуванні владних рішень і в контролі за їх виконанням.

Молода організація «Взаємодія» з смт Компаніївка Кіровоградської області знайшла одну з проблем, про яку воліють вголос не говорити, а сором'язливо про неї мовчати. Поставлена мета ними базувалася на існуючих санітарно-гігієнічних нормах щодо змісту громадських туалетів. При дослідженні питання виявилось, що та сфера життя і здоров'я, без якої не може існувати жодна людина, ніяк не відображена ні в бюджетних рядках, ні в організаційних планах роботи місцевої влади. Тобто вона фактично є, але її не існує в офіційних управлінських документах і планах — немає жодного громадського туалету на балансі органів місцевого самоврядування, не виділено ніяких бюджетних грошей на утримання громадських туалетів в 2011 році. Так би, напевно, це і продовжувалося, але під час реалізації проекту питання про громадські туалети було винесено на розгляд дев'ятої сесії селищної ради шостого скликання, і було прийнято рішення про будівництво громадського туалету в наступному році і виділення коштів на обслуговування вже існуючих громадських туалетів. Важливу роль зіграли ЗМІ — і безпосередні партнери проекту і ті, хто виявив цікавість до діяльності і допоміг донести необхідну інформацію, підтримавши ініціативи громадської організації. Велику роль у реалізації проекту зіграли волонтери. Головне в найближчому майбутньому — не зменшувати ступеня контролю над виконанням прийнятих рішень.

Юристи майбутніх поколінь, по всій видимості, будуть вивчати феномен продажу в приватну власність колишніх радянських гуртожитків разом з людьми. Саме на подоланні такої дикої невідповідності стандартам захисту прав людини зосередилася організація «Євпаторійський Центр регіонального розвитку»: була поставлена мета захисту прав мешканців гуртожитків через прийняття / виконання рішень про передачу гуртожитків у комунальну власність територіальних громад і реалізації їх прав на приватизацію житла. Збори мешканців, регулярне інформування, участь у загальнонаціональному русі за захист прав мешканців гуртожитків, де фокусом є не тільки ухвалення закону, але і його практичне виконання, судові тяжби — багато складної роботи, яка робиться послідовно і веде до запланованого результату.

тату. Якщо ще недавно суди були програні, то сьогодні суд вищої інстанції скасував рішення судів першої та апеляційної інстанцій і направив справу на новий розгляд. У організації з'явився шанс здійснити грамотні правові дії та отримати необхідний результат. Підтримка партнерських ЗМІ допомагає довести правдиву інформацію про те, що у людей є право, і вони твердо мають намір його реалізувати незалежно від того, що влада, як завжди, намагається сховатися за формулюванням, що не має правового сенсу: «нема грошей».



Флеш моб «Побудуйте туалет і зміцніть авторитет!». 24 серпня 2011 р. в селищі Компаніївка.

Цікаво, що деякі люди активність громадських організацій розглядають як спробу перешкодити владі діяти.

Подібне роздвоєння свідомості повинно бути предметом пильної уваги всіх учасників суспільних відносин: адже якщо люди, незадоволені своїм життям, самі не роблять спроб захистити свої права і незадоволені такими спробами інших, то, може бути, міркування про краще життя — всього лише лукавство? Вжилися в роль вічної жертви і добре себе там відчуваємо. Це одна із системних проблем, з якою зіткнулися організації: активізація діяльності викликає відсіч не тільки з боку влади, часто відсіч проявляється, що називається «з тилу», від самих страждених. Вони можуть не розуміти активності громадських організацій, вони можуть боятися конфліктів і протиріч, вони

можуть мати іншу точку зору на те, як необхідно діяти. Саме тому інформування, правова просвіта та робота партнерських ЗМІ з роз'яснення стандартів прав і свобод та оцінки реального стану справ із подоланням конкретної проблеми сприяють виникненню згуртованості і взаєморозуміння окремих людей і зацікавлених груп.



Загальні збори мешканців гуртожитків 5.11.2011 м. Євпаторія: загальний план.

Ще однією важливою проблемою є регулярні спроби публічної дискредитації ідей і дій громадських організацій та ініціативних груп, які отримують підтримку міжнародних організацій. Якщо виступаєш за чисте повітря — значить, ти не просто дбаєш про своє здоров'я і здоров'я оточуючих — таке і в голову не може прийти! — Ні, ти просто на службі у таємничих корпорацій, які в свою чергу борються з іншими виробниками продукції, що шкодять здоров'ю. Якщо борешся за права мешканців гуртожитків, то ти на боці тих, хто ці гуртожитки хоче прігрести до своїх рук ... Звичайно, з такими звинуваченнями, не заснованими на аргументах, а базуються на теоріях змов і приземленому аналізу інтересів, важко сперечатися. Єдиний шлях для громадських організацій — планомірна робота в полі вибраних для вирішення проблем, регулярного інформування та формування вашого сталого впізнаного образу в публічній сфері, збір пожертвувань на місцях, відкритість, прозорість фінансування та регулярна звітність. «Кого знають, тому дові-

ряють». На даний момент важливим є факт — найбільшим споживачем донорських коштів є уряд. Так що громадський сектор тут не конкурент!

Познайомившись з короткими описами проектів, можливо, вам захочеться повторити успіх у своїй сфері діяльності, у своїй громаді. Ми саме до цього і прагнемо, щоб якомога більше людей захотіли досягти успіхів у захисті своїх прав і свобод за допомогою різних підходів. Ми описали лише один з них, який надихнув організації та тих, з ким вони працювали над реалізацією проекту.

Як відзначили члени однієї з організацій-партнерів у своєму фінальному звіті: «Проблема ця не була штучно придумана або роздута, як говорили деякі на початку реалізації. Усі, хто відвідав виставку [по темі проекту], не залишилися байдужими до наданої інформації, [давали нові ідеї] і прийшли до спільної думки, що на владу можна впливати і завдяки громадській активності можна змусити владу працювати на нашу користь».

Бажаємо вам успіхів!

Я з великим задоволенням і ентузіазмом хочу подякувати Агнешці Коморовський як людині, який надихала нас своїми ідеями і партнерською підтримкою на всіх етапах цього цікавого шляху: від обдумування підходу, розробки програми, її впровадження, отримання консультацій від партнерських організацій та учасників тренінгів, оцінки заявок і реалізації проектів і до роздумів над узагальненням отриманих результатів.

Також мені хотілося б висловити вдячність тим людям, хто реалізовував проекти, і хто висвітлював їх хід в ЗМІ. Я думаю, ви наполегливі люди, правдиві у своїх прагненнях.

Олена ВОЛОЧАЙ

Тренер, експерт ГО «За професійну допомогу»

**ПРОЕКТИ З ПРЕДСТАВНИЦТВА
СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ,
ЩО БУЛИ РЕАЛІЗОВАНІ**



Автономна республіка Крим

Локальний проект «Захистимо свої права разом»

НУО: Громадська організація «Євпаторійський центр регіонального розвитку».

Партнерське ЗМІ: газета «Обозрение Крымских дел».

Територія діяльності: м. Євпаторія, АР Крим.

Проблема та мета проекту

В 1996 році в процесі приватизації ВАТ «Євпаторіябуд», до статутного фонду підприємства було включено чотири гуртожитки в м. Євпаторія (64% акцій належало фонду держмайна АРК і 36% акціонерам, працівникам підприємства). З часом ВАТ «Євпаторіябуд» збанкрутувало. У 2004 році почалася санація підприємства, під час якої через ряд певних «сумнівних» юридичних маніпуляцій, керівник підприємства Чернявський В.К. став власником гуртожитків. На жаль, органи місцевого самоврядування Євпаторії та міський суд підтвердили вказану незаконну угоду. В результаті, близько 3000 мешканців гуртожитків стали «заручниками» нового власника: було різко піднято тарифи на комунальні послуги, відключали світло, газ, наразі немає опалення, потребує негайного ремонту каналізація.



Так виглядають «злополучні» гуртожитки м. Євпаторії: вид зовні.



Так виглядають «злополучні» гуртожитки м. Євпаторії: вид зсередини.

З 2005 року по теперішній час зазначені гуртожитки власником абсолютно не обслуговуються — внаслідок відмови укладання договорів на надання комунальних послуг, в гуртожитках відключили подачу електроенергії та газу. З 2006 року гуртожитки не опалюються. Введена оплата за проживання в розмірі 49 гривень за ліжко-місце і 5,75 грн. за 1 кв. м. зайвої житлової площі (раніше мешканцями оплачувалися лише кв. м.). Власник змушує мешканців підписувати кабальні договори, в яких передбачається реєстрація за місцем проживання лише на 6 місяців, хоча раніше люди були прописані постійно. Новим власником в будинки гуртожитків не вкладено жодної копійки, і складається враження, що гуртожитки навмисно доводяться до аварійного стану. Є жителі, у яких відібрали місця загального користування, і наразі вони змушені справляти свої потреби в целофанові пакети.

Для організованого захисту права громадян на житло було зареєстровано громадську організацію «Кримська громадська спілка захисту прав мешканців багатоквартирних будинків та гуртожитків», котра являлася партнером проекту. Активісти вказаної організації брали участь у розробці Законопроекту України № 500 «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків». Для захисту прав жителів гуртожитків неодноразово залучалися національні та регіональні ЗМІ, адвокати, неодноразово були організовані масові акції протесту (так, 21 жовтня 2008 р. було проведено акцію

протесту біля Адміністрації Президента України, у який взяло участь біля 1500 осіб). В результаті проведеної акції, 24 жовтня 2008 р. було видано Указ Президента, який захищав права мешканців гуртожитків, та створені по регіонах України комісії з реалізації житлових прав мешканців гуртожитків.

У 2004 році Прокуратурою Республіки Криму було порушено кримінальну справу щодо незаконної приватизації гуртожитків м. Євпаторії і направлено позов до суду. Але місцевий суд та апеляційна інстанція, Вищий Адміністративний суд України винесли рішення не на користь мешканців гуртожитків. На скарги постраждалих жителів гуртожитків Кабінет Міністрів відповідає: необхідно проводити передачу гуртожитків до комунальної власності. Місцевою владою відповідне рішення було прийнято ще в 2005 році, а завершити процес передачі планувалося до кінця 2007 року. Однак, перед безпосередньою передачею гуртожитків на баланс органів місцевого самоврядування, в будинках необхідно відремонтувати всі зовнішні мережі водопостачання та газопостачання. Проте, гроші на це в бюджеті не закладаються, що і є основною причиною невиконання владою свого ж рішення.

Метою проекту «Захистимо свої права разом» був захист права на житло мешканців гуртожитків м. Євпаторії шляхом привернення уваги широких кіл громадськості до проблеми та спонукання органів місцевої влади до прийняття рішення щодо передачі гуртожитків до комунальної власності територіальної громади та реалізації права їх жильців на приватизацію.

Реалізація проекту

В ході реалізації проекту можна виділити декілька сегментів:

Аналіз законодавства України та моніторинг його виконання органами місцевого самоврядування м. Євпаторії у частині захисту прав мешканців гуртожитків. Було проаналізовано наступні документи: Конституція України; Житловий Кодекс УРСР; Закон України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків»; Концепція Загальнодержавної цільової програми передачі гуртожитків у власність територіальних громад на 2010-2014 роки; Рішення Верховної Ради АР Крим «Про забезпечення на території АР Крим Закона України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків»; Рішення Євпаторійської міської ради «Про прийняття до комунальної власності територіальної громади м. Євпаторія гуртожитків ЗАО «Євпаторіяжилбуд-2005», розташованих по вул. Крупської 36,40,50 та

вул. 60 років Жовтня, 44»; «Програма передачі гуртожитків у комунальну власність територіальної громади м. Євпаторії»; Рішення Євпаторійської міської ради «Про визначення постачальників житлово-комунальних послуг для будинків гуртожитків, розташованих за адресою вул. Крупської, 36,40,50 та вул. 60 років Жовтня в м. Євпаторія». В результаті, було отримано відповідний аналітичний звіт, висновки якого надалі використовувалися як інформаційній кампанії, так і в заходах впливу на органи влади.

Правові дії. Протягом діяльності за проектом, було підготовлено та направлено більше 10 скарг, звернень, заяв, листів до прокуратури, органів місцевого самоврядування м. Євпаторії, депутатів ВР АР Крим та органів виконавчої влади АРК, Голови Верховної ради та Президента України щодо вирішення проблем мешканців гуртожитків, в тому числі реалізації їх права на приватизацію житла.

Копия телеграммы
поданной в г. Евпатория за номером 0051 148 слов
02 сентября 2011 г. в 11 час.53 мин.

УВЕДОМЛЕНИЕ ТЕЛЕГРАФОМ Г КИЕВ 8 УЛ М ГРУШЕВСКОГО 5
ПРЕДСЕДАТЕЛЮ ВЕРХОВНОЙ РАДЫ УКРАИНЫ ЛИТВИНУ В М=
УВАЖАЕМЫЙ ВЛАДИМИР МИХАЙЛОВИЧ ТРЕБУЕМ ОТ ВЛАСТЕЙ И
ДЕПУТАТОВ УКРАИНЫ НЕ ДОПУСТИТЬ ПРОИЗВОЛА И СТАТЬ НА
ЗАЩИТУ ЖИЛИЩНЫХ ПРАВ ЖИТЕЛЕЙ ОБЩЕЖИТИЙ ПРОЖИВАЮЩИХ
ПО АДРЕСУ УЛ КРУПСКОЙ 36 40 42 УЛ 60 ЛЕТ ОКТЯБРЯ 44 Г ЕВПАТОРИЯ
1-ГО ОКТЯБРЯ 2011 Г ЗАКАНЧИВАЕТСЯ МОРАТОРИЙ ЗАКОНА УКРАИНЫ
О РЕАЛИЗАЦИИ ЖИЛИЩНЫХ ПРАВ ЖИТЕЛЕЙ ОБЩЕЖИТИЙ НА
ОТЧУЖДЕНИЕ ИМУЩЕСТВА ОБЩЕЖИТИЙ В ЭТОТ ЖЕ ДЕНЬ 1-ГО
ОКТЯБРЯ 2011 Г УКАЗАННЫЕ ОБЩЕЖИТИЯ НАХОДЯЩИЕСЯ В
УСТАВНОМ ФОНДЕ ЗАО ЕВПАТОРИЯЖИЛСТРОЙ-2005 БУДУТ
ПЕРЕДАНЫ В ПРОФСОЮЗЫ ЕВПАТОРИЯЖИЛСТРОЙ-2006
ТРЕБУЕМ ПРОДЛИТЬ МОРАТОРИЙ УКАЗАННОГО ЗАКОНА ДО 30
СЕНТЯБРЯ 2014 Г НЕ ПРОДЛЕНИЯ МОРАТОРИЯ ГРОЗИТ ЖИЛЬЦАМ
ОБЩЕЖИТИЙ ТРИ ТЫСЯЧИ ЧЕЛОВЕК СТАТУС БОМЖЕЙ=С УВАЖЕНИЕМ
ТРИ ТЫСЯЧИ ЖИЛЬЦОВ ОБЩЕЖИТИЙ УЛ КРУПСКОЙ 36 40 42 УЛ 60 ЛЕТ
ОКТЯБРЯ 44 ЕВПАТОРИЯ ПО ПОРУЧЕНИЮ ОНИЩЕНКО ГАЛИНА
ВАЛЕНТИНОВНА УЛ КРУПСКОЙ 36 КОМ 9 ЕВПАТОРИЯ АР КРЫМ 97400
ТЕЛ 0962327355

С подлинным верно г. Евпатория
02 сентября 2011 г



оператор

Клименко А.В.

Телеграма до Голови Верховної Ради В.Литвина.

Хронологія та наслідки звернень наступні:

- ★ 23.06.2011 р. подано заяву на ім'я Голови Верховної Ради АРК Константина В.А. щодо проблем мешканців гуртожитків у м. Євпаторія. Результат звернення: 4.07.2011 р. прийнято рішення Верховної Ради АРК щодо створення робочої групи з питань проблем мешканців гуртожитків м. Євпаторія; 28.07.2011 р. — проведено виїзне засідання робочої групи у м. Євпаторія з цього питання.
- ★ 22.08.2011 р. надіслано листа голові робочої групи з питань прав мешканців гуртожитків м. Євпаторії Мальчикову К.В. щодо надання копії відповіді Прокурора АРК. Результат: отримано копію відповіді прокуратури АРК.
- ★ 22.08.2011 р. подано заяву на ім'я Євпаторійського міського Голови Даниленка А.П. щодо надання копії листа, відправленого на адресу Державної інспекції з енергонагляду. Результат: відповіді не отримано.
- ★ 29.08.2011 р. подано заяву на ім'я прокурора м. Євпаторія щодо надання інформації про дату призначення на посаду прокурора м. Євпаторія Хворостяна Г.В. Результат: відповіді не отримано.
- ★ 31.08.2011 р. подано заяву на ім'я Фонду майна АРК щодо ініціювання зборів акціонерів БАТ «Євпаторіябуд». Результат: відповіді не отримано.
- ★ 23.09.2011 р. подано заяву на ім'я Євпаторійського міського Голови Даниленка А.П. щодо участі у засіданні сесії міськради. Результат: відповіді не отримано.
- ★ 07.09.2011 р. направлено телеграму на ім'я Голови Верховної Ради України Литвина В.М. щодо розгляду Законопроекту № 8678. Результат: відповіді не отримано.
- ★ 02.09.2011 р. направлено телеграму на ім'я Голови Верховної Ради України Литвина В.М. щодо розгляду Законопроекту № 8678. Результат: відповіді не отримано.
- ★ 15.09.2011 р. направлено дві телеграми на ім'я Президента України Януковича В.Ф. щодо підписання Закону України № 8678. Не впевнені, що саме ці звернення дали наступний результат, проте явно посприяли його досягненню: — Прийнято Верховною Радою України Законопроект № 8678; — 03.09.2011 р. отримано листа від Голови комісії при ВР АРК К.Мальчикова щодо роботи комісії; — 06.09.2011 р. отримано листа від Міністерства регіонального розвитку та житлово-комунального господарства АРК щодо участі у роботі постійної комісії при ВР АРК; — 20.09.2011 р. отримано відповідь від Адміністрації Президента України; — 30.09.2011 р. отримано рішення сесії Євпаторійської міськради щодо вирішення питань мешканців гуртожитків (рішення формальне і не вирішує проблем мешканців гуртожитків).

Освітні дії. З метою інформування та правової освіти мешканців гуртожитків щодо їх прав на приватизацію житла, було проведено 4 інформаційні сесії — 24.08.2011 р., 26.08.2011 р., 05.10.2011 р., 20.10.2011 р. Учасниками вказаних заходів стало більше 80 мешканців гуртожитків м. Євпаторія, котрі були проінформовані про правові аспекти чинного Законодавства України щодо їх прав на приватизацію житла, у якому вони проживають, та виконання органами місцевого самоврядування м. Євпаторії законодавства України в частині захисту прав мешканців гуртожитків.

Громадські дії. 26.09.2011 року один з виконавців проекту Галина Онищенко взяла участь у акції біля Адміністрації Президента України щодо підписання Закону України №8678. Що торкається безпосередньо проблем жителів гуртожитків м. Євпаторія, з метою привернення уваги органів місцевої влади до проблем мешканців гуртожитків та реалізації їх права на приватизацію житла, було проведено загальні збори мешканців гуртожитків.



Информационный бюллетень

октябрь 2011

Защитим свои права вместе

В июле 2011 г. образованные организации «Евпаторийский центр регионального развития» и «Крымский общественный союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» при поддержке программы Польской помощи Министерства Иностранных дел Польши в 2011 г. и Фонда им. Стефана Батореги приступили к реализации проекта «Защитим свои права вместе», основной целью которого является привлечение внимания широких кругов общественности к проблеме жителей приватизированных обществ и побуждать органы местной власти принять решение относительно передачи данных обществ в коммунальную собственность.

В 1996 году в процессе приватизации ЗАО «Евпаториортот» было включено в уставный фонд предприятия четыре общества. 64% акций принадлежали фонду имущества АРК и 36% акционерам (большим работникам «Трест Евпаториортот»). По решению ЗАО «Евпаториортот» обанкротилось. В 2004 г. началась санация предприятия, в следствие чего его руководителем Чернышский В.В. стал владельцем обществ. Органы местного самоуправления Евпатории и городской суд утверждают это.

В результате 3000 жильцов этих обществ стали законными нелегальными владельцами своего жилья, были резко подняты тарифы на коммунальные услуги, отличав-

ли светом, газом и отоплением, требовался немедленный ремонт канализации. Так Евпаторийский городской суд своим решением от 10.10.07 г. признал незаконным и обязал уплатить расхождение в 340 ЗАО «Евпаториортот» от 04.05.2006 г. об установлении с 01.06.2006 г. тарифов за проживание в объектах в размере 49,18 грн. за койко-место в месяц и прекратить действие указанных тарифов, а до передачи объектов в частную собственность жильцы должны оплачивать 0,23 грн. за 1 кв. м.

В 2004 году Прокуратура Крыма было возбуждено уголовное дело относительно приватизации объектов и направлено в Высший Административный суд Украины также вынесено решение не в пользу жителей обществ. Тем не менее через судские инстанции было отменено решение Евпаторийского городского суда о незаконности приватизации трех обществ. Но решение судов не выполняется местной властью. Основным аргументом является отсутствие бюджетных средств на передачу объектов в коммунальную собственность города.

Для организованной защиты прав граждан на жилье была зарегистрирована общественная организация «Крымский общественный союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ». Активисты организации участвуют в разработке Законопроекта Украины №50 «Об обеспечении реализации жилищных прав жителей обще-

ществ», который недавно принят Верховной Радой Украины. К защите общественных интересов неоднократно были привлечены национальные и региональные СМИ, адвокаты. Неоднократно были организованы массовые акции протеста. Так 21 октября в 2008 г. была проведена акция протеста около Администрации Президента Украины, в которой участвовало около 1500 лиц. В результате проведенной акции 24 октября в 2008 г. был выдан Указ Президента, который заставил приватизацию объектов, и созданы по регионам Украины комиссии по реализации жилищных прав жителей обществ.

На жалоба пострадавших Кабинет Министров отвечает: необходимо ждать передачу объектов в коммунальную собственность. Местной властью это решение было принято еще в 2005 году, а завершить процесс передачи планировалось до конца 2007 года. Однако перед тем как передать объекты на баланс городов и районов, в зданиях необходимо отремонтировать все внешние сети водопроводно-газовых систем. Местной властью это решение не выполняется, является основной причиной неисполнения обязательств по передаче объектов в коммунальную собственность города.

В рамках реализации проекта были проведены 4 информационных сессии. Жители обществ были проинформированы о правовых аспектах действующего Законодательства Украины относительно их прав на приватизацию жилья, в котором они проживают, и выполнения органами местного самоуправления г. Евпатория Законодательства Украины в части защиты прав жителей обществ.

Стр. 2

Информационный бюллетень

НА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИИ БЫЛ РАССМОТРЕН ВОПРОС О ТОМ, КАК ЖИТЕЛИ ОБЩЕСТВ ЕВПАТОРИИ ЛИБЫЛИ ВОЗМОЖНОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРАВ ПРЕДСТАВЛЕННЫХ КОНСТИТУЦИЕЙ УКРАИНЫ, И ПРАВА НА ЖИЛЬЕ.



1 августа 2011 г. в Информационном пресс-центре г. Симферополя (г. Севастополя, в) Общественные организации «Евпаторийский центр регионального развития» и «Крымский общественный союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» в рамках реализации проекта «Защитим свои права вместе» провели пресс-конференцию о том, как обществу, расположенному в г. Евпатория по ул. Крупской 34/042, вернуть (раньше люди были прописаны в нем) в частную собственность ЗАО «Евпатория жилая» - 2005 и что с передачей указанных объектов в собственность, жильцы лишались свое действия закона №500 относительно реализации прав, представленных Конституцией Украины, и права на жилье.

С 2005 г. по настоящее время указанные объекты собственником (лицами) передали на в аренду на обслуживании - отдал от заключенных договоров собственники на предоставление коммунальных услуг в объектах, что повлекло за собой отключение электроснабжения и подачи газа в дома. С 2006 г. обществу не выплачивали. Владельцы оплатили за проживание 49 гривен - койко-места и союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» (Активисты организации участвовали в разработке Закона Украины № 500 "О реализации жилищных прав жителей обществ").

Чернышский В. К. (собственнику объектов) передали на в аренду на обслуживании - отдал от заключенных договоров собственники на предоставление коммунальных услуг в объектах, что повлекло за собой отключение электроснабжения и подачи газа в дома. С 2006 г. обществу не выплачивали. Владельцы оплатили за проживание 49 гривен - койко-места и союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» (Активисты организации участвовали в разработке Закона Украины № 500 "О реализации жилищных прав жителей обществ").

1 августа 2011 г. в Информационном пресс-центре г. Симферополя (г. Севастополя, в) Общественные организации «Евпаторийский центр регионального развития» и «Крымский общественный союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» в рамках реализации проекта «Защитим свои права вместе» провели пресс-конференцию о том, как обществу, расположенному в г. Евпатория по ул. Крупской 34/042, вернуть (раньше люди были прописаны в нем) в частную собственность ЗАО «Евпатория жилая» - 2005 и что с передачей указанных объектов в собственность, жильцы лишались свое действия закона №500 относительно реализации прав, представленных Конституцией Украины, и права на жилье.

С 2005 г. по настоящее время указанные объекты собственником (лицами) передали на в аренду на обслуживании - отдал от заключенных договоров собственники на предоставление коммунальных услуг в объектах, что повлекло за собой отключение электроснабжения и подачи газа в дома. С 2006 г. обществу не выплачивали. Владельцы оплатили за проживание 49 гривен - койко-места и союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» (Активисты организации участвовали в разработке Закона Украины № 500 "О реализации жилищных прав жителей обществ").

Чернышский В. К. (собственнику объектов) передали на в аренду на обслуживании - отдал от заключенных договоров собственники на предоставление коммунальных услуг в объектах, что повлекло за собой отключение электроснабжения и подачи газа в дома. С 2006 г. обществу не выплачивали. Владельцы оплатили за проживание 49 гривен - койко-места и союз защиты прав жителей многоквартирных домов и обществ» (Активисты организации участвовали в разработке Закона Украины № 500 "О реализации жилищных прав жителей обществ").

Правовое образование



В рамках реализации проекта были проведены 4 информационных сессии. Жители обществ были проинформированы о правовых аспектах действующего Законодательства Украины относительно их прав на приватизацию жилья, в котором они проживают, и выполнения органами местного самоуправления г. Евпатория Законодательства Украины в части защиты прав жителей обществ.

Наши обращения

23.06.11 г. - Подано заявление на имя Президента Верховной Радой АРК Константином В.А. относительно проблем жителей обществ в г. Евпатория.

22.08.11 г. - написано письмо председателю рабочей группы по вопросам прав жителей обществ г. Евпатория. Мальчишук К.В.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

22.08.11 г. - Подано заявление на имя Евпаторийского городского Головы Даниленко А.П.

резонанс, в результаті їх проведення прийнято рішення про створення при Євпаторійській міськраді комісії з вирішення комунальних проблем мешканців гуртожитків (з числа активістів — мешканців гуртожитків).



Загальні збори мешканців гуртожитків: загальний план.

Інформаційна кампанія

З метою привернення уваги громадськості та органів місцевого самоврядування до проблеми мешканців приватизованих гуртожитків, протягом реалізації проекту була проведена інформаційна кампанія, котра складалася з наступних заходів:

- 1) Проведено дві прес-конференції. На прес-конференції 22.07.2011 р. в м. Сімферополі представникам 11 ЗМІ було презентовано проект та його основну діяльність. За результатами заходу було опубліковано 8 статей, було показано один відеорепортаж. На прес-конференції 08.11.2011 року в м. Євпаторія для 9 журналістів було презентовано результати виконання проекту. За результатами заходу було опубліковано дві ґрунтовні статті в газетах «Євпаторийский объектив» та «Обозрение Крымских дел».
- 2) В газеті «Євпаторийский объектив» вміщено інтерв'ю з депутатом ВР АРК минулого скликання М.Котляревським щодо проблем мешканців гуртожитків, яке він надав кореспонденту газети після зустрічі з Г.Онищенко,

котра проінформувала останнього про виїздне засідання робочої групи з питань мешканців гуртожитків м. Євпаторії.

- 3) Інформаційний партнер проекту, газета «Обозрение Крымских дел», оприлюднила власне журналістське розслідування про власника гуртожитків Чернявського В.К.
- 4) Оприлюднено в газеті «Обозрение Крымских дел» статтю Г. Онищенко щодо питань прав мешканців гуртожитків та здійснені заходи за проектом.
- 5) У газеті «Обозрение Крымских дел» оприлюднено статтю депутата Євпаторійської міськради Сергія Кутнева щодо захисту прав мешканців гуртожитків.



Прес-конференція 22.07.2011 р.: Юрій Довгань (керівник проекту), Ірина Богданова, Галина Онищенко.

- 6) Газета «Обозрение Крымских дел» оприлюднила розповідь В.Селіванова, депутата Євпаторійської міськради багатьох скликань, щодо «морального обличчя» подружжя власників гуртожитків В.Чернявського та І.Ботенко.
- 7) Газета «Обозрение Крымских дел» та Газета «Евпаторийский объектив» оприлюднили статті за результатами загальних зборів мешканців гуртожитків.
- 8) Видано та розповсюджено 500 примірників листівок та 500 примірників інформаційних бюлетенів серед мешканців гуртожитків та громадськості з висвітлення заходів та інформацією за проектом.



СУД ДА ДЕЛО •

• ЧЕЛОВЕК И ЗАКОН

ПО ПРОСЬБАМ ТРУДЯЩИХСЯ

На протяжении многих лет борьбы за право на жилье и права, предоставленные Конституцией Украины, в ответ на обращения, адресованные городскому совету Евпатории, и требования к правоохранительным органам провести проверку законности передачи общештатных в частную собственность жилищ общештатных и активисты общественных организаций получали только одни формальные отписки. В них шли ссылки на решения судов, в том числе и на решение Крымского Третейского суда от 4 июля 2005 года, которое являлось единственным документом, давшим коммерческой фирме ЗАО «Евпатория-жильстрой-2005» право собственности на жилищные общештатные № 44 по ул. 60-летия Октября, №№ 36, 40, 50 по ул. Крупской в Евпатории.

И только спустя шесть лет – в октябре 2011-го, когда в дело на стороне жильцов вступил молодой евпаторийский прокурор, коллегия судей судебной палаты по гражданским делам Высшего специализированного суда Украины признала решение Третейского суда незаконным.

Путь к победе, впрочем, не окончательный, был невероятно трудным. Сначала Евпаторийский суд 13 октября 2010 года отказался поддержать искивые требования прокурора Евпатории в части отмены решения Третейского суда. Затем Апелляционный суд АРК оставил решение евпаторийской Фемиды без изменений. Какое-то время не приносили положительных результатов несколько промежуточных судебных решений. Нужно было очень верить в собственные знания и право, чтобы продолжать борьбу далее – в Высшем специализированном суде Украины. К счастью для обитателей общештатных, такой уверенности у прокурора Евпатории Кирилла Вавренко хватало с избытком. Он представил исчерпывающие обоснования причин для отмены решения Третейского суда. По мнению прокурора, с ним согласны и коллегия судей Высшего специализированного суда Украины, Третейский суд незаконно наделил ОАО «Евпатория-жильстрой» правом собственности на общештатные хотя бы потому, что одновременно с Третейским Хозяйственным судом АРК рассматривал дело о банкротстве ЗАО «Евпатория-жильстрой». А в уставном фонде ОАО, как известно, в тот момент и находились все четыре общештатные. По закону Украины «о возобновлении платежеспособности должника или признании его банкротом» в таком случае (банкротстве предприятия) объекты жилого фонда, в том числе и общештатные, передаются в коммунальную собственность.

Кроме того, стороной по делу выступало Евпаторийское БТИ (орган местного самоуправления), что также не давало Третейскому суду право брать в свое производство дело о признании прав собственности на общештатные за ЗАО «Евпатория-



В КРУТЕ ПЕРВОМ

Два года назад общественные организации «Евпаторийский центр регионального развития» и «Крымский общественный союз защиты прав жильцов многоквартирных домов и общештатных» при поддержке программы «Польская помощь» Министерства иностранных дел Польши и фонда им. Стефана Батория в рамках реализации проекта «Защитим свои права вместе» попытались привлечь внимание общественности к проблемам жителей приватизированных общештатных бывшего треста «Евпаториястрой» и побудить местную власть принять данные общештатные в коммунальную собственность территориальной громады Евпатории.

Пройдя все ступени судопроизводства, дело приватизированных общештатных вернулось к своему началу – в суд первой инстанции



На приеме у председателя Верховного Совета Крыма Владимира Константинова

трест был сделан не ради пользы обитателей общештатных. Он играл на руку только учредителям ЗАО «Евпаторияжильстрой-2005», в числе которых супруга Виктора Чернявского Ирина Ботенко. Только недавно, а именно 5 октября 2011 года, Высший специализированный суд Украины дал правоую оценку политическим двойным стандартам прокурора Осипенко и его пособников из Евпаторийского городского суда, подчеркнув: «Польскому прокурору А.А. Осипенко – ред.) обратился в суд (Евпаторийский городской – ред.) в интересах других лиц (жильцов общештатных – ред.), суд не вправе был оставить часть искивых требований без рассмотрения, только лишь на основании ходатайства прокурора и без согласия лиц, в интересах которых был подан иск». В целом же постановление Евпаторийского городского суда от 13 сентября 2010 года было признано таким, что учреждено с нарушением норм процессуального права, на которые Апелляционный суд АРК не обратил внимания. А коль скоро так,



Непримиримый борец за права жильцов – Галина Онищенко сама обитает в одном из общештатных на Крупской

жильстрой-2005». В ходе судебного процесса в Высшем специализированном суде Украины вскрылись нелицеприятные факты, касательно деятельности бывшего прокурора Евпатории Александра Осипенко, с которым и сейчас водит тесную дружбу председатель профсоюза при ЗАО «Евпаторияжильстрой» Виктор Чернявский. Как оказалось, представив в Евпаторийском городском суде интересы жителей общештатных в части отмены решения Третейского суда, прокурор Осипенко лично, без согласования с жильцами, чьи интересы он представлял, заявил ходатайство о том, чтобы искивые требования в части регистрации прав собственности на общештатные в КРП «БТИ г. Евпатории» суд оставил без движения. И Евпаторийский городской суд удовлетворил его просьбу. Замысел был таков: решение Третейского суда отменят, а регистрация в БТИ останется. Конечно, такой

коллегия судей судебной палаты по гражданским делам Высшего специализированного суда Украины постановлением Евпаторийского городского суда от 13 сентября 2010 года, решение Евпаторийского городского суда от 13 сентября 2010 года и постановление Апелляционного суда АРК от 21 декабря 2010 года ОТМЕНИЛА и направила дело на новое рассмотрение в СУД ПЕРВОЙ ИНСТАНЦИИ.

Сколько еще будет длиться судебное разбирательство, сказать определенно никто не может. Между тем, с 2006 года общештатные не отапливаются. Холод, сырость и плесень разрушают не только здоровье, но и стены. И может статься, при таком отношении к сохранности жилого фонда более чем три тысячи человек – жители общештатных – лет эдак через пять окажутся просто на улице.

Записала
Анна Преображенская



Проект «Защитим свои права вместе» выполняется в рамках проекта «Подготовка инициатив НПО и гражданских СМИ из областей сотрудничества в восточной Украине и продвижения инициативы деятельности в предоставлении общественных услуг», который реализуется Инициативой гражданской Коалиции и партнеров Украины и Восточно-европейским демократическим центром в Польше в 2011 году в Фонде им. Стефана Батория.

Инициатива этой статьи создана экономическим блоком финансовой поддержки Программы Польского Национального Министерства иностранных дел в Польше в 2011 году в Фонде им. Стефана Батория. Сопонимание Польского Национального Министерства иностранных дел в Польше в 2011 году в Фонде им. Стефана Батория. Проект «Защитим свои права вместе» реализуется Инициативой гражданской Коалиции и партнеров Украины и Восточно-европейским демократическим центром (Польша, Варшава).

ОБЗРЕНИЕ КРЫМСКИХ ДЕЛ

Одна з публікацій партнерської газети «Обзрение Крымских дел».

Результати проекту

В результаті реалізації проекту коаліція спромоглася досягти наступних кількісних та якісних результатів:

- ★ проведено аналіз законодавства України та моніторинг його виконання органами місцевого самоврядування м. Євпаторії в частині захисту прав мешканців гуртожитків;
- ★ подано 10 скарг, звернень, заяв, листів до прокуратури, органів місцевого самоврядування м. Євпаторії, депутатів ВР АР Крим та органів виконавчої влади АРК, Голови ВР України, Президента України щодо вирішення проблем мешканців гуртожитків, а також реалізації їх права на приватизацію житла;
- ★ проведено 4 інформаційні сесії для мешканців гуртожитків: 80 осіб отримали інформацію щодо своїх прав на приватизацію житла, в якому вони проживають;
- ★ проведені загальні збори мешканців гуртожитків м. Євпаторії, у яких взяли участь 150 осіб;
- ★ 15 мешканців гуртожитків взяли участь у роботі ініціативної групи з організації та проведення загальних зборів;
- ★ оприлюднено у ЗМІ шість статей щодо проблем мешканців гуртожитків;
- ★ видано та розповсюджено 500 інформаційних бюлетенів та 500 листівок з висвітлення заходів та інформацією за проектом;
- ★ прийнято рішення про створення при Євпаторійській міськраді із числа активістів — мешканців гуртожитків — комісії з вирішення комунальних проблем мешканців гуртожитків;
- ★ проведено дві прес-конференції з метою донесення до ЗМІ та громадськості проблем мешканців гуртожитків та результатів діяльності за проектом;
- ★ привернута увага громадськості та ЗМІ Криму щодо проблеми прав мешканців гуртожитків на приватизацію житла, у якому вони проживають;
- ★ мешканці гуртожитків отримали знання щодо своїх прав на приватизацію житла, у якому вони проживають;
- ★ до органів місцевої влади було донесена вимога громадськості щодо необхідності прийняття рішення про передачу гуртожитків до комунальної власності територіальної громади та надання права їх мешканцям на приватизацію житла.

Очевидно, найбільш вагомим результатом проекту стало отримання після тривалих судових тяжб Ухвали Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 жовтня 2011 року, котра скасувала не-

законні по відношенню до прав мешканців гуртожитків рішення Третейського суду від 4.07.2005 р. (про визнання права власності на гуртожитки за ЗАТ «Євпаторіяжилбуд-2005») та рішення судів нижчих інстанцій — ухвалу Євпаторійського міського суду від 13.09.2010 р., рішення Євпаторійського міського суду від 13.09.2010 р. та ухвалу апеляційного суду АРК від 21.12.2010 р. Довгожданною ухвалою Вищого спеціалізованого суду України резонансну справу гуртожитків м. Євпаторії направили на новий розгляд до суду першої інстанції, що стало початком нового етапу боротьби жильців гуртожитків за свої права. Крім того, прийнято рішення Верховної Ради АР Крим про створення робочої групи з питань проблем мешканців гуртожитків м. Євпаторія, до складу якої увійшли члени коаліції Г.Онищенко, Ю.Довгань та Н.Роганова. Вказані факти дають обґрунтовану надію мешканцям сумнозвісних гуртожитків м. Євпаторія найближчим часом домогтися реалізації своїх житлових прав.



ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ

УХВАЛА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

05 жовтня 2011 року

м. Київ

Колегія суддів судової палати у цивільних справах
Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і
кримінальних справ у складі:

головуючого: Лусеника Д.Д.

суддів: Гулька Б.І. Лєсько А.О.
Хонти С.Ф., Червинської М.Є.

розглянувши в судовому засіданні справу за позовом прокурора м. Євпаторії в інтересах Захарчук Ольги Євгенівни, Морозової Тетяни Сергіївни, Онищенко Галини Валентинівни, Балакіної Валентини Іванівни до відкритого акціонерного товариства «Євпаторіябуд», закритого акціонерного товариства «Євпаторіяжилбуд- 2005», Кримського республіканського підприємства «Бюро ресетрації та технічної інвентаризації м. Євпаторія» про скасування рішення постійно діючого Кримського Третейського суду при концерні «ДСН» за касаційною скаргою Морозової Тетяни Сергіївни, Онищенко Галини Валентинівни, Балакіної Валентини Іванівни на ухвалу Євпаторійського міського суду від 13 вересня 2010 року та на ухвалу апеляційного суду Автономної Республіки Крим від 21 грудня 2010 року та за касаційною скаргою заступника прокурора Автономної Республіки Крим на рішення Євпаторійського міського суду від 13 вересня 2010 року та на ухвалу апеляційного суду Автономної Республіки Крим від 21 грудня 2010 року,

встановила:

Прокурор м. Євпаторії в інтересах Захарчук О.Є., Морозової Т.С., Онищенко Г.В., Балакіної В.І. звернувся до суду із зазначеним позовом, мотивуючи тим, що 04 липня 2005 року постійно діючий Кримський

Справа № 6-М33/Єн11
Головуючий у першій інстанції Ружанська Т.В.
Доповідач Лєсько А.О.

Категорія:

*Ухвала суду: можливість жителям гуртожитків
відновити порушені права.*

Донецька область

Локальний проект «Донецьк без тютюнового диму»



НУО: Донецька обласна організація ВГО «Комітет виборців України»

Партнерське ЗМІ: газета «Московський комсомолец в Донбасі»

Територія діяльності: м. Донецьк.

Проблема та мета проекту

Проблема, яку взялася вирішувати Донецька обласна організація ВГО «Комітет виборців України» (далі — ДОО ВГО «КВУ»), це паління в громадських місцях Донецька. За даними Головного управління статистики в Донецькій області, регіон має один з найвищих показників кількості курців серед всіх інших областей. За даними проведеного епідеміологічного дослідження, палять більше 40% чоловіків і близько 18% жінок у віці 25-65 років.

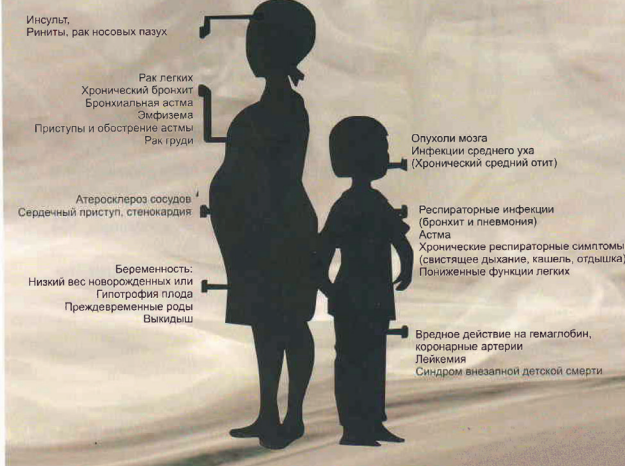
Паління в Донецьку ускладнене несприятливою екологічною обстановкою, так як Донецький повітряний басейн є одним з найбільш забруднених в країні, сюди надходить понад 25% республіканського кількості викидів шкідливих речовин.

У листопаді 2006 року депутати Донецької міської ради ухвалили Рішення №6/8 «Про визначення місць, вільних від паління і розпивання спиртних напоїв на території м. Донецька». Однак, не тільки це рішення, але й Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» досі не забезпечують захист громадян від пасивного паління. Про це свідчать результати моніторингу громадських місць, проведеного ДОО ВГО «КВУ» з 21 лютого по 4 березня 2011 року. Всього було перевірено 62 заклади громадського харчування у всіх районах Донецька. Результати проведеного дослідження дають реальне уявлення про поточну ситуацію: у Донецьку практично неможливо відвідати кафе й уникнути тютюнового диму, за винятком тих установ, де є 100% заборони паління. Тільки в 14% відвіданих установ громадського харчування повністю дотримується антитютюнове законодавство, в основному, це ті заклади, в яких запроваджено 100%-ву заборону паління.

Крім того, підтвердженням порушення права на чисте повітря є результати роботи «гарячої лінії», відкритої на базі ДОО ВГО «КВУ». З березня по листопад 2011 року було отримано понад 500 дзвінків від мешканців міста, які повідомили про факти паління у заборонених місцях.

ТАБАЧНЫЙ ДЫМ - МЕДЛЕННЫЙ УБИЙЦА

ВРЕД ПАССИВНОГО КУРЕНИЯ



“Безопасного уровня воздействия табачного дыма не существует” – ВОЗ.



Даже низкий уровень воздействия вторичного табачного дыма наносит вред организму человека.



Вдыхание вторичного табачного дыма приводит к 600 000 случаев преждевременной смерти в год.

УКРАИНЦЫ ЧАЩЕ ВСЕГО ДЫШАТ ЧУЖИМ ТАБАЧНЫМ ДЫМОМ В:

- медицинские учреждения
- государственные учреждения
- общественный транспорт
- учебные заведения
- рабочие места
- заведения общественного питания

ЗАЩИЩАЙТЕ СВОЕ ПРАВО НА ЧИСТЫЙ ВОЗДУХ И ЗДОРОВЬЕ!

Звоните на “горячую линию” проекта
“ДОНЕЦК БЕЗ ТАБАЧНОГО ДЫМА

066-0111-077



Оптимизация в ООО “Польскари” “Чистый мир”, г. Киев, 20000 лет. Ответственный за выпуск: Программист А. С.

Публикация этого материала стала возможной благодаря поддержке Программы «Польскари» Министерства иностранных дел Польши в 2011 г. и Фонда им. Стефана Батория. Содержание данной листовки является исключительно ответственностью ДОО ВОО «Комитет избирателей Украины», тел. (062) 304 81 81.

FUNDACJA BATORO

PRO

European Democratic Centre

eedc

польска допомога

Інформаційна листівка, виготовлена в рамках проекту

Проекти з представництва суспільних інтересів, що були реалізовані

Це викликано тим, що навіть через 5 років після прийняття рішення, жителі міста до сих пір недостатньо поінформовані про зони вільні від паління, про свої права та обов'язки в цій сфері. Що, в свою чергу, пов'язано з низькою правовою освітою населення, відсутністю чітких меж місць, вільних від паління і недостатньою кількістю інформаційних табличок, щодо заборони паління.

Таким чином, можна зробити висновок, що причина паління в громадських місцях та порушення права жителів міста Донецька на чисте повітря пов'язана не тільки з роботою структур, відповідальних за виконання рішення, а й з нечітко прописаним механізмом, що дозволяє забезпечити виконання даного рішення в повній мірі.

Мета проекту — звільнення всіх громадських місць від тютюнового диму, шляхом сприяння розробці та прийнятті нового рішення про заборону паління в громадських місцях міста Донецька.



Волонтери проекту розміщують інформаційні наліпки на автобусних зупинках.

Завдання, над якими працював проект «Донецьк без тютюнового диму»:

- ★ Активізація громадян м. Донецька для захисту права на чисте повітря, шляхом організації роботи «гарячої лінії».

- ★ Інформаційно-просвітницька робота з цільовими аудиторіями про методи захисту права на чисте повітря.
- ★ Аналіз нормативно-правової бази, що регулює паління
- ★ Розробка рекомендацій щодо вирішення проблеми паління в громадських місцях для винесення на розгляд сесією міської ради.
- ★ Моніторинг виконання прийнятого рішення.
- ★ Реалізація проекту.

Для досягнення мети проекту був використаний весь спектр можливих дій: правові, освітні, громадські, політичні, а також була проведена широка інформаційна кампанія.

У громадських місцях міста були поширені інформаційні наліпки із закликом захищати своє право на чисте (вільне від тютюнового диму) повітря.

Весь період реалізації проекту активно працювала гаряча телефонна лінія. Юристом організації були розроблені рекомендації щодо вирішення проблеми паління в громадських місцях, проводилося консультування громадян з питань паління в громадських місцях, а також з написання скарг у відповідні інстанції.

У жовтні 2011 року була створена коаліція «Донбас без тютюнового диму», яка об'єднала зусилля всіх, кого хвилює проблема паління в громадських місцях. До коаліції увійшли представники громадських організацій, закладів та установ, ініціативних груп громадян, соціально відповідального бізнесу та ЗМІ, які не отримують фінансову або іншу допомогу від тютюнових компаній і дотримуються у своїй діяльності політики непаління.

У листопаді 2011 року коаліція «Донбас без тютюнового диму» звернулася до Донецької міської ради з ініціативою винести проблему паління в громадських місцях у план консультацій з громадськістю. Даний механізм участі громадськості у вирішенні актуальних проблем був розроблений зовсім недавно і є новим для Донецька. Положення про проведення консультацій з громадськістю м. Донецька було прийнято в лютому 2011 року. Положення передбачає кілька варіантів проведення консультацій: вони можуть бути заплановані і незаплановані, в залежності від плану консультацій, затвердженого Донецьким міським головою на поточний рік. У випадку, якщо пропозиція щодо проведення консультацій з громадськістю з певного питання надійшла не менше ніж від десяти інститутів грома-

дянського суспільства, такі консультації проводяться в обов'язковому порядку. Якщо питання було внесено в план консультацій з громадськістю, то будь-яка громадська чи релігійна організація, а також засоби масової інформації можуть увійти до складу організаційного комітету. Для цього організація або ЗМІ направляє до міської ради мотиваційний лист, в якому описує, чому дана тема цікавить організацію, надає копію документів про реєстрацію та опис своєї діяльності протягом двох останніх років. Результати проведення консультацій з громадськістю мають рекомендаційний характер і розглядаються органом місцевого самоврядування до прийняття остаточного рішення з обговорюваного питання, а також можуть враховуватися в подальшій роботі.

Більше 10 громадських, релігійних організацій, а також ЗМІ від імені коаліції «Донбас без тютюнового диму» подали документи для розгляду питання паління в громадських місцях на консультацію з громадськістю. Згідно з Положенням, донецький міський голова своїм рішенням повинен затвердити склад організаційного комітету. Термін проведення консультації з громадськістю визначається організаційним комітетом, але не пізніше ніж через 2 тижні після створення комітету.

Паралельно з цим велася широка інформаційна кампанія інформування мешканців про шкоду пасивного паління, про проблему паління в громадських місцях, про методи захисту свого права на чисте від тютюнового диму повітря. У даному процесі партнерське ЗМІ відіграло велику роль і внесло значний внесок у реалізацію проекту.

Для того, щоб результати консультацій з громадськістю були прийняті на сесії міської ради, від імені коаліції «Донбас без тютюнового диму», депутатам Донецької міської ради були відправлені мотиваційні листи. У даних листах описувалася робота і досягнення проекту, шкода від тютюнового диму. У листах до депутатів було звернення з проханням захистити населення від негативного впливу тютюнового диму і підтримати заборону паління в громадських місцях. Також від імені коаліції «Донбас без тютюнового диму» був направлений запит про результати виконання рішення Донецької міської ради «Про визначення місць, вільних від паління і розпивання спиртних напоїв на території Донецька» від 10.11.2006 року.



Публічні заходи проекту.

Результати проекту

Серед числа запланованих:

- ★ Розроблено, надруковано і поширено інформаційні наклейки по анонсуванню роботи гарячої лінії, інформування громадян про шкоду вторинного тютюнового диму та існуючої законодавчої бази, регулюючої проблему паління в громадських місцях.
- ★ Продовжує роботу «гаряча» телефонна лінія з надання допомоги в захисті права на чисте повітря і консультації громадян з питань пасивного паління (по листопад 2011 року надійшло більше 500 дзвінків)
- ★ Проводяться консультації жителів з написання скарг у відповідні інстанції.
- ★ Розроблено рекомендації щодо вирішення проблеми паління в громадських місцях міста.
- ★ Розміщено інформаційні статті в партнерському та інших ЗМІ.
- ★ Підготовлено звіт за результатами моніторингу законодавчої бази.
- ★ Були проведені: круглий стіл, 2 прес-конференції.
- ★ Підготовлені листи до депутатів, лідерів фракцій міської ради з проханням відзвітувати про виконання Рішення Донецької міської ради «Про визначення місць, вільних від паління і розпивання спиртних напоїв на території Донецька» від 10.11.2006 року.
- ★ Створено коаліцію «Донбас без тютюнового диму», куди увійшли громадські та релігійні організації Донецької області, а також провідні ЗМІ, ініціативні групи громадян і бізнес-структури.
- ★ У Донецьку міську раду поданий пакет документів для проведення консультацій з громадськістю на тему «Паління в громадських місцях».

Незаплановані результати:

- ★ 23 вересня 2011 Донецька міська рада внесла зміни до рішення «Про визначення місць, вільних від паління і розпивання спиртних напоїв на території м. Донецька» і розширив список місць, вільних від паління, зупинками громадського транспорту.
- ★ За рахунок партнерського ЗМІ та членів коаліції «Донбас без тютюнового диму» були надруковані інформаційні наклейки для зупиночних павільйонів. На наклейках розміщена інформація про те, що паління на зупинках і 20-ти метровій зоні заборонено.

КУРЕНИЕ ЗАПРЕЩЕНО на остановках

и в 20-метровой зоне по периметру вокруг них*



ШТРАФ от 51 до 340 грн**

**Табачный дым одинаково опасен
как для курящего, так и для окружающих людей**

* - Решение Донецкого горсовета
№ 8/23 от 23.09.2011

** - ст. 175-1 КУоАП



Інформаційна наклейка для зупиночних павільйонів

Слід зазначити, що і жителі Донецька, і місцева влада надавали підтримку в реалізації проекту. Регіональна влада навіть виступила зі зверненням до всіх власників спортивних споруд відмовитися від паління на території таких закладів. Дане звернення отримало велику популярність серед ЗМІ і було опубліковано в різних виданнях. Жителі міста висловлювали свою підтримку, це видно з коментарів у соціальних мережах, а також у спілкуванні з оператором «гарячої» лінії. Всі, хто поділяв ідеї проекту, увійшли до коаліції «Донбас без тютюнового диму».

Однією зі складових успішної реалізації проекту є партнерство з локальним ЗМІ. Завдяки постійним статтями тема пасивного паління була актуалізована в очах мешканців міста.

Після реалізації проекту можна з упевненістю сказати — «Разом ми вирішимо проблему паління в громадських місцях м. Донецька!».

Кіровоградська область

Локальний проект «Чисте селище — гідне здорове життя!»

НУО: Компаніївська громадська організація «Взаємодія»

Партнерське ЗМІ: Компаніївська районна газета «Степовий край»

Територія діяльності: смт. Компаніївка, Кіровоградська область.



Проблема та мета проекту

Є речі, без яких людині просто не можна існувати. Дві наші основні фізичні потреби, без яких ми приречені на смерть — вживання їжі і вивід із організму відпрацьованих речовин. І якщо перше залежить переважно від нас самих то, місця для другого має забезпечувати місцева влада. У Компаніївці, яка налічує 5600 жителів, місця для цього другого, (виведення відходів із організму), практично відсутні.



Громадський туалет в смт. Компаніївка

Сьогодні у районному центрі існує лише один туалет, але назвати громадським туалетом напіврозвалену споруду на території районного будинку культури важко. У районі центрального ринку, на автостанції туалети не відповідають діючим санітарно-гігієнічним нормам. Відсутні туалети в районі парку відпочинку, центральної площі, дитячого ігрового майданчику. Із споруди недіючого фонтану на дитячому ігровому майданчику зробили туалет.

Обов'язки влади мають багато складових, але головне — це турбота про людину, її потреби. Кожна людина в середньому відвідує туалет приблизно 6-8 разів на день. Звісно, тема доволі пікантна і незручна для обговорення, але вона має велике значення для повноцінного життя і повного здійснення всіх прав людини. Відповідно ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» селищна рада повинна подбати про наявність та належний стан громадських вбиралень у селищі, та цей орган місцевого самоврядування відсутність туалетів проблемою до недавня не вважав.

Ставлення до гігієнічних потреб людини до недавнього часу не було пріоритетом сучасної селищної влади Компаніївки. Через низьку правову культуру люди не відстоювали свої права, що влаштовувало владу, тому вона і виявляла свою бездіяльність. З одного боку можна говорити про відсутність культури, з іншого можливості організму людини мають свої межі. І якщо місцева влада, в компетенції якої знаходиться така сфера, як забезпечення міської громади громадськими туалетами, не в змозі самотужки вирішити питання з відхожими місцями, адвокаційна кампанія громадської організації «Взаємодія» мала, залучивши громадськість Компаніївки, спонукати керівництво селища, звернутись до вирішення питання організації місць загального користування, таким чином сприяти збереженню здоров'я людини.

Вирішення проблеми мало декілька цілей:

- ★ Проаналізувати нормативно-правову базу стосовно забезпечення громадян громадськими вбиральнями та виявити причини відсутності/занедбаності туалетів в смт Компаніївка.
- ★ Привернути увагу та залучити громадськість до вирішення питання забезпечення мешканців та гостей смт Компаніївка туалетами.
- ★ Домогтись від районної санітарно-епідеміологічної служби виконання своїх обов'язків щодо дотримання санітарних норм у громадських вбиральнях.
- ★ Залучити депутатів селищної ради до вирішення проблеми.

Реалізація проекту

Під час реалізації проекту була сформована група експертів для аналізу нормативно-правової бази стосовно проблеми проекту. В результаті роботи експертної групи зроблені висновки:

- ★ низкою статей Конституції України здоров'я громадян визнається найвищою соціальною цінністю, держава зобов'язана забезпечувати санітарно-епідемічне благополуччя населення. Також Основним законом країни закріплюється право кожного на безпечне життя і довкілля;
- ★ цивілізоване справляння фізіологічних потреб — необхідна умова збереження людської честі і гідності, санітарно-епідеміологічного благополуччя та здоров'я, збереження довкілля;
- ★ селищна рада має достатньо повноважень для вирішення питань відновлення роботи вже існуючих громадських вбиралень та створення нових;
- ★ можна внести зміни до програми соціально-економічного розвитку смт Компаніївка та до бюджету на вирішення проблеми відсутності громадських вбиралень.

В період з 1 по 24 липня 2011 р. були надіслані запити щодо санітарного стану, підпорядкування та кількості громадських вбиралень до Компаніївського селищного голови Маслюкова Олександра Андрійовича, до головного державного санітарного лікаря Компаніївської районної санітарно-епідеміологічної станції Рижка Олександра Харитоновича, до начальника відділу культури і туризму Компаніївської РДА Рябенка Олександра Юрійовича.



Флеш моб «Побудуйте туалет і зміцніть авторитет!» 24.08.2011 р. в селищі Компаніївка.

Із отриманих відповідей з'ясовано, що на балансі Компаніївської селищної ради не перебуває жодної громадської вбиральні; що у бюджеті на 2011 рік коштів на будівництво громадських вбиралень не передбачено. А санітарний стан громадських вбиралень на території районного будинку культури, базару та автостанції Компаніївська СЕС перевіряє один раз на рік. Вияснено, що санітарний стан існуючих вбиралень Компаніївська СЕС визнає незадовільним, але відносить до низького ступеню ризику. На відновлення занедбаного туалету біля районного будинку культури кошти не виділяються, а штатним розписом прибиральника туалету не передбачено.

Отже, проблемою відсутності громадських вбиралень в смт. Компаніївка селищна рада не займається, а Компаніївська СЕС формально відноситься до своїх обов'язків щодо контролю дотримання санітарних норм у громадських вбиральнях.

Проаналізувавши нормативно-правову базу стосовно проблеми та відповіді на запити, ми підготували 30 звернень та вручили кожному депутату селищної ради.

Також було підготовлено колективне звернення з вимогою забезпечити населення смт. Компаніївка громадськими вбиральнями до депутатів селищної ради та селищного голови, під яким волонтери проекту зібрали 194 підписи на ринку, в центрі селища, в установах, на автовокзалі, в Компаніївській РДА. Під час збору підписів велась роз'яснювальна робота по відстоюванню своїх конституційних прав. Громада з розумінням і підтримкою віднеслася до вирішення питання відсутності та занедбаності громадських вбиралень.

24 серпня 2011 року в парку селища під час масового святкування 20-річчя Незалежності України був проведений перший в історії Компаніївки флеш-моб «Побудуйте туалет і зміцніть авторитет!» з метою привернути увагу громадськості до відсутності громадських туалетів у селищі та залучити мешканців селища до відстоювання своїх прав на гідне життя і здоров'я.

Під час проведення флеш-мобу серед мешканців селища та району волонтерами розповсюджувалися буклети «Чисте селище — гідне здорове життя», завданням яких було привернути увагу громадськості до проблеми відсутності та занедбаності вбиралень та залучити мешканців селища до відстоювання своїх прав на гідне життя і здоров'я.

Про існуючу проблему та шляхи її вирішення дізналися не лише ті, хто був безпосередньо присутній на флеш-мобі, але й мешканці Кіровоградської області, завдяки трансляції сюжету на державному обласному телебаченні.



Флеш моб «Побудуйте туалет і зміцніть авторитет!»: змінальна група Кіровоградської ОДТРК бере інтерв'ю в учасників акції.

25 серпня 2011 р. в смт Компаніївка Кіровоградської області за участі представників громадських, профспілкових організацій, райдержадміністрації, селищної ради, районної санітарно-епідеміологічної станції, ЗМІ відбулося засідання круглого столу на тему «Чисте селище — гідне здорове життя» з метою привернути увагу державних, громадських інституцій до проблеми відсутності в селищі громадських вбиралень, які б не принижували людську гідність.

Під час проведення «круглого столу» серед учасників поширювалися спеціальні інформаційні листи про проект, представникам ЗМІ були надані прес-релізи. На протязі жовтня 2011 року була оформлена виставка за матеріалами фотоспостережень, які вели члени ГО «Взаємодія» під час реалізації проекту «Чисте селище — гідне здорове життя». Фотовиставка була презентована на засіданні громадської ради при Компаніївській РДА за участю селищного і сільських голів Компаніївського району, на сесії Компаніївської селищної ради, у центральних загальноосвітніх закладах та в інших громадських місцях.



Флеш моб «Побудуйте туалет і зміцніть авторитет!».



Круглий стіл «Чисте селище — гідне здорове життя», 25.08.2011.

З фотоматеріалів, розміщених на стендах, можна було прослідкувати етапи роботи над проектом та побачити стан місцевих громадських вбиралень. Ці фото є достовірним підтвердженням жахливого стану громадських туалетів в районному центрі.

Відвідувачі виставки внесли пропозицію про необхідність встановлення громадських вбиралень ще й на території Компаніївського цвинтарю, оскільки людям, які приходять обробляти могилки, іноді доводиться справляти природні потреби в кущах біля занедбаних могил односельців.

Хід реалізації проекту висвітлювався в газеті «Степовий край».

Цім проектом ГО «Взаємодія» вдалося підвищити рівень реалізації місцевих ініціатив, змусити місцеву владу, що називається, «крутитися». Іншими словами, проект довів, що життя на місцях вирує і проблеми, які вже давно існують, необхідно вирішувати сьогодні.



Фотовиставка

Виконуючи проект «Чисте селище — гідне здорове життя», вдалось домогтися забезпечення та облаштування громадських вбиралень у відповідності до санітарно-гігієнічних норм в смт. Компаніївка Кіровоградської області. При цьому було активізовано місцеву громаду і залучено депутатів селищної ради до вирішення проблеми.

Таким чином, в громадської організації з'явилися прихильники, громадськість переконалася, що можна впливати на тих, хто приймає рішення, що владу потрібно контролювати, щоб змінити ті чи інші офіційні норми та практики.

Крім цього, за результатами проекту «Чисте селище — гідне здорове життя!» в жовтні 2011 року видано брошуру, яка безкоштовно розповсюджена серед громадських організацій Компаніївського району та Кіровоградської області.

Брошура містить звіт за результатами проекту, загальну інформацію про хід та результати проекту «Чисте селище — гідне здорове життя!», про відношення громадськості, органів державної влади та місцевого самоврядування Компаніївщини до проблеми відсутності громадських вбиралень в смт Компаніївка, що відповідають санітарним нормам, про історію туалетів.

Результати проекту

За підсумками реалізації проекту, на нашу думку, головним надбанням проекту стали:

- ★ реальна активізація громади задля захисту своїх прав;
- ★ розуміння органами місцевого самоврядування важливості проблеми забезпечення мешканців смт. Компаніївка громадськими вбиральнями та пошук шляхів її вирішення;
- ★ поява прихильників ідей організації;
- ★ можливість інформувати аудиторію про новини чи повідомляти про вирішення проблем через ЗМІ;
- ★ застосування отриманого досвіду під час реалізації інших проектів;
- ★ здійснення громадською радою при Компаніївській РДА громадського контролю за станом громадських вбиралень смт. Компаніївка.

Та головне — питання громадських вбиралень було винесено на розгляд чергової сесії Компаніївської селищної ради, яка прийняла рішення про будівництво громадського туалету та виділення коштів на обслуговування громадських вбиралень у смт. Компаніївка у 2012 році!

Громада відстояла свої права на чисте селище та гідне здорове життя!

Секретар селищної ради : Переходимо до розгляду питань порядку денного.
Слово для інформації про виконання програми соціально - економічного розвитку селища за 1 півріччя надається селищному голові Маслокову О.А.

Селищний голова: Шановні депутати!

За перше півріччя проведено реконструкцію 2 черги очисних споруд, виконано оплачений проект на реконструкцію 3 черги. Є надія, що в цьому році виділять кошти з державного бюджету. Виділили кошти 45 тис. грн. на реконструкцію свердловини Степівська. На ремонт доріг – виділено 180 тис. з державного бюджету. Виконано ямковий ремонт по вул. Центральній в с.Живанівка, по вулицях Шевченка, Кірова, Фрунзе, плануємо вулицю Садову, з підприємцями проводиться робота про виділення коштів. Освітлення – закуплено світильники. Придбано на 1 тис. грн. дерев. Зроблено ігровий майданчик в селищі. Виготовлено паспорт на центральне звалище, залишилось його затвердити. КП „Благоустрій” працює. Зроблено ремонт 2 колодязів (с.Живанівка, вул. Набережна), плануємо ще два відремонтувати в серпні.

В дитячих навчальних закладах – зроблено калітку, ворота, купили електроплиту, посуд. Зроблено реконструкцію опалення в ДНЗ №2. Плануємо реконструкцію ДНЗ №3, зробити водяне опалення, потрібно 85 тис. грн., викопати колодязь в ДНЗ №3. На розмежування земель державної комунальної власності – виділено 38 тис. грн.

Ветеранська організація працює, їм виділяються кошти. Не зроблено заміну водогону в селищі, ремонт каналізаційних колодязів, не встановлені дорожні знаки, не зроблений ремонт в сесійному залі селищної ради.

Трохимець О.Л. – на вулиці Фрунзе немає води в кранах, потрібно викопати колодязь або почистити старий.

Величко С.В. – Чому б жителям не скласти і викопати колодязь.

Запропонувати жителям вулиці Фрунзе викопати колодязь на дольовій участі спільно з селищною радою.

Орловська Н.В. – До депутатів селищної ради звернулася голова Ради Компаніївської громадської організації „Взасмодія” по питанню ремонту туалетів в селищі. Пропоную запланувати кошти в 2012 році на будівництво та ремонт туалетів.

Чи є інші запитання та пропозиції ?

Немає.

Нам необхідно прийняти рішення з даного питання .

Результати голосування:

„за” -16

„проти” -

„утримались”-

Прийнято, рішення № 141 додається.

Селищний голова: Шановні депутати!

Слово для виступу надається головному бухгалтеру селищної ради Хоміцькій Оксані Романівні.

Оксана Віржа
Дев'ята сесія
недостатньо скликалася.

Витяг з протоколу IX сесії Компаніївської селищної ради про будівництво громадського туалету та виділення коштів на обслуговування громадських вбиралень у смт. Компаніївка у 2012 році

Я — ВАРТОВИЙ: ЦІКАВЛЮСЯ, ПРОВОДЖУ МОНІТОРИНГ, ЗМІНЮЮ!



Від редакторів.

«Розділ «Я — вартовий: цікавлюся, проводжу моніторинг, змінюю» включено до цього видання, в якості прикладу бачення польськими НУО суті та основних аспектів процесу громадського моніторингу та представництва суспільних інтересів»

Цикл «Я — вартовий (далі — сторож): цікавлюся, проводжу моніторинг, змінюю» виник на етапі, коли ми задумувалися, чим моніторингова (далі — сторожова) діяльність відрізняється від інших видів громадської діяльності. Його метою було відповісти на питання: Що таке сторожова діяльність?

Дані статті були написані в рамках проекту Школа Сторожових Ініціатив і публікувалися у Газеті ngo.pl та на сайті ngo.pl.

Авторки — Анна Куліберда, Анета П'єжхала-Толак та Магдалена Хустецька були тренерками у Школі Сторожових Ініціатив.

Магдалена Хустецька

Я сторож. Цікавлюся

Що означає бути сторожем? Якою діяльністю він займається? З чого почати, а чим закінчити проект так званого моніторингу? Про це будемо писати у трьох чергових випусках циклу, присвяченого сторожовій діяльності. Почнемо з першого кроку: я цікавлюся.

Спочатку треба пояснити, що сторож це громадський діяч, який займається громадським контролем влади та державних установ. Як стати таким сторожем?

Уявімо собі класичну ситуацію локального конфлікту навколо контраверсійної інвестиції — побудова кільцевої дороги. Яку діяльність проводитиме сторож?

А. Кільцева дорога буде проходити в 300 метрах від мого дому. Інвестиція порушить моє спокійне проживання в передмісті, тому я проти. Підписую протестний лист і йду на засідання міської ради, яке присвячене цій темі.

Б. Кільцева дорога буде проходити в 300 метрах від мого дому. Інвестиція викликає мій спротив. Сама пишу протестний лист до влади міста, збираю підписи мешканців, йду на засідання міської ради присвячене цій темі.

В. Кільцева дорога має проходити з іншої сторони міста. Є чутки, що її заплановане розташування наразить місто на більші витрати та буде більшим навантаженням для мешканців ніж альтернативний варіант. Спостерігаю за розвитком ситуації, слідкую за статтями на цю тему у локальній пресі, беру участь у засіданнях міської ради та в комісіях ради, де наші представники обговорюють цю тему, відвідую консультативні зустрічі з мешканцями.

Яку відповідь може вибрати активний мешканець міста? Кожну. Натомість сторож вибере відповідь В.

Народження сторожа

Досвід Асоціації лідерів локальних громадських груп та Локальних громадських груп (ЛГГ), які до неї входять, показує, що поява сторожа зазвичай відбувається подібним чином. У нашій громаді виникає ситуація, у якій ми відчуваємо себе скривдженими рішенням влади — її безгосподарністю, або фактом, що не було взято до уваги думки чи добробут мешканців. Наприклад, відсутність очисних споруд, дуже високі оплати за вивезення сміття, фабрика, яка є локальним джерелом отруєння середовища. Тому ми починаємо захищати свої інтереси — ходимо на засідання міської ради, ознайомлюємося з документами щодо цієї теми. Якщо маємо хист до громадської діяльності — організовуємо зустрічі мешканців з особами, які приймають рішення, пишемо листи і скарги у головні, контролюючі інституції, намагаємося зацікавити темою місцеву пресу та шукаємо союзників. Наша точка зору не виходить, однак, поза межі цієї частини міста чи громади, у якій ми мешкаємо, працюємо, функціонуємо.

А так це закінчується...

Можливо ваша діяльність завершиться успіхом, можливо — поразкою. Однак, під час контактів з місцевою владою ми починаємо бачити щось більше ніж тільки нашу проблему. Часто виявляється, вона є наслідком більш принципових порушень:

- 1) схема прийняття рішень у міській раді є непрозорою, сприяє корупції або просто така схема відсутня;
- 2) чиновники та члени ради не дбають про ефективне використання наших грошей (так званих публічних коштів);
- 3) члени ради не пов'язують свої рішення з потребами місцевої громади;
- 4) відсутнє активне інформування мешканців про події в громаді.

Відчуваємо потребу, а інколи навіть внутрішній примус, щоб придивитися до «цього всього» ближче і поспостерігати, а потім «щось» з цим зробити. І тоді, можна сказати, в нас народжується дух сторожа. Не діємо вже на користь свого індивідуального інтересу, але починаємо думати про благо територіальної одиниці як спільноти мешканців.

Саме це відрізняє нас, сторожів, від груп інтересів. Мотивацією до нашої діяльності не мусить бути (але може) почуття особистої кривди, пов'язаної з

якимось рішенням місцевої влади. Людина, яка виступає у ролі сторожа (з англійського watchdog), є принципово уважною та чутливою до справ своєї місцевості. Вона цікавиться.

Читаю, слухаю, спостерігаю

Я запитала у членів та членкинь Локальних громадських груп, що для них, сторожів місцевої влади, означає цікавитися. Це:

- ★ розбиратися у тому, які рішення приймає або планує приймати місцеве самоврядування;
- ★ читати локальну пресу, зокрема інформацію, яка стосується нашої громади або району;
- ★ слухати плітки та інформацію, які люди передають один одному;
- ★ спостерігати за тим, де і які інвестиції реалізує громада;
- ★ голосувати у місцевих виборах (або свідомо не голосувати в рамках бойкоту виборів);
- ★ відвідувати вибрані засідання ради, комісії або громадські консультації.

Це все міститься у пункті В нашого міні-тесту. Першим кроком для сторожа є активне зацікавлення місцевістю, де він живе, без особистої користі. Наомість коли він зрозуміє, що можливо порушується закон, не дотримуються окремі правила або несправедливо відносяться до мешканців — він переходить до наступного етапу діяльності. Розпочинає моніторинг. Але про це — у наступній частині.

Анна Куліберда

Я сторож. Проводжу моніторинг. Я сторож — здійснюю моніторинг, тобто чому одного зацікавлення недостатньо?

Згідно з найпростішою дефініцією моніторингу, проводити моніторинг означає приглядатися чомусь зі спеціальною метою. Такою метою зазвичай є зміна даної ситуації на краще згідно з громадським інтересом. Зацікавлення, основа сторожового підходу — описане у попередній частині — є вихідною точкою для реалізації моніторингової діяльності.

Чому сторож проводить моніторинг?

Він розуміє, що громадський інтерес є не тільки абстрактним поняттям, але також простором діяльності кожного громадянина і кожної громадянки. Він не тільки цікавиться реальністю, але також у запланований, систематизований спосіб досліджує її вибраний фрагмент. Це дослідження є також елементом діяльності заради здійснення змін у цій реальності.

Сторож працює для здійснення зміни на користь громадського інтересу у методичний, структуризований спосіб. Завдяки тому він обмежує ризик нехтування його зусиллями з боку інституцій чи органів, моніторинг яких він здійснює. Об'єктивні техніки та інструменти дозволяють уникнути звинувачень у упередженості, або у зловмисній діяльності на чужу шкоду. Повний, загальнодоступний звіт з проведеного дослідження, разом з коментарями внесеними інституціями або органами, які у ньому описуються, допоможе захиститися від закидів приховування фактів, непрозорості правил чи надавання переваги тій чи іншій інституції (у випадку порівняльного моніторингу). Метою сторожа не може бути знищення авторитету конкретної особи, або псування іміджу інституції. Натомість, в обґрунтованих випадках, такою метою може бути вказати, що їхня діяльність приносить шкоду, суперечить закону чи громадському інтересу. Дуже важливою метою сторожа є також описати та надати розголос тим аспектам діяльності інституції, які заслуговують, щоб їх хвалили і можуть бути прикладом добрих практик. Не можна лише вибирати ті факти, які пасують до раніше обраного сценарію; у громадському інтересі є як висвітлення занедбань, так і поширення інформації про те, що робиться правильно і добре.

Саме тому об'єктивізм та неупередженість і є основними принципами сторожової діяльності. Вони великою мірою залежать від конструкції особистості людини, яка веде таку діяльність — як каже Ришард Схшип'єц в інтерв'ю на початку номеру: «Треба бути відкритим та недогматичним». Для уникнення

неточностей чи дисбалансу в оцінці реальності використовуються методи, які дозволяють комплексно та об'єктивно описати реальність. Це техніки зачерпнуті з наук про суспільство, а саме: інтерв'ю, анкетування, спостереження, дослідження документів, у яких базовим інструментом є також анкета.

Чи сторож це дослідник суспільної реальності?

Що в такому разі відрізняє сторожа від науковця, дослідника суспільних наук? Існують принаймні дві різниці. По-перше, моніторинг має на меті передусім опис об'єктивної, фізичної реальності. Суспільний психолог або соціолог в свою чергу найчастіше займаються суб'єктивними відчуттями та враженнями людей. Для людини, яка здійснює моніторинг, це тільки доповнюючі дані. Другою різницею є мета веденої діяльності. Дослідник намагається неупереджено описати реальність і на цій основі створювати теорії. Сторож, у випадку, якщо його дослідження виявлять зловживання або невідповідність закону, завжди проводитиме подальшу діяльність, цього разу для змінення даної ситуації — це вже буде так зване представництво суспільних інтересів. Таким чином, моніторинг служить реалізації статутних цілей організації або цілей, які ставить перед собою сторож, але аж ніяк це не є самоціллю.

Планування моніторингу

Процес моніторингу можна поділити на 3 основні етапи: планування, фактичного моніторингу та поширення результатів з діяльністю спрямованою на запровадження змін.

Перший етап — головний і повинен бути найдовшим. Він містить у собі основи для подальшого успіху нашого моніторингу. Дозволяє уникнути помилок і проаналізувати, які ресурси (кадрові, технічні, часові) будуть нам потрібні. Етап планування починається з визначення проблеми, яку хочемо вирішити за допомогою методу, яким є моніторинг. Це може бути, наприклад, бажання поліпшити співпрацю самоврядування з громадськими організаціями у нашій територіальній громаді. Далі ми визначаємо сферу моніторингу тобто те, що будемо досліджувати. Це може бути, наприклад, дослідження управління і ради даної територіальної одиниці у сфері співпраці з громадськими організаціями протягом останніх двох років. Наступним кроком у цьому етапі буде аналіз юридичних аспектів такої співпраці як на загальнонаціональному, так і на локальному рівні. Нас будуть цікавити усі закони, розпорядження, рішення або підзаконні акти, які стосуються співпраці між цими секторами. Зазвичай, на цьому етапі необхідна допомога юриста або спеціаліста зі згаданих питань. На основі знань з нашого власного досвіду або тих, які ми здобули на

етапі аналізу закону, можемо виокремити дослідницькі проблеми, що повинні стосуватися фактичного виконання цього ж закону. У кожній сфері ставимо якомога детальніші дослідницькі питання. Вони дозволять об'єктивно і комплексно описати це питання. Наступним кроком є підбір дослідницьких технік та інструментів дослідження реальності. На кожне питання треба намагатися шукати відповіді за допомогою різних технік, а також отримувати інформацію з якомога більшої кількості джерел. Завдяки цьому, результати нашої праці будуть більш надійними. Планування сфери дослідження, вибір питань та підбір технік є дуже важливими для результатів нашої праці. В міру можливостей, ми повинні досліджувати одне питання з різних боків і за допомогою багатьох технік. Це дозволить нам відстоювати закиди про вибірковість чи упередженість або пристосування фактів до раніше прийнятої тези.

Якщо це можливо, завжди варто провести пілотне дослідження, щоб перевірити придатність вибраних технік та інструментів. Добре опрацювати ці попередньо отримані дані, тому що на цьому етапі можна побачити підводні камені наших планів.

Добре проведений та проаналізований пілотаж, разом з внесенням поправок у первинні плани, дозволить уникнути основних помилок, таких як надто широкий об'єм моніторингу по відношенню до обмежених ресурсів, погано сформульованих запитань чи погано підібраних інструментів. Пілотаж покаже нам також реакцію на наш моніторинг, дозволить підготуватися до його проведення не тільки змістовно, але й морально. Тому що нас можуть сприймати як непрошених гостей.

Проведення моніторингу

Другий етап, проведення самого моніторингу, регулюється певними суттєвими правилами. На що варто звертати увагу? Найчастіше ми спочатку інформуємо предмет нашого дослідження, що таке дослідження проводитиметься. Під час дослідження, треба абсолютно зберегти об'єктивізм та відрізняти факти від підозр, поглядів чи звинувачень. У жодному випадку, не можна перекручувати факти, щоб підлаштувати їх під раніше прийняті тези. Під час дослідження не можна обіцяти вирішення якихось індивідуальних питань особам, з якими проводимо інтерв'ю. На цьому етапі добре проводити часті зустрічі для того, щоб давати відповіді на поточні сумніви членів колективу та допомагати у вирішенні проблем. При опрацюванні результатів моніторингу, використовуємо такі доступні джерела як результати наукових досліджень, статистики, звіти. Порівняльний аналіз може становити сильну сторону наших висновків. З таким чином підготовленим матеріалом можемо

приступити до написання звіту. Він повинен містити також дані загального характеру, які дозволять навіть особам з поза меж даного середовища краще зрозуміти обговорювану проблематику. Усі дані використані у звіті треба перевірити, щоб не було підстав для ставлення під сумнів нашої надійності та ретельності. Як вже було сказано, не можна лише зосереджуватися на негативних аспектах діяльності інституцій чи органів, але так само уважно описувати позитивні явища, які ми побачили у процесі дослідження. Окремим пунктом повинні бути рекомендації для даної інституції, які виникають в результаті моніторингу. Що на нашу думку слід виправити, яким чином виправити або протидіяти тому, що ми помітили і, що на нашу думку завдає шкоди громадському інтересу. Як правило, завершений звіт слід спочатку відіслати інституції, якої моніторинг ми проводили, щоб вона змогла з ним ознайомитися і сформулювати своє ставлення до нього. Такі відповіді, чи коментарі треба розмістити у остаточній версії звіту.

Поширення знання

З так ретельно підготовленими матеріалами можемо приступити до третього етапу процесу — поширення результатів та діяльності заради зміни. Цей етап буде ширше описано у останній частині — «Змінюю».

Анета П'єжхала-Толак

Я сторож. Змінюю.

Сторожова діяльність — це, перш за все, прагнення до зміни певного правила або практики чиновницької діяльності та сприяння, таким чином, поліпшенню якості життя кожного та кожної з нас, тобто діяльність на користь громадського інтересу.

Метою моніторингу, окрім озброєння нас в комплексні знання на тему досліджуваної проблеми, є перш за все визначення, що у певній галузі мало б змінитися. У попередніх статтях про елементи сторожової діяльності вказано, що третім етапом моніторингу є так зване поширення результатів, а водночас ініціювання процесу здійснення зміни. Ми знаємо також, що ця діяльність повинна бути систематичною та структуризованою. Здійснювання змін часом називаємо також представництвом суспільних інтересів.

Одкровення та єресь

Нас зацікавила, наприклад, доступність інформації про державні закупівлі, оголошені управлінням міста. Ми провели вже моніторинг, у якому до-

слідили це питання з різних точок зору та помітили певні неправильності у процесі інформування громадян про результати конкурсів. Після їхнього глибокого аналізу, ми розробили рекомендації, тобто поради, що слід змінити. І зараз у нас є звіт, який ми надіслали до інституції, моніторинг якої ми проводили, щоб дати їм можливість сформулювати своє ставлення до цього питання. Здається, ми зробили достатньо багато для дослідження справи, а зміст звіту є «одкровенням». Ми вважаємо, що те, що зроблено заслуговує на втілення в життя, але не для всіх це може бути так само очевидним.

Виявляється, багато хто вважає наше «одкровення» єрессю, відкидаючи його без жодної спроби ознайомитися з ним детально. Інші вважають, що описана ситуація не вимагає здійснення змін, а результат моніторингу це тільки дослідницьке відкриття. Вони не відкидають плодів нашої праці, але не бачать потреби втілення в життя її результатів. Пропозиція внесення змін часто може також викликати страх і побоювання.

Підготувати відповідні аргументи

Саме тому важливо чітко спланувати введення до юридичної процедури або чиновницької практики наших пропозицій вирішення проблем, виявлених під час моніторингу.

Перш за все, нам будуть потрібні відповідні аргументи. Варто при цьому пам'ятати, що аргументація повинна бути підібрана для відповідного етапу здійснення зміни, наприклад, інша при переговорах, інша для осіб, які тільки що почули про нашу пропозицію та мають до неї вороже ставлення.

Добра і відповідна аргументація на підтримку змін знадобиться також при побудові коаліції, пошуку осіб, які будуть нашими союзниками у здійсненні зміни і так званими «вболівальниками» цього процесу.

Якщо хочемо переконати інших до зміни, ми повинні ясно вказати, до чого прагнемо і чому це сприяє громадському інтересу. Опрацьовуємо аргументацію на користь зміни, підготовлюємося до відповіді на контраргументи противника. Нашою переговорною перевагою є те, що ми маємо тверді дані, тому що нами проводився моніторинг ситуації, яка нас цікавить.

Чим є зміна? Чому викликає так багато емоцій?

Зміна є універсальним явищем. Важко знайти сферу, де вона не виступає. Однак, якщо вона погано запланована або не відповідає потребам, може

закінчитися поразкою. Поразка може бути вихідною точкою до діяльності, яка провадить до успіху.

Зміна — це спосіб пристосуватися до оточення, до змінних умов, до нових цілей, які з'являються (наприклад, які є результатом моніторингу).

Зміна є відповіддю на виявлені потреби (поліпшення, прогресу) і тільки така зміна має шанс бути тривалою.

Добре здійснення зміна — це збільшення ефективності, підвищення спроможності, а в наслідок цього — розвиток.

Як запланувати процес здійснення зміни?

1. Визначити групу осіб, без яких успіх у здійсненні зміни неможливий (ключові особи), людей, які допомагатимуть у процесі запровадження зміни своїм авторитетом, знаннями, матеріальними та фінансовими ресурсами та безпосередніх бенефіціантів зміни.
2. Залучити ключових осіб та безпосередніх бенефіціантів зміни.
3. Опрацювати повідомлення про необхідність здійснення зміни, які відрізняються в залежності від аудиторії.
4. Передбачити та запланувати невеликі успіхи (опрацювати графік здійснення зміни).
5. Спільно відзначати успіхи, робити висновки з поразок, постійно стимулювати активність у колективі.
6. Шукати союзників та будувати формальні та неформальні коаліції, в тому числі зі ЗМІ.
7. Опрацювати методи укріплення здійсненої зміни та закріпити зміну так, щоб її більше не сприймали як зміну.

Мер — ключовий

Ключовим елементом здійснення зміни є чітке визначення осіб, які приймають рішення — тобто людей, які мають реальний вплив на дану ситуацію. Недостатньо інформувати певну інституцію про результату моніторингу та надавати рекомендації, — слід дійти до конкретних осіб, які мають владу здійснити зміну або мають на це реальний вплив. Як правило, це будуть представники публічної влади і саме до них ми будемо керувати наші вигоди та рекомендації. Будівання суспільної підтримки повинно служити, в основному, для здійснення тиску на осіб, які приймають рішення — нашим

завданням має бути не тільки «запустити» процес, але і дбати про те, щоб донести інформацію до цих людей.

Якщо ми здійснюємо моніторинг доступності інформації про державні закупівлі, ключовою особою для здійснення зміни буде мер, який оголошує тендери, але також і члени ради, які мають можливість контролювати діяльність мера.

Коаліції бувають корисними

Коаліції є дуже ефективними у здійсненні зміни. Створюючи коаліцію та налагоджуючи співпрацю з нашими союзниками, ми збільшуємо шанси на досягнення успіху у своїй діяльності. Співпраця з іншими — зміцнює нашу діяльність. Також збільшується можливість розповсюдити результати нашої праці, ми отримуємо позитивну зворотну інформацію та здобуваємо змістовну і організаційну підтримку.

Коли ми діємо виключно самостійно, ризикуємо керуватися надмірним ентузіазмом і не раціонально оцінювати ситуацію, що може призвести до надто швидкого висновку, що зміна відбулася. У коаліції завжди буде хтось, хто охолодить наші емоції.

Підводячи підсумки, або здійснення зміни крок за кроком

Плануючи здійснення суспільної зміни, ми повинні:

1. Подумати, чи зміна є нагальною, чи можна здійснювати її спокійно, скільки часу нам потрібно, щоб зміну здійснити та закріпити?
2. Відповісти собі на запитання, хто буде контролювати процес здійснення зміни? Важливо, щоб процес був здійснений скоординованим колективом людей, які тішаться повагою та авторитетом. Створюючи коаліцію, не забуваймо включати усіх членів у кожен елемент її здійснення у відповідності до їхніх ресурсів, зацікавлень, можливостей та бажання;
3. З'ясувати, чи маємо розроблене бачення зміни і як будемо його доносити до людей? Чи зміна має практичний вимір? Чи дійсно бере до уваги локальні потреби, відповідає їм?
4. Розробити стратегію донесення до людей нашого бачення суспільної зміни, тобто підібрати відповідні способи комунікації — мову, канали переказу

інформації, привабливість форми, відповідну кількість та об'єм інформації у відповідному часі;

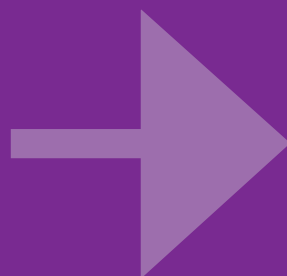
5. Проаналізувати, чи ми задіяли інших у процес планування, здійснення та закріплення зміни, в тому числі осіб, потребам яких має відповідати зміна:

- ★ чи при плануванні діяльності було проведено консультування з бенефіціантами?
- ★ чи вона відповідає їхнім потребам?
- ★ чи члени нашої коаліції досягають у процесі зміни також своїх цілей?

6. Передбачити невеликі успіхи та час на їхнє відзначення. Згідно з методом малих кроків важливо підкреслювати дрібні, але суттєві успіхи, надавати їм вартість, оцінити людей. Відзначення раніше визначених етапів підтримує заангажованість, стимулює ентузіазм для роботи над зміною. Пам'ятаймо, що медіа не будуть популяризувати нашого графіку діяльності, але успіхи наших заходів, — так.

Ключове значення для успіху у здійсненні зміни має комунікація та задіяння у процес тих, кого зміна стосується. Тому не можна про це забувати.

ІНФОГРАФІКА. ВСТУП



Вступ.

Ми живемо у візуальній ері. Нас атакують фільмами у кінотеатрах, на відеокасетах, фотографіями та продуктами, взятими з інтерактивних мультимедіа. Ми розбалувані, нетерпеливі та ліниві. Коли нам потрібна інформація, кажемо: «Покажи мені!», замість: «Скажи мені!». Візуальні елементи сильні і привабливі. Слова вимагають зусиль, тому більшість з нас надає перевагу образам.

(...)

Це все означає, що ми увійшли у еру інформаційної графіки (або скорочено: інфографіки). За допомогою інфографіки газети можуть поєднувати ілюстрації з інформацією у кольорові сполучення, які легко засвоюються.

Інфографіка може бути у вигляді мап, таблиць, графіків, діаграм; машиноного розміру чи займати цілі кольорові сторінки.

(...)

Що це означає для газет? Це означає, що редактори, автори та дизайнери мають усвідомлювати, що сьогоднішні читачі це люди, які керуються візуальними враженнями. Вони нетерпеливі, легко втрачають зацікавлення. Інформацію сприймають через багато засобів: за допомогою слів, фотографій, графіки, мап та діаграм. Вони очікують, що інформація буде запакована у свого роду «інформаційну мозаїку», - сполучення тексту, даних та образів, які представлять їм складні питання з нової, свіжої точки зору.

Раніше, коли з'являлася велика сенсація, видавці вимагали від журналістів описувати її на незліченних сторінках чистого тексту (і читачі це сприймали). Сьогодні, коли з'являється сенсаційна інформація, редактори доручають журналістам, фотографам та артистам-дизайнерам опрацювання рішень, які будуть зрозумілі як за допомогою слів, так і через пропонувані образи.

(...)

ПЕРЕД ОПРАЦЮВАННЯМ ІНФОГРАФІКИ ПОТРІБНО ПОСТАВИТИ СОБІ НАСТУПНІ ЗАПИТАННЯ:

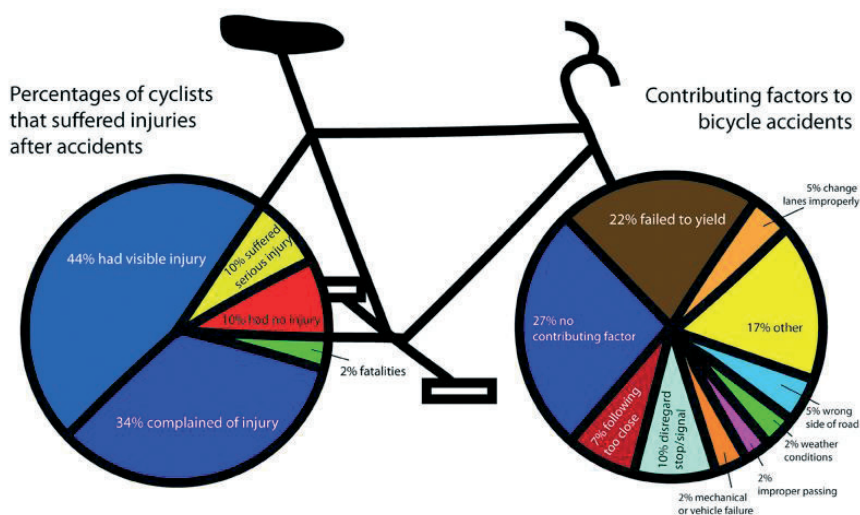
- ★ Чого не вистачає в цьому тексті? Що може доповнити образ тому, хто читає цей текст або притягне увагу тих, хто б на нього її не звернув?
- ★ Що ускладнює розуміння тексту? Надто багато цифр? Надто багато деталей, даних, дефініцій, порівнянь? Чи частину інформації можна вилучити з тексту і показати її окремо?
- ★ Які дані вимагають додаткових пояснень? Статистичні, географічні, історичні дані? Чи у статті не переоцінили знань читачів?
- ★ Скільки у нас місця і часу? Чи зможемо втиснути короткий список або велику карту? А може треба запроєктувати великий анонс або сторінку-плакат?
- ★ Що має нам дати конкретний додаток або графіка? Чи маємо чітко уявлення того, що хочемо підкреслити, чи хочемо просто копіїувати набір статистичних даних?

*Джерело: Тім Гаровер «Посібник для проектантів газет»
(Tim Harrower „Podrecznik projektanta gazet”). Варшава 2006, exPress.*

Приклади інфографік

Bicycle Accidents in Athens-Clarke County in 2006

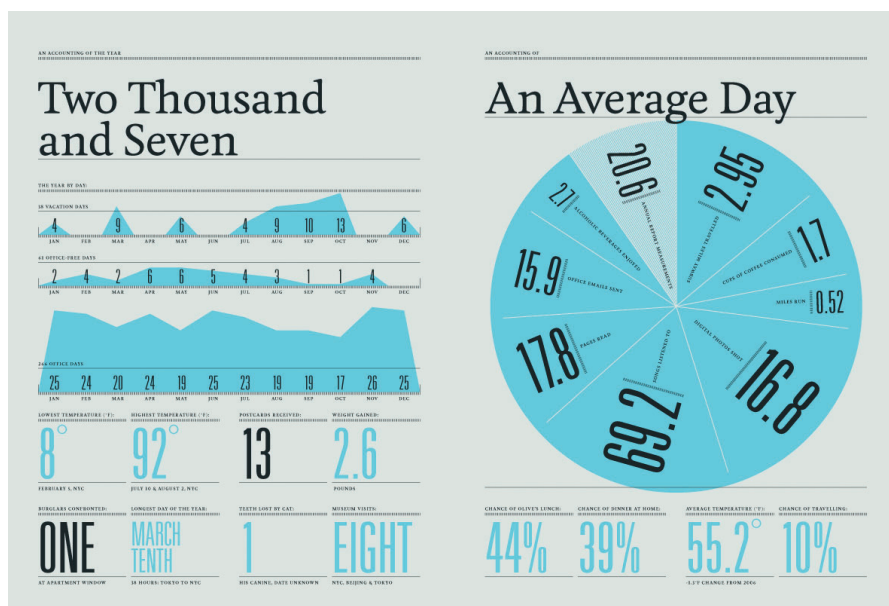
What are the leading contributing factors to bicycle accidents in the county, and how to cyclists suffer from those accidents?



Source: Georgia Governor's Office of Highway Safety

Graphic by Kristen Shaw

Інфографіка представляє дані про нещасні випадки велосипедистів в одному з американських графств у 2006 році. Відомі усім кругові діаграми зображено як колеса велосипеда. Перший діаграм показує, що трапилося велосипедистам (дрібне пошкодження шкіри, серйозні травми, постійне пошкодження тіла і тд.), другий зображає причини (порушення прав дорожнього руху, погодні умови, аварія велосипеда і тд.). Завдяки обдуманому малюнку читач зразу бачить, чого стосується інформація та зростає його бажання ознайомитися з нею.



Дана інфографіка приваблює передусім цікавим підбором даних та сміливим використанням цифр. Діаграми показують факти зі щоденного життя звичайної людини: вихідні дні, найнижча та найвища температура повітря, кількість висланих та отриманих листів та листівок, кількість відвідувань музеїв, візитів у стоматолога, отримані електронні повідомлення, кілометри пройдені пішки, об'єм випитого алкоголю та інших напитків.... все може бути предметом інфографіки.

Приклади інфографік

використаних в моніторингових кампаніях та проектах адвокації в рамках програми з корективами та коментарями експертів програми



02

№ 165 (102) понеділок,
17 жовтня 2011 г.

СПЕЦВІПУСК

розповсюджено
БЕСПЛАТНО

КН

Специализированный курорт для инвалидов не предназначен?

Город Сакі является уникальным курортом во лечебных людях с ограниченными физическими возможностями. Однако, на сегодняшний день его инфраструктура по сравнению с другими курортами не соответствует потребностям инвалидов. В первую очередь, это связано с отсутствием доступности в местах общественного пользования для людей с особыми потребностями.

К жителям курорта относятся по отношению инвалидов. «Нам не хватает инфраструктуры для инвалидов, чтобы они могли пользоваться всеми возможностями курорта», — утверждает Сергей. В Сакі є велика кількість курортних підприємств, які надають послуги для людей з обмеженими фізичними можливостями. Однак, на сьогоднішній день його інфраструктура не відповідає потребам людей з обмеженими фізичними можливостями. В першу чергу, це пов'язано з відсутністю доступності в місцях загального користування для людей з особливими потребами.

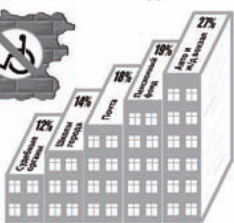


Некоторые пандусы приводят к таким последствиям

Как большинство инвалидов-колясочников не имеют физической возможности входить в места оказания услуг на колясках. Таким образом, отсутствие доступности существующих пандусов приводит к таким последствиям.



Доступность в г.Сакі глазами инвалидов



Местные и приезжие на лечение инвалиды определяют рейтинг сложности доступности учреждений города

Результаты опроса общественного мнения. В опросе приняли участие как жители города Сакі, так и приезжие на лечение инвалиды. Было выявлено, что большинство людей с ограниченными физическими возможностями не могут пользоваться услугами учреждений города Сакі. Это связано с отсутствием пандусов и других приспособлений для инвалидов.

Результаты опроса владельцев (арендаторов) зданий общественного пользования. В опросе приняли участие владельцы зданий, которые используются для общественного пользования. Было выявлено, что большинство зданий не соответствуют требованиям для инвалидов.

Результаты опроса владельцев (арендаторов) зданий общественного пользования. В опросе приняли участие владельцы зданий, которые используются для общественного пользования. Было выявлено, что большинство зданий не соответствуют требованиям для инвалидов.

В ходе опроса было выявлено, что большинство зданий не соответствуют требованиям для инвалидов. Это связано с отсутствием пандусов и других приспособлений для инвалидов.

сложности и вызывает чувство дискомфорта.

Пандусы, которые не имеют достаточной ширины и высоты, вызывают трудности при передвижении на колясках. Это приводит к тому, что люди с ограниченными физическими возможностями не могут пользоваться услугами учреждений города Сакі.

Причины. Не все руководители учреждений в Сакі понимают важность обеспечения доступности для инвалидов. Это приводит к тому, что пандусы и другие приспособления не устанавливаются.

Решения. Необходимо провести обучение руководителей учреждений в Сакі по вопросам обеспечения доступности для инвалидов.

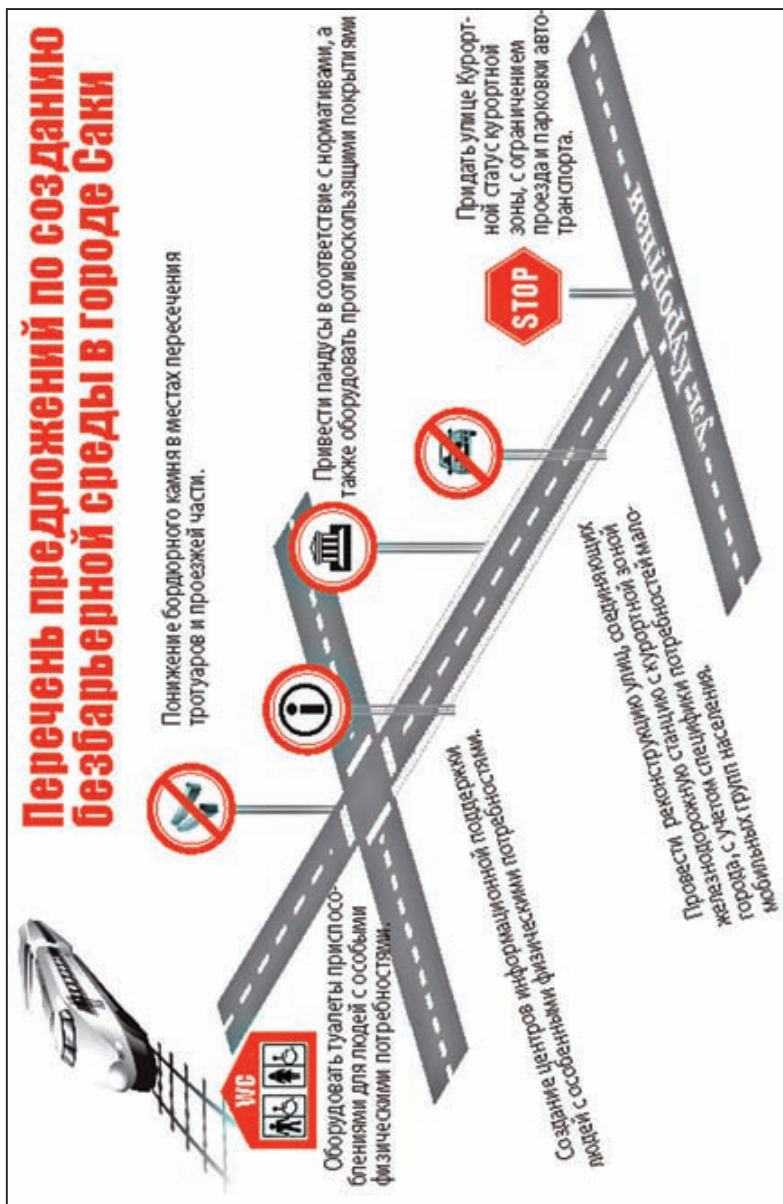
Выводы. Большинство зданий в Сакі не соответствуют требованиям для инвалидов. Это связано с отсутствием пандусов и других приспособлений для инвалидов.

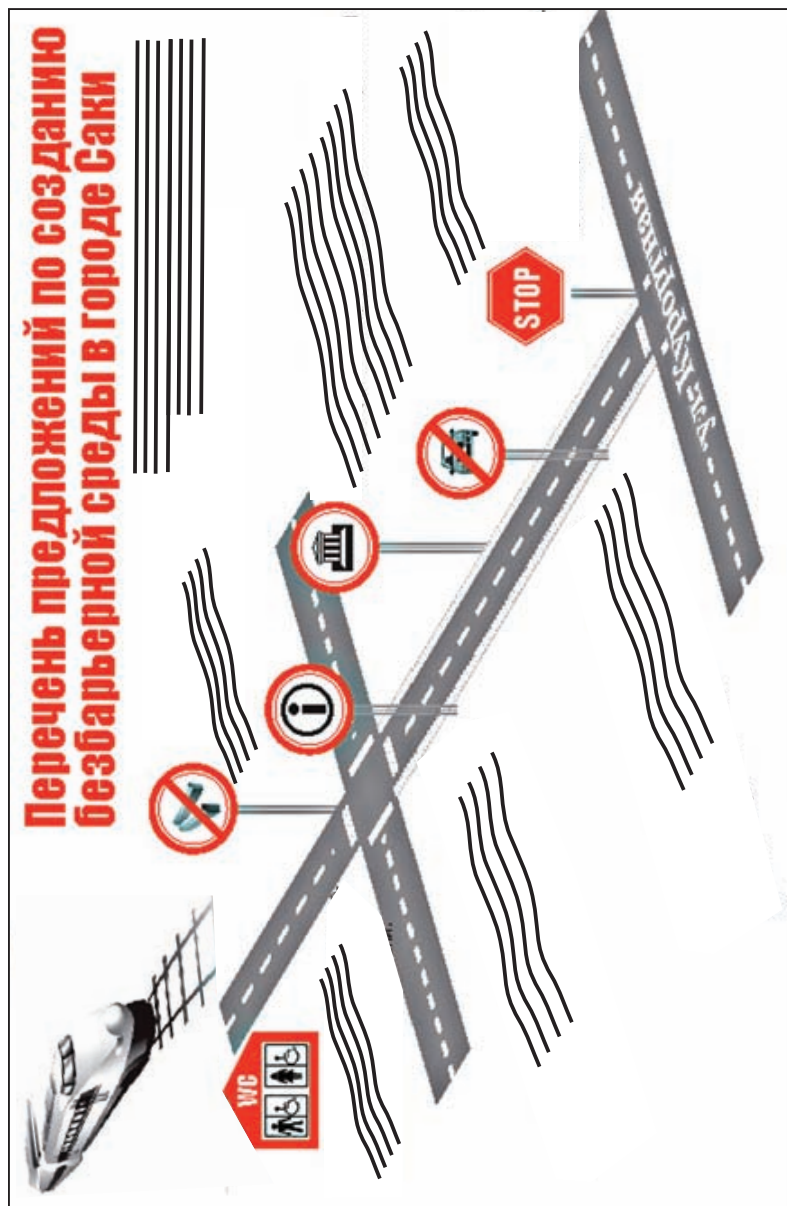
Рекомендации. Необходимо провести обучение руководителей учреждений в Сакі по вопросам обеспечения доступности для инвалидов.

Новости города Сакі

Газета «Крым сегодня» теперь в Интернете

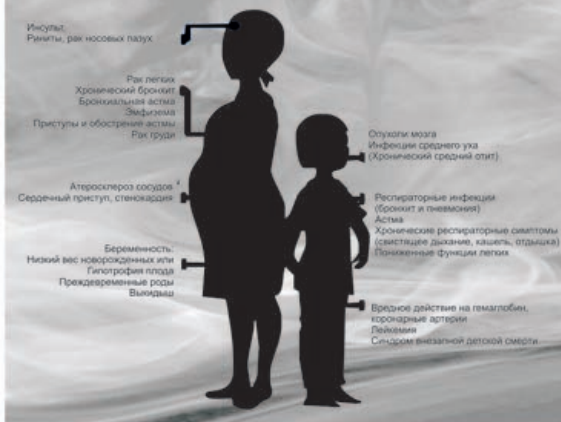
<http://www.saki-news.ru>





ТАБАЧНЫЙ ДЫМ - МЕДЛЕННЫЙ УБИЙЦА

ВРЕД ПАССИВНОГО КУРЕНИЯ



“Безопасного уровня воздействия табачного дыма не существует” – ВОЗ.



Даже низкий уровень воздействия вторичного табачного дыма наносит вред организму человека.



Вдыхание вторичного табачного дыма приводит к 600 000 случаев преждевременной смерти в год.

УКРАИНЦЫ ЧАЩЕ ВСЕГО ДЫШАТ ЧУЖИМ ТАБАЧНЫМ ДЫМОМ В:

- медицинские учреждения
- государственные учреждения
- общественный транспорт
- учебные заведения
- рабочие места
- заведения общественного питания

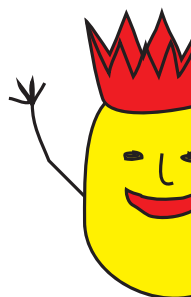
ЗАЩИЩАЙТЕ СВОЕ ПРАВО НА ЧИСТЫЙ ВОЗДУХ И ЗДОРОВЬЕ!

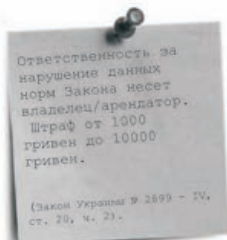
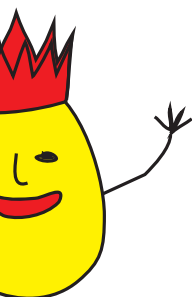
Звоните на “горячую линию” проекта **“ДОНЕЦК БЕЗ ТАБАЧНОГО ДЫМА”**

066-0111-077



Публикация этого материала стала возможной благодаря поддержке Программы «Польська допомога» Министерства иностранных дел Польши в 2011 г. и Фонда им. Стефана Баторо. Содержание данной публикации является исключительной ответственностью ДОО ВОО «Комитет избирателей Украины», тел. (062) 304 81 81.





Зачиняйте своє право на чистий воздух і здоров'я! Скористайте в Україні по праву захистити свої потреби і не дайте порушити ваше право на чистий воздух в загальному громадському місці!

Управління у справах захисту прав споживачів у
Донецькій області

83001 м. Донецьк, вул. Челюскінців, 184

від _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

що проживає за адресою _____

ЗАЯВА

При відвідуванні _____,

(назва закладу)

що знаходиться за адресою _____

о _____ годині мною встановлено порушення вимог статті 13 Закону

дата _____ час _____

України №2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», а саме (зазначити потрібне):

- в даному закладі громадського харчування не було відведено площі для осіб, які не курять;
- хоча в даному закладі громадського харчування було відведено площу для осіб, які не курять, проте вона займає менш ніж половину площі цього закладу;
- хоча в даному закладі громадського харчування було відведено площу для осіб, які не курять, проте вона розміщена таким чином, що тютюновий дим поширюється на цю територію.

Незважаючи на мої зауваження, співробітники закладу порушення не усунули.

На підставі викладеного, керуючись ст.19, ст.20 Закону України №2899-IV «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»,

ПРОШУ:

1. Прийняти заяву до розгляду
2. Здійснити перевірку цього закладу
3. Вжити заходів, щодо осіб, винних у порушенні вимог згаданого Закону.
4. Повідомити заявникові про хід та підсумки перевірки.

Дата _____

Підпис _____

Прізвище й ініціали _____

Проект "Донецк без табачного дыма" будет осуществлять постоянный мониторинг исполнения законодательства по защите граждан от табачного дыма в общественных местах

Яцек ГАЛОНЗКА,

Тренер та експерт проекту, журналіст

Для нотаток

Для нотаток



**Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації
«КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ»**

Для листів: 65023, м. Одеса, а/с 209

Телефон/факс: 048-716-40-18, телефон: 048-716-46-83

Електронна пошта: odesakvu@ukr.net

Інтернет-сторінки:

www.cvu.od.ua , www.izbirkom.od.ua, www.dep.od.ua



Товариство Східноєвропейський демократичний центр

(Варшава, Польща)

Адреса: вул. Нови Свят 23/25 м.30, Варшава, Польща, 00-029

Телефон/факс: +48.22 435 62 47, телефон: +48.22 392 76 89

Електронна пошта: sekretariat@eedc.org.pl

Інтернет-сторінка: www.eedc.org.pl

Васіна О. С., Бринош І. В., Бондаренко Н. О., Бойко А. М.

Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»

ЗБІРКА

**Громадський моніторинг та адвокати:
спільна практика місцевих НУО та ЗМІ України**

Редактор-коректор – Васіна О. С.

Підписано у друк 26.12.11

Тираж 500 екз.

Надруковано _____ СПД Швець Д. А.